

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
pol leta 15—
četrt leta 7-50
na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Slovensko vseučilišče.

Na drugem mestu današnje številke našega lista najdemo čitatelji kratko, a jedrnatno izjavo sedanjega rektorja češkega vseučilišča dvornege svetnika dr. Čelakovskega o potrebi slovenskega vseučilišča. Mnenje njegove magnificence se zrcali v lapidarnem stavku: »Zahtevate od mene, da se izrazim o potrebi slovenske univerze. Zdi se mi to — oprostite — tako, kakor da bi zahtevali od mene mnenje, je - li potrebno, da hodijo Slovenci v obleki, ki je v Evropi običajna.«

Bolj živo, bolj krepko in bolj prepričevalno se pač ne da izraziti velikanskega pomena lastne univerze — pa naj bo že v Ljubljani, ali v Trstu — kakor je to storil poglavar najvišjega kulturnega zavoda češkega naroda. Dokler nimamo svojega vseučilišča, nismo pravzaprav Evropejci.

Za slovenske naprednjake ni to spoznanje novo. Vedno so vedeli, kako velikanskega pomena je slovensko vseučilišče za naš narod in zato so tudi vedno zastavljali vse svoje sile, da izvojujejo uresničenje tega prvega narodnega postulata.

Toda danes so slovenski naprednjaki potisnjeni v pozicijo, v kateri jim ni mogoče nadaljevati, kar so s tolikim trudom in tudi ne brez uspeha začeli. Zastopstvo slovenskega naroda je danes v rokah klerikalcev, njihov glas velja za glas slovenskega naroda, kar proglašajo oni za potrebno, to velja edino za potrebo Slovencev.

Slovenci - klerikalci pa se ne ganejo. Bili so vedno sovražniki slovenskega vseučilišča, in čim so dobili v deželi kranjski oblast v roke, je bilo njih prvo delo, da so razdrli krepki temelji, ki so ga pred leti sami pomagali zgraditi bodočemu slovenskemu vseučilišču. Ugrabili so blizu 700.000 K znašajoči vseučiliški zaklad, ki ga je ustanovila dežela kranjska in ga spravili v nenasitni žep svoje stranke. Zaklad, namenjen za najznamenitejšo institucijo vsega slovenskega naroda, so potratili za svoje strankarske namene. In kako so se klerikalci potegovali za pridobitev slovenskega vseučilišča v državnem in v deželnem zboru? Na ta način, vedno samo na ta način, da so ta glavni slovenski narodni postulat profanirali in ga končno popolnoma pozabili.

Ravno zdaj so v državnem zboru v ospredju vseučiliške zadeve. Rusini bojujejo ljut in srditi boj za pridobitev lastnega vseučilišča in reči se mora, da ga bijejo uspešno; Italijani se žilavo in vztrajno bore za svoj italijansko fakulteto, Čehi se oglašajo z zahtevo, da naj jim država ustanovi drugo češko vseučilišče na Moravskem; Hrvatje in Srbi se vojskujejo za priznanje reciprocitete zagrebškega vseučilišča — vsi v svojih pravicah in potrebah prikrajšani narodi so se vzdignili za svoje najvišje nacionalne zahteve — samo slovenski klerikalni poslanci se niso oglašili, samo slovenski klerikalci se ne ganejo.

Bridko in žalostno je to, a čuditi se temu ne smemo. Klerikalci ne vedo, da bi Slovenec postal Evropejec, da bi se narodno utrdil in umstveno dvignil, nego žele, da naj ostane v temi in neizobrazbi; klerikalci ne vedo, da bi Slovenci postali kulturni narod, ker bi nehal biti čreda ovac, ki jih politiki derejo, pastirji pa strižejo.

Klerikalna nesramnost.

»Slovenska Straža« je razposlala sledeče pozive:

P. n.!

»Slovenska Straža« v Ljubljani je založila krasni sliko dr. Ivana Šusteršiča in dr. Janeza Ev. Kreka. Te slike naj bi viseli v vsaki naši zadrugi, v vsakem našem društvu, v vsakem našem javnem lokalu, v naših gostilnah, v naših županištvih, po naših župniščih in slika deželnega glavarja dr. Šusteršiča tudi v solah na Kranjskem. Preskrbite, da se v vašem kraju to izvede in da nas povsod ti slike pozivata in navdušujeta k novemu delu. Posamezna slika stane 2 K, obe skupaj pa 3 K. Denar se mora poslati naprej, in sicer se blagovolite v ta namen poslužiti priložene položnice. Na naročila brez denarja se ne moremo ozirati.

Priporočamo vam tudi v naročilo najcenejši in najboljši papir, ki ga ima v zalogi »Slovenska Straža«. Vzorci na razpolago.

Preskrbite, da bodo nabiralniki »Slovenske Straže« v vseh naših javnih lokalih.

Iskren narodni pozdrav!

Za predsedstvo:

Evgen Jarc l. r.

predsednik.

Ivan Štefe l. r.

tajnik.

Klerikalna stranka bi torej zopet rada izprežala iz slovenskega ljudstva nekaj denarja v svoje politične in agitatorične svrhe. In v to svrhu naj služiti sliki njihovih dveh političnih svetnikov dr. Janeza Ev. Kreka in dr. Ivana Šusteršiča. Mi nimamo prav nič proti temu, če razobesijo te slike po svojih konzulih, društvih in raznih drugih klerikalnih beznicah. Vprašamo pa, kako pride slika dr. Kreka v javne urade, kakor so županstva, in kako pride slika dr. Šusteršiča v šolske prostore. Najbrže hočejo postaviti vse kranjske župane in občinske svete pod zaščito dr. Kreka, tega zaščitnika in propagatorja kranjskih klerikalnih apashev. Vsakemu naprednemu občanu pa, ki bi imel opravka pred klerikalnim županstvom, naj bi bila slika dr. Janeza Kreka nekako svarilno in grozljivo znamenje. Pri pogledu na to sliko, bi ga moral navdati sveti strah pred usodo, ki čaka vsakega naprednega in samostojno mislečega občana, ki slepo ne vpogne svojega kolena pred vsakim reprezentantom klerikalne misli, in najsi bode ta vaški mežnar, vaški župan, kaplan ali po sam deželni odbornik dr. Lampe. Klerikalci hočejo s tem, da razobesijo klerikalni župani po svojih uradnih pisarnah sliko dr. Kreka in dr. Šusteršiča, izpremeniti te uradne pisarne v strankarsko - klerikalne.

Naravnost nesramno je pa, da hočejo klerikalci vsiliti tudi solam sliko dr. Šusteršiča, ki je kot voditelj pogubne klerikalne politike na Kranjskem na podlagi raznih intrig in v sled hipne razpoložnosti kakega ministra postal slučajno glavar dežele Kranjske. Bila bi naravnost blasfemija, če bi na steni poleg Kristusove in cesarjeve podobe visela slika dr. Ivana Šusteršiča. Morda se čez nekaj časa klerikalci zmislijo, da razobesijo po solah tudi sliko dr. Lampeta s »pikelnjavbo« na glavi in pa sliko ljubljanskega škofa.

Klerikalci hočejo s temi slikami napraviti predvsem dobro kupčijo. Na drugi strani pa hočejo v šole in v javne urade zanesti smrad one politike, ki jo vodita dr. Šusteršič in dr. Krek. Naši šolski mladini hočejo s sliko dr. Šusteršičevo sugerirati klerikalno mišljenje, od kojega pričakujejo za poznejše čase obilo sadov.

Vendar pa klerikalna drevesa na Kranjskem še niso zrasla do nebes. Kranjski klerikalci še niso vsemočni. Občinske in deželne sklade morajo plačevati vsi davkoplačevalci.

ci, ne glede na njihovo politično pričanje. Kako pridejo potem napredni davkoplačevalci do tega, da bodo morali prispevati za slike klerikalnih voditeljev, za slike, s pomočjo katerih se naj zastruplja naša šolska mladina. Vsled tega je treba odpora, predvsem od strani staršev, od strani naprednih davkoplačevalcev. Klerikalci naj makari vse stene svojih klerikalnih domov poslikajo s slikami raznih Krekov, Lampetov, Jarcev itd., v solah pa te slike ne bodo demoralizirale naše mladine.

Čudno se nam le zdi, da klerikalci ne uporabijo drugih bolj ugodnih prilik, da bi za drag denar prodajali slike svojih voditeljev in priganjačev. Naj napravijo svetinje s slikami teh svojih mož ter jih prodajajo po raznih onih krajih, kjer se tako rade zbirajo klerikalne ovčice — in brez dvomno bodo napravili dobro kupčijo, dr. Kreku bo pa treba napraviti potem samo še en korak, da avanzira za svetnika.

Vozna pošta: Krško-Rostanjevica-Novo mesto.

C. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu razpisuje s 30. septembrom t. l. pošto vožnjo med Krškim in Novim mestom za letni pavšal 11.000 kron. Pomudbe je vpslati do 30. junija.

Ob tej priliki naj bi interesente uvaževali možnost avtomobilne vožnje, kar bi gotovo v času draginje konj in pomanjkanja poslov ugodnejše bilo, kakor dosedanja vožnja.

Od Krškega do Nov. mesta znaša proga 40 kilometrov in je voziti dnevno dvakrat v Novo mesto in dvakrat iz Novega mesta v Krško, skupno tedaj na dan 160 kilometrov.

Kalkulirali bi bilo tedaj, če bi se taka vožnja izplačala. Gotovo je, da bi se promet dvignil, s čimur bi pridobili interesovani kraji: Krško, Rostanjevica, St. Jernej in Novo mesto. Predvsem je potrebno, da se za stvar zavzamejo prizadete občine, v drugi vrsti pa privatniki, ki bi prevzeli vozno pošto.

Za prvi poskus bi zadostovala 2 avtomobila, ki bi imela vsak za 8 do 12 pasажirjev prostora. Za tak voz zadostuje 20 do 25 konjskih sil, kar odgovarja hitrosti 30 kilometrov na uro.

Avtomobila v poštne svrhe bi stala z vsem potrebnim 40.000 K in bi se v 10 letih amortizovala.

Za en tak avto - voz bi se v danih razmerah na tej progi letni troški preračunili v naslednjem:

40% obrestovanje kapitala 800 kron; 12% amortizacija 2160 K; nadomestila in poprave 1200 K; 2% za varovanje 400 K; 1 šofer za vsak voz 2000 K; garaže v Krškem in Novem mestu 600 K; mazilo in snajenje 350 K; poraba bencina za 360 dni po 80 km = 28.800 km po 0-27 kg à 18 v 1400 K; poraba pneumatike za isto število kilometrov letno okroglo 3 garniture à 2000 K = 6000 K; skupni letni trošek 14.910 K ali okroglo 15.000 K, za dva vozova tedaj 30.000 kron.

Dohodke je računati v znesku razpisane letnega pavšala v znesku 11.000 K in dalje iz takse pasажirjev.

Ako vzamemo povprečno vsakokratno 5 oseb je to štirikrat na dan 20 oseb.

Vozna cena z avtomobilom se računa navadno na 10 v od kilometra in bi znašala za 40 kilometrov 4 K.

Ako vzamemo samo 3 K na osebo znaša to dnevno za 20 oseb 60 K, ali letno 21.600 K.

S pavšalom poštnege erarja bi znašali tedaj skupni letni prejemki 32.600 K.

Če odštejemo tedaj troške od dohodkov, nam ostane prebitka 2600 K poleg 4% obrestovanju naloženega kapitala in amortizaciji vozov.

V slučaju ponudbe avtomobilne poštne vožnje, bi pa poštni erar letni pavšal gotovo povišal, ker bi bila v tem slučaju mogoča zveza z vsemi vlakmi v Krškem in Novem mestu, kar danes osobito v Novem mestu jako pogrešamo.

Mogoče bi se dosegla za pošto tudi proga iz Brežic mesto iz Krškega, kar znaša isto daljavo, a je vendar cesta iz Brežic mnogo boljša, kakor deželna cesta Krško - Križaj.

V tem slučaju bi bila tudi obraba vozov manjša, kar bi čisti dohodek precej povišalo.

Zeleti bi bilo, da se privatniki, kakor korporacije za to stvar zanimajo, ker, če bi se tu navedeni načrt uresničil, bi dobila Krška dolina važno prometno sredstvo, kajti na železnice v tem kraju najmanj 10 let še ni misliti.

LISTEK.

Domotožje.

(Utva.)

Rim, v maju.

Kadar ugasne dan, izgine glorijska zahajajočega solca na zapadu in leže mrak na večno mesto in prostrano kampanijo, tedaj se pojavi v srcu otožnost, kakor netopir iz temnega zidovja.

Čim gostejša pada noč na mesto, tem otožnejša je duša. Mogočne kupole in silne svetle palače, ki so bile pred časom še vse zlate od zahajajočega solca, izpremenile so se v temi v preteči nestvore, ki kipe in se dvigajo proti nočnemu nebu. Vse postaja tuje in zlovošče. Prijazni park, ki je v jutru poln solca in vešlega zgolenja, dviga se ponoči kot pošastna temna masa pred otožnimi očmi. Po pinjah pa trubadurijo skrivaj.

Pred dušo vstajajo iz katakomb zamisljene in žalostne prikazni. V dolgih vrstah se plaho vlečejo po temnih ulicah. Trepeče zrak, a to ni dih noči in njenega pokoja, to je ihtenje, kakor da ni še izvenel vzdih umirajočih mučnikov, kakor da ni še zamrl davni sužnjec stek. Ob zi-

dovju se plazijo duhovi imperatorjevih robov. Izstezajo se dolge roke po štrlečih razvalinah term in arene, kakor da bi se hotele prepričati, če kamen li na kamnu še drži, s solzami in s krvavim znojem vkup sezidan. Po žalostnih ostankih foruma tavajo vestalke, s krvjo gladijatorjev so jim oškropljene bele halje. Po palatinskih razvalinah se zamolklo krohoče faun, a daleč v svoji strugi Tibera potuhnjeno šumi in z blatnim pajčolanom svoje žrelo skriva, kjer je na stotine mučencev pokopala. Trepeče zrak, a to ni dih noči in njenega pokoja, to je pesem pinj in kampanij, iz davnih, davnih časov. O Rim, gigantski spomenik na ogromni gomili, vsa žalostna postane duša, ko poslušaj tvojo zgodovino

A glej, nebo se v zvezdicah žari. Od severa se je pripeljal zlati Veliki voz. S pogledom dvigne se mi tudi duša k nebu, in prijazne slike mi pričara misel. Nič več ni temnih kupol, nič več turobnega obzidja. Izginile so razvaline, vse polne grenkega spomina. Umaknile so se mračne prikazni, utihnile je pesem pinj in kampanij. Nad mano je nebo, vse polno zvezd, in v njih je začrtana domovina, vsa v cvetju zvončkov in spominčič, vsa v vonju nageljnov in rožmarina. Pred mano se razprostire žitno polje, kakor zlato morje livad; prepo-

ge, pisane, se blišče v hladni rosi, po njih se vijajo tanke stezice in veseli murni delajo glasni špalir, da med njim zaljubljena beseda zaglušava.

Ob vodi šepeta sivo vrbičevje in prepeva usnavanko pika-polonicam, ki so si na njem postale. Šume po gozdihi bele breze in temni borji, da gre šum prav do gora, čez prijazne holme do visokih Karavank, ki ščitijo ta zemski paradiz. V zrcalu jezera si koplej Stol vrhunc in se ozira na brhko Zelenico. Ljubosumno gleda Storžič nani. A doli po dolini sanjajo hišice, sanjajo ob jezeru lični dvorci, nad njimi bdi na strmi skali vsi grad in se ozira daleč na okoli, po raztresenih vasicah, kjer za rdečimi zavesami drobne lučke iz kmečkih hiš pomežikujejo vabljivo v noč, in marsikatero sestro-zvezdico privabijo raz nebesni obok, da se utrne in da plane na te cvetoče, pisane poljane, koder hodi Krist v beli halji z razprostrtima rokama in jih blagoslavlja . . .

Kako si lepa, kako pokojna si mi domovina. Srce nikamor ne želi, ko gleda tvoje čare. Ko poslušaj šepetanje tvojih gozdov, vsa pokojna mi je duša. — — — — —

Zapihal je od severa polnočni veter pozdrav mi je prinesel od domovine, prinesel mi je vonj njenih nageljnov in rožmarina.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prev. Oton Zupančič.

Prvi del.

(Dalje.)

Forestier je bil videti od včerašnjega dneva še bolj upadel.

Duhovnik ga je držal za roko. — »Na svidenje, sin moj, jutri zjutraj pridem zopet.«

In odšel je.

Komaj je zaprl vrata za seboj, je bolnik skušal dvigniti roke proti svoji ženi in je s hropečim glasom jecjal: »Reši me . . . reši me . . . draga moja . . . ne maram umreti . . . ne maram umreti . . . O, rešite me . . . Po-vejte, kaj naj storim, pojdite po zdravnika . . . kar hoče, bom jemal . . . Ne maram . . . ne maram . . .«

Jokal je. Debele solze so mu tekale iz oči po splahnelih licih; in vele ustnice so se mu skrivile kakor žalostnemu detetu.

Potem so mu padle roke na posteljo in so začele polagoma in enakomerno grebsti in grebsti, kakor da hoče z odeje nekaj pobrati.

Njegova žena je tudi zajokala in je jecljala: »Ne, ne, saj ni nič. Samo

popadlo te je, jutri ti odleže, včera pa izprehodu si se utrudil.«

On pa je neprestano ponavljal: »Ne maram umreti! . . . O, moj bog . . . moj bog . . . kaj bo z menoj? . . . Ničesar več ne bom videl . . . ničesar več . . . Nikdar . . . O, moj bog!«

Videl je pred seboj nekaj strašnega, drugim nevidnega, in iz njegovih srepo strmečih oči je odsevala grozota tiste prikazni. In obe roki sta se mu še vedno brez presledka gibali s tisto strašno, mučno kretinjo.

Kar se nenadoma zdrsne, vse telo se mu je krčevito stresalo, in zajecjal je: »Pokopališče . . . jaz . . . moj bog! . . .«

Nič več ni govoril. Ostal je nepremičen, prepaden, in hropeč je.

Čas je hitel; z zvonika bližnjega samostana je zazvonilo poldne. Duroy je odšel iz sobe, da bi malo je del. Uro pozneje je prišel nazaj Gospa Forestier ni hotela ničesar založiti. Bolnik se ni ves čas premaknil. Venomer je grabil s svojimi koščeni prsti po odeji, kakor da si je hoče potegniti proti glavi.

Mlada žena je sedela v naslanjaču pri vnožju. Duroy je sedel na drugem poleg nje, in molče sta čakala.

Zdravnik je bil poslal bolniške strežnice; dremala je pri oknu.

Tudi Duroy je grudil spanec; kar ga prešine občutek, da se ima ne-

Socijalni pregled zagorskega proletarijata.

Okržnica konzumnega društva, katero je Cobal poslal opozicijonalcem se glasi: »Gospod N. N. Nehali ste pri nas nakupovali potrebščino in nam ostali na istih dolžni K... Opozori se vas, da nam navedeni znesek v teku 8 dni poravnate, obenem javite ali ostanete član ali naj vas smatramo kot za odstopivšega. V slučaju, da se ne oglasite in dolga ne poplačate, bomo dolga sodnijsko izterjali in vas smatrali kot za odstopivšega člana. Občno konzumno društvo — M. Cobal l. r.« — Ne omenili bi te okrožnice, ako bi ne videli v ozadju Cobalove spletke. Do sedaj je bilo običajno, da so člani vedno po 15. vsakega meseca plačevali, ker imamo vsakega 15. in 16. v mesecu plačilni dan in takrat je vsak član poravnal svoj dolg; le v slučaju če si je nabavil v spomlad ali na zimno oblačila zase in za družino se je isti dolg sorazmerno porazdelil, kar je pač ob sebi umevno, da delavec pri današnji skromni plači in tej visoki draginji z večjo družino ne more razpolagati s tako ogromnimi tisočaki kakor Cobal. Ta okrožnica se je pa samo nam opozicijonalcem razposlala in sicer več dni pred 15., kljub temu, da imamo svoje deleže vplačane. Cobal jo je potuljal, misleč, tukaj bomo podrezal in če mi ne bo do takoj ob 15. prinesli, jih izbrisem kot člane in Bosna bode mirna. Pa se je možakar za enkrat urezal.

To je lep socijalni človek, ta Cobal, ker grozi ubogemu trpinu, če je slučajno par kronc dolžan, da ga bode sodnijsko izterjal, samo, da provzroči s tem mu še večje stroške.

Nasprotno pa daje steklarjem kredita po več sto kron, in pri tem se celo odboj tolaži, da so siromaki, ter da bodo pošteno plačali svoj dolg.

Kaj pa je z dolgom Hofmannom? Kdaj pa bode ta poravnal, kateri obstoji z več sto kron. To nam razjasni, Cobal!

Dokler se bode tako gospodari, ne more nobeden pošten človek imeti v tako osebo, kot je Cobal, zaupanja. Člane, kateri redno vsaki mesec plačujejo, se jih terja več dni pred plačilom, in drugi, kateri imajo po več sto kron dolga, se jih pa naravnost protežira. Ali ni to korupcija?

Dne 19. t. m. je priredilo društvo »Napej« v Mihelčevem salonu veselico. Veselica je doživela grozovit fiksok. Kdo je temu kriv? Mar ne Cobalov terorizem?!

Razmere v Kotredeskem rovu so proti Kisovskim kot noč in dan. Obratni delovodja inž. Hinek, pač ni sposoben, da bi bil delovodja. Plače so naravnost sramotne in le vsled njegove omejenosti, kajti kar si on vtepe v glavo, to se mora storiti in če prav pri tem dostikrat trpi delavec in družba. — Značilo je za njega, da se v jami skrile v kak kot, ugasne luč in preži na delavce. Gospod inženir Hinek, ali je to za akademsko naobrazenega človeka dostojno? Tudi njegov besednjak psovk se odlikuje od besednjaka marsikaterega najbolj sirovega človeka. Dobro bi bilo, da bi si za vzgled vzeli svojega tovariša v Kisovcu g. inž. Kolketa, kajti on ima še enkrat večji revier kot vi in tam se ne čuje ne psovki in ni šikan in tudi sodrugi veliko bolje služijo, kot pa pri vas. Upamo, da bode ta resni

opomin vas iztrezil in da bode z nami ravnali človeško, vsaj smo vendar v moderni ustavni državi, ne pa med Culokafri. — In vse to bi moral Cobal poročati v »Zarje«, a — on že ve zakaj mora molčati.

Opozicijonalc Jugoslov. soc. dem. stranke.

Avstrijska avtomobilna tekma v Ljubljani.

Ko se je avtomobilizem še le razvijal, prirejale so se tekme, pri katerih so tekmovalci razni športniki le za hitrostne rekorde, in take tekme so zahtevale skoro vedno človeške žrtve. Hitrostne tekme so bile najbolj v navadi na Francoskem in v Ameriki, in so dosegle dvakratno hitrost ekspresnih brzovlakov. Polagoma pa so izgubili ti rekordi zanimanje in vrednost avtomobilnih športnikov in zdaj leta prirejajo se le tekme, pri katerih pride v prvi vrsti v poštev kvaliteta in trpežnost voza in seveda tudi mojstrska spretnost in velikanska vztrajnost vozača. Hitrostni rekordi ne odločujejo več, ampak le pravilno nadvladanje motorja in volanta, in to le pri vozovih, ki klubujejo vsakemu, tudi najtežavnejšemu terenu. Vsled tega pa so take tekme zelo zanimive in so velika privlačna sila za avtomobilsko industrijo, ki je danes ena največjih. V boju za najboljše in najtrpežnejši izdelek nastale so močnejše tovarne, v katerih ima samo Angleška nad več stotisoč delavcev, in še vedno se spopolnjuje modeli z raznimi iznajdbami, ki se pri sedanjih tekmah uporabljajo. Kako velikansko je razvita avtomobilna industrija, dokazuje statistična tabela Angleške, ki je izvažala l. 1911 nad 23.000 avtomobilov kar reprezentira približno 300 milijonov kron dohodkov.

Letošnja avstrijska avtomobilna tekma je torej boj velikanskih avtomobilskih tovarn in ima v prvi vrsti industrijsko važnost. Zanimivo je torej zasledovati prijave te tekme. Avstrijske avtomobilne tovarne so prijavile 45, tovarne iz Nemške države 36, Francoske 6, Belgije 3 voze. Tudi Angleška, Italija in Zedinjene države v Amerika bodo zastopane po najboljših tovarnah.

Med avstr. tvrdkami je zastopana znamenita tovarniška marka »Avstro - Daimler« z 10, »Fiat« z 11, »Puch« s 7. vozovi. Izmed nemških tovarn je zastopana sloveča marka »Mercedes« s 7, Praga s tremi vozovi, med tem ko je Francoska poslala svojo najboljšo marko »Dion Bouton«. Pripravljenih je sedaj 100 in ker je zaključek prijavnega termina šele 6. junija se z gotovostjo pričakuje, da bo ta tekma največja letošnja avtomobilna prireditev v Evropi. Tekma se vrši od 16. do 23. junija t. l., traja torej 8 dni in vozi po 2400 km dolgi progi. Tekmovalni predpisi so jako strogi in je naloga vsakega tekmovalca, da vozi predpisano dnevno etapno progo brez presledka. Sedeti torej nad 10 ur na dan pri volantu avtomobila ter voziti sam (ne morda po soferju) po strmih prelazih, raznih slabih terenih, ne oziraje se na vreme, je gotovo težka naloga, kateri kos zna biti le izurjen vozač. Dne 21. junija priso tekmovalci v naše glavno mesto, kjer tudi prenočujejo.

Garaža za vse avtomobile se priredi na nekdanjem dirkališču v Tivoli. Vstop na garažo bo dovoljen ta večer tudi ljubljanskemu občin-

stvu. Ker pride nad 300 avtomobilov, je kranjski avtomobilni klub izvolil posebni stanovanjski odsek, ki skrbi, da se poleg hotelskih sob zasigurajo še sobe pri privatnih stanovanjih. Dne 22. junija zjutraj med 6. in 7. uro se odpeljejo v skupinah proti Kranju čez Ljubelj, ki je vsled velike strmine ena najtežavnejših točk letošnje tekme.

Tudi naša dežela je pokazala zanimanje za to velikansko prireditev in so poklonili c. kr. avtomobilnemu klubu na Dunaju krasna častna darila: dežela kranjska, stolno mesto Ljubljana in kranjski avtomobilni klub.

Štajersko.

Shod nemških obrtnikov v Celju. Ker je občeslovensko obrtno društvo v Celju sklicalo za Binkoštni ponedeljek svoj prvi veliki spodnještajerski obrtni shod, na katerem hočejo zastopati svoje narodne, socijalne in gospodarske interese s tem, da si hočejo ustanoviti svojo deželno zvezo obrtnih združenj za slovenske obrtne zadrage in da zahtevajo, da se ustanovi za Spodnje Štajersko trgovska in obrtna zbornica, katera naj bi bila Slovincem bolj pravična, kakor pa graška, v kateri nimajo Slovenci nobenih pravic pač pa le dolžnosti, so se našli takoj nemški bratci v najlepši slogi in sklicali so za Binkoštno nedeljo shod nemških obrtnikov, na katerem hočejo protestirati proti opravičenim zahtevam slovenskih obrtnikov na Spodnje Štajerskem. V oklicu, ki ga prinaša »Reichs - Handwerker - Zeitung« za nemški obrtni shod pravijo doslovno: Ganz aussergewöhnliche Verhältnisse zwingen uns, energisch gegen den Vorstoss der Windischen an den südlichen Sprachgrenze vorzugehen. Wo noch deutsche Kultur blüht und Schritt und Tritt die Produkte deutschen Fleisses, deutschen Handwerks und deutscher Kunst zu schauen sind, erhebt, von fanatischen Hasses gegen alles Deutsche erfüllt, der von Advokaten und dem Klerus verhetzte Windische seine Hand und will dem deutschen Handwerker, von dem er das Handwerk erlernte, der ihn aus den Tiefen der Unkultur herausgehoben hat, den Heimathoden vereckeln. Alles, was sich deutsch und gewerbefreundlich fühlt, möge sich am Pfingstsonntag in Cilli einfinden.

»Hände weg! von unserem deutschen und deutsch geleiteten Genossenschaften! Das sei unsere Parole in Cilli. Folgender Aufruf ging unter die Menge. — Radovedni smo kaj bi rekli nemški trgovci in obrtniki na Spodnjem Štajerskem če bi Slovenci tako govorili. Zato, ker se začno slovenski obrtniki zavedati svojih narodnih in gospodarskih zahtev, kličejo jim nemški obrtniki »Hände weg!« Kakor se vidi Nemci prav dobro vidijo, kaka nevarnost jim preti, če se vsi slovenski obrtniki na Spodnje Štajerskem združijo in skupno delujejo v procvit in razvoj obrtnega stanu, zato kriče že vnaprej. Mi pa od naše strani pozdravljamo vse one, ki so pripomogli, da se prvi veliki spodnještajerski obrtni shod vrši, pozdravljamo pa tudi vse njih udeležence.

Vsenemci in dr. Orosel. Iz Maribora nam pišejo: V soboto 18. maja je imelo mariborsko »Nemško društvo« svoj redni letni občni zbor in priznati moramo, da je bil zelo za-

nimiv, posebno še glede na perspektivo, ki se je ta večer odprla za nas Slovence. Že lani za časa državnozbornskih volitev se je med našimi Nemci pojavil zelo pomemben razkol. Takrat se je mariborski nemški politični življenj razcepil v dva tabora in vsak tabor je postavil svojega kandidata za državnozbornske volitve. Nemškonacionalni volilci so agitali za Wastiana, vsenemci pa za češkega patent - Nemca Waneka. Boj je bil nad vse srdit in parkrat je prišlo do naravnost škandalozno burnih zborovanj, v katera je morala v enem slučaju poseči celo policija, ker je bila nevarnost, da nemška »Jungmannschaft« pobije sklicatelja shoda Waneka in njegove pristaše. Zgodilo se je takrat, da je moral oditi Wanek v spremstvu petih stražnikov in komisarja Niesnerja od zborovališča — naravnost na kolodvor. Na čelu teh gonj je stalo seveda »Nemško društvo« s svojim predsednikom dr. Oskarjem Oroslom oziroma nemški »Wahlausschuss«, ki je pa bil le rejenček »Nemškega društva«. Dr. Orosel je delal takrat z vsemi silami, čeravno se sam ni bogve kako izpostavljaj javnosti, da pribori Wastianu zmago, kar se mu je koncem konca tudi posrečilo, seveda le, ker je znal pridobiti za Wastiana par mož, ki so bili zelo vplivni med mariborskimi nemškimi in slovenskimi klerikalci. Le ti — in njih je par sto — in ločitev Slovincem od socijalne demokracije, so bili odločujočega pomena. Za vse te pridobitve je dobil dr. Orosel pretečeno soboto nepričakovano zahvalo. Sam vajen imperatorstva, je šel skoro brez posebne asistencije na zborovanju in doživel strahovit poraz. Ko se je začelo voliti nov odbor, se ga je prezrlo popolnoma. Izgubil ni le predsedstva, prezrlo se ga je tudi popolnoma pri razdelitvi ostalih odborniških mest, tako, da je po zborovanju lahko odšel z zavestjo, ki jo imajo »gestürzte Grössen«. Povod, da se ga je vrglo med staro šaro je bil ta, ker se je zdel vsenemški skupini »Nemškega društva« premalo narodno nestrpen in nasproti Slovincem — preveč popustljiv (!).

»Waldbrand« v Mariboru. Kakor slišimo, mislijo mariborski Nemci tudi vprizoriti pl. Dombrowskega dramo »Waldbrand«. Ker bi bile posledice take vprizoritve v Mariboru lahko neprimerne, opozarjamo naše občinstvo, da je pripravljeno za odločen protest, za slučaj, da bi si naši narodni nasprotniki dovolili tako hujskarijo.

Mariborske občinske volitve. Kot smo že poročali, se vrše novembra meseca t. l. občinske volitve v Mariboru. V časih, ko tako neznosno trpimo pod nemško nacionalno knuto, bo treba že v kratkem začeti, da tudi mi začnemo s predpripravami. Nemštvo samo se bode prejkone cepilo v tri taborje: nemškonacionalni, vsenemški in nemško krščansko socijalni. Vrh tega bode tudi socijalna demokracija posegla z vsemi silami v boj. Na popolno zmago seveda ne računa niti ena niti druga teh treh strank, a vsaka si bo prizadevala, poslati kar je mogoče močno opozicijo v mestno hišo, da sterc današnji brezvestni gospodarski režim. Posebno resno se pripravljajo Vsenemci, ki delajo že sedaj na žive in mrtve, da poskrbe za revanžo vsled zadnjih državnozbornskih volitev. Nemški klerikalci so hudi kot poper, ker so jih nemški nacionalci v za-

hvalo za pomoč pri zadnjih državnozbornskih volitvah, že od onega dne vrgli v stran. Socijalni demokrati bi pa tudi radi poravnali neke stare dolgove. Slovenski klerikalci se bodo zopet volitev vzdražali ali pa šli s svojimi nemškimi kolegi, tako, da ostane odprto le še vprašanje postopanja slov. naprednjakov.

Šoštani. Dne 12. maja ustanovil se je ženski odsek telovadnega društva Sokol v Šoštanju ob lepi udeležbi. Pomlad in cvetje je prišlo v deželo, pomlad in cvet naroda: naše narodne mladenke so vstopile tudi v naše društvo. Novo, sveže valovje idealizma nas obdaja, zlate nade v iskreno sodelovanje naših sester so nam v bodrilo. Želimo le, da naše vrle sestre skrbno čuvajo darove rojenic ob zibeli ženskega odseka Šoštanskega Sokola: vero vase, upanje v zmago plemenitosti in ljubezen do pravega sokolskega dela, do domovine. Na zdar!

Družmirje pri Šoštanju. Veselica vrle požarne brambe v Družmirju dne 16. junija obeta biti zelo lepa. Začelo se je že s pripravi, tako, da bomo goste kar najbolje zadovoljili. Po blagoslovljenju Goslinoga doma in nove brizgalne se razvije velika ljudska veselica. Ker je požarna bramba v Družmirju res delavno društvo, ki je že večkrat pokazalo svojo hrabrost, prosimo, da se naj vsa društva pri svojih prireditvah ozirajo na to naše slavlje, tako, da bomo 16. junija mogli pozdraviti kar največ gostov. Na pomoč!

Razmerena na naših železnica. V celovški kolodvorski restavraciji izziva plačilni natak nemških goste s tem, da jim vsiljuje šulferajnske plačilne listke. Kako pride slovenski gost do tega, da daruje 2 vinarja za nemški »Schulverein«? Kako do tega, da se ga izziva v lokal, kjer pušči svoj denar? Ker ni pričakovati, da bi ravnateljstvo, državnih železnic v Beljaku — kjer se dosledno prezirajo Slovenci — proti temu kaj ukrenilo, naj da slovensko občinstvo na tako izzivanje nemških pikolov primeren odgovor. Nič manj, ko v okrožju državnih železnic se izziva Slovenci pri Južni železnici. Dne 13. maja je v Celju nosil glavno službo imajoči uradnik pravico; posnemali so ga seveda pridno nižji uslužbenci. — Gospoda pri ravnateljstvu, dajte vendar enkrat jasn odgovor, ali dovoljujete svojim uslužbencem izzivati občinstvo, ali si dovoljujejo uslužbenci to sami in se za vaše predpise ne brigajo? Bomo vsaj vedeli ali ste vi tako brezobrazni ali samo vaši uslužbenci? Sicer pa je na Štajerskem Nemcem, sosebno železničarjem, vse dovoljeno, ker je najvišja instanca Južne železnice nemški »Volksrat«. Dvema gospodoma se ne more služiti; ali se služi hujskariji in izzivanju, tedaj se zanemarjajo seveda službene dolžnosti in to je pri Južni železnici tudi resnica. Naprave za ugodnost potujočega občinstva so skrajno zanemarjene. Kak pomen imajo umivalniki po straniščih osebnih voz, če v njih ali ni sploh vode, ali pa ne funkcijonirajo. Bil sem priča v Mariboru, da je uslužbenec vli vodo v kotliček, toda pri cevi umivalnika ni pritekla ne kapljica vode, ko sem si hotel roke umiti. Kak pomen imajo nadalje avtomati za milo, brisače in klosetni papir, če so ali popolnoma prazni ali tako »dobro« pokvarjeni, da 5 vinarjski novci ostajajo kratkomalo notri. Na progi Maribor-Fran-

kaj zgoditi. Odprl je oči ravno prav, da je videl, kako je zatislil Forestier svoje — kot bi ugasnilo dvoje luči. Slabotno grgranje je streslo umirajočemu grlo, v kotih pri ustnicah sta se prikazala dva curka krvi in mu stekla na srajco. Roke so prenehale s svojim strašnim gibanjem. Izdihnil je bil.

Njegova žena je ugenila, krik se ji je izvil, zgrudila se je na kolena in zahtela v odefo. Georges, presenečen in zmeden, se je mehanično pokrižal. Strežnica se je zdramila, stopila k postelji in je dejala: »Konec!« In Duroy, ki se je zopet zbral, je olajšan vzdihnil, mrmraje: »Ni trajalo tako dolgo, kakor sem si bil mislil.«

Ko se je prvi nemir polegel in so se pretočile prve solze, je bilo treba misliti na vse opravke in na vsa pota, ki jih je treba mrliču. Duroy je letal do noči.

Ko se je vrnil, je bil zelo lačen. Gospa Forestier je nekaj malega zavžila; potem sta šla oba v sobo, da bi čula pri mrliču.

Dve sveči sta goreli na nočni mizici, zraven je stal krožnik z vodo in mimozino vejico, zakaj nikjer niso našli običajne zelenike.

Sama sta bila, mladi mož in mlada žena, poleg njega, ki ga ni bilo več. Gledeala sta ga zamišljena, brez besed.

Georges, ki ga je vznemirjal mrak pri tem mrtvecu, ga je neprestano opazoval. Ta koščeni obraz, ki

je bil videti ob plapolajoči luči še bolj vdrt, mu je mamil in vlekel nase duh in oči, da jih ni mogel odtegniti od njega. To je njegov prijatelj, Charles Forestier, ki je še včeraj z njim govoril! Kako čudovito in grozno, to popolno uničenje živega bitja! O, sedaj se je spominjal besed Norberta de Varenne, ki ga je preganjal strah pred smrtjo. — »Nikdar se ne vrne nobeno bitje.« Rodilo se jih bo na milijone in na milijarde, približno podobnih; oči bodo imele, nos, usta, glavo in misli v glavi, a nikdar več se ne prikaže ta, ki leži tam-le na postelji.

Nekaj let je živel, jedel, se smejal, ljubil, upal, kakor vsi drugi. In sedaj je zanj konec, konec za vedno. Življenje! Nekaj dni, in potem nič več! Rodiš se, rasteš, uživaš srečo, pričakuješ, potem umreš. Zbogom! Mož ali ženska, nikdar več ne pride na svet! In vendar nosi vsakdo v sebi mrzlično in neutешno kopnenje po večnosti, vsakdo je nekako vesoljstvo v vesoljstvu, in vsak izgine kmalu popolnoma v plodilo novim kalem. Rastline, živali, ljudje, zvezde, svetovi — vse vznikne v življenje, potem umre, da se preosnovi. In nikdar se ne vrne nobeno bitje, bodisi žuželka, človek ali planet!

Nejasna groza, brezmejna, uničujoča, je legla Duroyu na dušo, groza pred tem brezkončnim neogibnim ničem, ki gonobi nenehoma vse stvar, tako minljive in tako bedne. Že

je klonil čelo pod njegovo grozno. Misli je na mušice, ki žive nekaj ur, na živali, ki žive nekaj dni, na ljudi, ki žive nekaj let, na svetove, ki žive nekaj stoletij. Kje torej razlika med temi in onimi? Nekaj zarj več, to je vse.

Obrnil je oči, da ne bi gledal več mrtvega trupla.

Gospa Forestier je povešala glavo, kakor da premišlja tudi ona žalostne reči. Plavi lasje so se ji tako lepo vili okrog otožnega obraza, da je obli mladega moža sladko čustvo, kakor da se ga je dotaknila nado. Čemu se udajati brezupa, ko ima še toliko let pred seboj?

In zagledal se je vanjo. Ona ga ni videla, vtopljena v svoje premišljevanje. Dejal je sam pri sebi: »In vendar je edina dobrina v življenju — ljubezen! Držati ljubljeno žensko v naročju! To je zadnja meja človeške blaženosti.«

Kakšno srečo je imel ta mrlič, da se je nameril na to razumno in krasno družico! Kako sta se seznanila? Kako se je ona vdala, ona, da je vzela tega poprečnega, ubogega fanta? In kako, da je nazadnje iz njega vendarle nekaj napravila?

Potem je pomislil na vse skrivnosti v ljudeh. Spomnil se je, kaj so si šepetali o grofu de Vaudrec, ki ji je baje dal doto in jo omožil.

(Dalje prihodnj.)

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Osmi del.

(Dalje.)

Montreal je lahno zardel in je potem rekel: »Uganili ste!«

»V Rimu.« je potem nadaljeval Provencale, »sta se med tem prepirali vaša hiša in hiša Orsinijev, ki sta imeli največjo oblast, a je nista mogli ohraniti. Čez razvaine, ki so jih ustvarili plemiči, si je novi demagog, Rienzi, nevredni naslednik Fran Barancelli pomagal do tribunske časti. Toda ta ni bil tako pameten, kakor Rienzi. Pridružil se je papežu nasprotni stranki in to je dalo legatu priliko, da je izigral papeževnega demagoga proti usurpatorju. Barancelli je bil slab človek, njegovi sinovi so se, posnemajoč visokorodne tirane, vdajali vsakovrstnim razuzdanostim. Pcsiljenja devic in onečaščenja matron, so čudno nasprotovali slovensmu majestetičnemu načinu Rienzi-jevega vladanja. Ljudstvo je Barancellija naposled umorilo. In če me zdaj vprašate, kdo da vlada v Rimu, Vam povem: upanje na Rienzi.«

»Izreden mož je to in čudno spreminljiva je njegova usoda. Kako bo to končalo?«

»On bo naenkrat umorjen, njegova slava pa bo večna,« je hladno-

krvno odgovoril Montreal. »Rienzi bo zopet zavladal v Rimu; za hrabri Feniks se bo dvignil skozi viharje in oblake in zletel na svojo grmado; vidim to naprej, obžalujem ga in občudujem ga. In potem vidim še dalje...«

»Z česa sklepate tako sigurno, da bo Rienzi po svojem novem ustoličenju zopet padel?«

»Ali ni to jasno vsakemu očesu, izvzemši njegovo oko, ki je je častilakomnost zaslepiła? Kako naj umrljiv človek s svojim duhom, pa naj bo še tako velik, vlada to izprijeno ljudstvo? Baroni — vi poznate neukrotljivo svojevlastnost svojih rimskih tovarišev — so vajeni vsakovrstnih zlorab in sovražijo vse, kar je postavi le podobno. Ti, sedaj ponižani baroni bodo prežali na prvo priliko, da začno punt. Ljudstvo bo pa Rienziya zopet zapustilo. Ali pa so ga skušnje izmodrile in bo uvidel, da ima ljudska naklonjenost močan glas, a strahopetno roko. Potem pa bo, kakor baroni, zbral okrog sebe tuje meče. Iz oddelka velike kompanije si bo napravil dvor in ti ljudje ga bodo vladali, da jih bo mogel plačevati, bo moral ljudstvo naložiti davke in takrat ga bodo začeli sovražiti, odpadlo bo od njega in se mu uprlo. Nov demagog bo postal ljudski voditelj, Rienzi pa žrtev. Zapomnite si moje prerokovanje!«

»In kaj vidite še dalje?«

»Popolni propad Rima za nede-

zensfeste sem naletel 2krat, na progi Gradec - Trst trikrat na take avtomate. Da bi se te naprave revidirale, to nobenemu v glavo ne pade, saj se gotovi načelniki pošiljajo svoje soproje (Pragersko) odpravljat vlakov, med tem ko možakarji slavijo orgije in popivajo po gostilnah. Toda taki škandali le renimirajo dotične gospode, službo in potujoče občinstvo naj hudič nese. Če treba pa spet Wastian na Dunaju zarobanti in Pražnikarjem & Comp. se tresejo hlače — mirna Bosna. — Kljub tem žalostnim razmeram pa si upamo slovenski pasazirji, ki potujejo dan na dan po železnici, apelirati v pasji ponižnosti na ravnateljstvo Južne železnice: na slovenski zemlji se nebi radi pustili izzivati od nezrelih nemških frkolinov in tudi »fickov« nebi radi metali zastoj bog vedi v kake namene v »pokvarjene« avtomate. Upamo, da bode boljše. — Popotnik.

Društvene prireditve. V Sevnici se vrši dne 14. julija okrožni zlet sokolskih društev brežiškega okrožja in ustanovni občni zbor sevniciškega »Sokola«. — Pri Sv. Bolfenku nad Središčem priredi bralno društvo »Lipa« na Binkoštni ponedeljek tombolo v Galičevih prostorih. Pričetek po večernicah. — Pevsko društvo v St. Rupertu pri Gomilskem priredi na Binkoštni ponedeljek vrtno veselico pri E. Brišniku v St. Rupertu.

Mariborski dež. poslanec Neger o usodi štajerskega deželnega zbora. Na shodu hišnih posestnikov in obrtnikov v Mariboru dne 22. maja je dežel. dež. posl. Neger, da po njegovih informacijah, ki jih je dobil od načelnika nemškonoacionalnih poslancev v štaj. dež. zboru, Reitterja, tudi v jesen ne bo došlo v štajerskem deželnem zboru od nobenega dela. To pa zaradi slovensko - klerikalnih obstrukcionistov, ki hočejo obstrukcijo v sporazumu s kranjskimi klerikalci nadaljevati tako dolgo, dokler se ne udajo nemški obstrukcionisti na Češkem (?). V jeseni bo deželni zbor najbrže razpuščen. To pa polajša ne bo nič spremenilo, ker bodo klerikalni slovenski kmetje poslali v deželni zbor iste hujšake kakor sedaj.

Iz Maribora. V več dopisih »Slovenskega Naroda« smo se že dotaknili žalostne malčnosti, ki je zavladala nekaj časa sem med mariborskimi Slovenci. Rekli smo, da je nujna potreba, začeti čim najprej z energičnim agitatoričnim delom na celi črti, če si hočemo pridobiti vsaj najnujnejši narodnostni pravici, ki nam gredo. V zadnjem času se je vsaj v Studencih pri Mariboru začelo kolikor koli skrbeti za predramljenje tamošnjega življa. Naravno, da se je poseglo po najzdatnejšem orožju, po časopisu in nje razširitvi. Studenci so imeli še pred kratkim svojo bralno društvo, ki je pa — žalibog — vsled malomarnosti poverjenikov in malomarnosti tudi za narodnomanijsko delo zaspalo. S. L. S. sicer razširja v svojem glavnem štajerskem trolibu »Straži« poročila o izobraževalnem in narodno-obrambnem delu v Studencih. Seveda, vsled kakovosti tega »kulturnega« oratorstva ni mnogo pričakovati, saj že poročila sama povedo, kakšno budalost nudijo take klerikalne prireditve. Torej, klerikalci ne store nič, a tudi drugi naj bi ne storili nič. Tako se v ponedeljkovi številki zaganja v troje gospodov, ki nesebično in požrtvovalno skrbijo za prospeh narodnega

miselnost dolgo časa. Bog ne ustvari dveh Rienzijev. In ponosno je dostavil Montreal: »Izrabljenemu bolnemu telesu je treba nove krvi — treba je ustanoviti novo dinastijo. Če gledam tako po svetu, se mi zdi, da hoče stvarnik, naj sever obnovi jug in naj stari francoski in nemški rodovi zgrade prestole bodočih držav.«

Opirajoč se ob svoj meč, je Montreal govoril s ponosom, in lepi junaški izraz njegovega obličja je izgedal, kakor da bi bil on zastopnik vsega tistega viteštva, ki naj prenovi jug.

Glas trombe je prekinil pogovor. V šotor je stopil častnik z naznanilom, da je dospelo odposlanstvo Florence v tabor.

»Zopet mi morate oprostiti, plemeniti Adrian,« je dejal Montreal, »in dovolite mi, da Vas smem vsaj za to lahko smatrati za svojega gosta. Tu se lahko v miru odpočijete. In če pojedete na pot, Vas bodo moji vojaki spremili do meje tiste dežele, kamor ste namenjeni.«

Adrian je povabil rad sprejel, že da bi se bližje seznanil z Montrealom.

III.

Zvestoba in nesrečna ljubezen. — Castihlepnost preživi ljubezen.

Od tiste strašne ure, ko je Adrian Colonna videl mrtvo telo svoje oboževane Irene, je živel tisto

življa v Mariboru in okolici, češ, da so zasejali v Studencih liberalne časnike ter da bi bržčas radi še naše (klerikalno) društvo dovedli tako daleč, da bi prišlo do razpusta. Ne, gospoda, v narodno - obrambnem delu mi še nismo nikogar ovirali, a nečemo, da bi naše ljudstvo sprejemalo svojo vzgojo in izobrazbo iz rok — denuncijantov.

Drobne novice. Obsojen klerikalni napadalec. »Narodni List« poroča, da je bil želar Lašič od Sv. Bolfenka nad Središčem obsojen zaradi neutemeljenega ponočnega napada na tržana K. iz Središča — o tem napadu smo svoječasno v »Slov. Narodu« poročali — na 48 ur ričeta. Plačati mora tudi vse stroške. To bo morda moža izpametovalo. — Iz Rač pod Mariborom poroča »Slovenski Gospodar«, da so vojaki malošnje c. kr. žrebčarije pletli za šulferajnsko slavnost vence in so krasili gostilno. Radovedni smo, ali bodo klerikalni poslanci v tej zadevi storili kake korake. — V Bezini (konjiški okraj) je bil izvoljen za župana posestnik na Brdu, gosp. Juri Klančnik. — V Kokarjih nad Mozirjem so zmagali pri zadnjih občinskih volitvah klerikalci, pravzaprav takozvana savinska stranka nad zadrečko. — Iz Središča. Utonil je v domači mlaki devetletni sinček posestnika Laha. Mlaka ni bila zagrajena. — Iz Ormoža. Umrl je na Humu občan Anton Zadravec, star 90 let. — Iz Maribora nam poročajo: 72letni usnjarski pomočnik Lovrenc C. je delal 33 let v neki tukajšnji usnjariji. Pred kratkim so ga pa bojda zaradi pomanjkanja dela odpustili. To si je vzel tako k srcu, da je skočil te dni ponoči v Dravo in utonil. — Kradež. Dne 20. maja ponoči so vdrl v gostilno Klinc, po domače Janko blizu Nove cerkve, tatovi in so odnesli slanin, mesa in drugih jedil za več ko 400 K. Domači ljudje so sicer skušali tatove prepoznati, a ti so streljali z revolverji in mirno odnesli svoj rop. — V Podčetrku je umrl dne 21. maja občinski ubožec Nikolaj Fabiani, 88 let star. Bil je svoj čas veleposestnik, imel je več hiš v trgu, bil župan in dolga leta občinski odbornik, a vsled slabih družinskih razmer je popolnoma ubožal. — V Celju in okolici smo imeli danes prvo spomladansko nevihto. Za Binkošti so že dogovorjeni razni izleti — eden tudi na Mrzlico — pa če bo slabo vreme, bo mo morali ostati lepo doma. — Iz Mozirja. Tatovi so vlomili v znano gostilno pri »Lipi« in ukradli iz zaprte miznice 60 K.

Koroško.

Smrt v Dravi. V Beljaku je skočil čez Dravski most v Dravo 33letni delavec Ivan Stingl, ki je bil zadnjič v službi v Kernovi pivovarni, kjer je pa izstopil. Neki Kleinlecher je videl samomorilca, ko se je zavihljal čez mostno ograjo in se spustil v vodo. Skočil je za njim in posrečilo se mu je, da ga je spravil na obrežje. Toda Stingla niso mogli več oživiti. Vzrok samomora je neznan. Stingl je doma iz Kamne gorice in pristojen v Šentvid ob Glini.

Izgubljeni učenec. Že pred 8 dnevi je izginil v Celovcu 9letni učenec J. Osvald. Šel je po navadi v šolo in se ni več vrnil. Kljub temu, da se sin toliko časa ni vrnil, je mati šele včeraj naznanila, da je deček izginil. Policija sumi, da se je deček kje pone-

premenljivo, nestalno življenje, ki je bilo v tistih časih skoro navadno. Zdelo se je, da njegovemu srcu domovina ni več ljuba. Njegov stan mu je onemogočal zavzeti pri obnovljenju rimske svobode tisto mesto, po katerem je nekaj hrepenel. Zavedal se je, da zamore tak prevrat izvršiti samo mož, za čigar pokolenje in navade ima ljudstvo nagnenje in sorodna čustva in ki more svojo roko dvigniti v obrambo ljudstva, ne da bi se izneveril svojemu stanu in ne da bi postal obojevalec svoje lastne hiše. Adrian se je bil mudil na različnih dvorih in se odlikoval na mnogih bojiščih. Tudi če se je kje le mimogrede mudil, so ga vzljubili in spoštovali, a naj se je mudil kjerkoli, ožnost ga ni minila, nobeno novo znanje ni pregnalo spomina na njo, ki jo je izgubil. Če je na svojih potovanjih od dežele do dežele prišel mimo zidov kakega tihega, samotnega samostana, je resno razmišljal o slovesnih cerkvenih obljubah in v njegovi notranjosti se je porajal sklep, da pojde v poznejših letih sam v samostan. Dolgoletna odsotnost je pa naposled obnovila njegovo zatonelo in zasuto domovinsko ljubezen in obšla ga je želja, da obišče zopet mesto, v katerem je prvič zagledal Ireno.

»Morda«, si je mislil, »je čas provzročil nepričakovane premembe, vsled katerih mi bo mogoče sodelovati pri obnovitvi domovine.«

srečil, ker je skoro izključeno, da bi bil pobegnil.

Primorsko.

Iz Nabrežine: V eni zadnjih števil »Slov. Naroda« sem čital, da se ravnatelj velekapitalistične družbe zavzema za voditelja socialno demokratične stranke, Miho Čobala. Nekaterim bi se to čudno zdelo. Kdor pa pozna postopanje nekaterih pristašev socialno demokratične stranke po drugih krajih, se temu ne bo čudil. V Chrudimu na Češkem so n. pr. socialni demokrati zgradili svoj »Delavski dom« samo s pomočjo večjih tovarnarjev, ki so darovali v to svrhu po 500, pa tudi po 1000 K. Vse to je pa le senca, kar se je zgodilo pri nas v Nabrežini. Pri nas je dobilo socialno demokratično društvo klesarjev od velekapitalista Hans Wildija, lastnika »Rimskega kamnoloma« podporo v znesku 100 kron za — stavko! L. 1905 je namreč pri nas izbruhnila stavka klesarjev in to ravno v času, ko so bili lastniki kamnolomov obvezani dobaviti razna večja dela. Nekateri med temi so morali pripravljati kamnje za znameniti železniški most solkanski. Ta stavka je bil velik udarec za prizadete lastnike kamnolomov. Izvzet je bil pa samo H. Wildi. Ta je imel srečo, da so voditelji stavke, Kopač, Marica et comp. proglasili sicer splošno stavko — izvzeli so le podjetje H. Wildija. In tako je Wildi srečno dovršil svoje delo pri mostu. Kmalu nato je pa odslovil vse, nje mu neljube nastavlence in delavce. Marica in drugi so seveda previdno molčali. Wildi je pa storil še korak naprej. Sodnim potom namreč zahteva povrnitev one vsote, ki jo je posodil v svrhu stavke. Sodrugi Kopač, ki se je za časa stavke vozil z velekapitalistom Wildijem, pri katerem je tudi izpil marsikak kozareček, je sicer denar sprejel, ni pa podpisal pobotnice. To so storili drugi. Denar je razdelil med stavkajoče delavce, ki so bili le slepo orodje, da bi dosegel Wildi s pomočjo socialno demokratičnih voditeljev svoj namen, uničiti vse manjše obrtnike. To se mu sicer ni posrečilo, ker so ti s pridnostjo in vstrajnostjo premagali vse zapreke. Pač pa so doživeli velikanski poraz omenjeni socialno demokratični voditelji, katere je Wildi razkrinkal in osramotil pred vsem svetom. Takih apostolov »boljše bodočnosti« naš delavec pač ne potrebuje.

Goriško. (Iz učiteljskih krogov — audiat et altera pars.) — »Popotnik« je prinesel v svoji 4. številki t. l. šolsko vest: »Vadniški učitelji.« — Omenja, da je češki deželni šolski svet podprl zahtevo vadniških učiteljev, da se jim podeli pri pomaknjenju v IX. razred naslov »glavni učitelj«, pri onem v VIII. razred pa naslov »profesor«. — Vsled te vesti se je oglašil učitelj v »Edinosti« in je objavil dopis »iz učiteljskih krogov«, koji se je protivil tej vesti, češ, da ta izvršitev ne bi bila pravično utemeljena, ako se ne izvrši na sledeči podlagi: 1. »Glavni učitelji« naj postanejo oni »vadniški učitelji«, ki imajo izpit za meščanske šole. — Ti naj se uvrste v deveti razred in po večletnem službovanju celo v osmi razred. — Vstopivšim v deveti razred, naj se jim podeli naslov »glavni učitelj« in onim 8. razreda naslov »profesor«. 2. »Vadniški učitelji«, ki pa nimajo izpita za meščanske šole,

S temi ostanki njegovega domoljublja pa ni bilo nič častihlepnosti združeno. Na teh vročih italijanskih tleh, v tej deželi, kjer je hrepenenje po moči razburjalo vsako srce, ki je bila za tisoče krepkih rok in podjetnih glav eldorado bogastva in utopij gospodstva, je bila zdaj ena duša, ki jo je navdajalo samotarska filozofija. Adrian je bil hraber in močan, a nežnočuten in je z iskrenim zaničevanjem gledal podlosti in zavratnosti, s katerimi si je italijanska častihlepnost delala pot do oblasti. Usoda Rienzija, ki je bil vzlic svojim napakam, najčistejši in najpoštenjši med vladarji, ki so svojo oblast imeli le sami sebi zahvaliti, je provzročila, da Adrian sploh ni več verjel v uspeh nesebičnih prizadevanj.

Zatopljen v take misli je ostal Adrian toliko časa, da ga je prebudil njegov ščitonosec, ki mu je prinesel bogato večerjo. Steklenice najlepšega vina, izredne jedi, zlati in srebrni krožniki so kazali, kako knežje razkošje je vladalo v taboru velike kompanije. Adrian je v vsem tem le videl dokaz, kako plenijo tuji njegovo domovino. Samotna njegova večerja je bila kmalu končana. Naveličani dolgočasja v šotoru je šel v mraku na sveži zrak in se na samotnem kraju na bregu prijaznega potoka vlegel v travo.

(Dajte prihodnjik.)

naj se sicer tudi polagoma uvrste v deveti in osmi razred, a naslova »profesor« jim naj ne pritiče. To je pravično, kajti po skušnjah tudi čast. — Temu se je protivil drugi dopisnik »Edinosti«, omenivši, da je »prvi dopisnik« »Edinosti« škodoželjen in nevoščljiv svojim tovarišem, ki bi prišli do te časti in do boljšega plačila. Ko je pa prvi dopisnik »Edinosti« reagiral na ta odgovor, ni hotelo uredništvo »Edinosti« sprejeti dopisa z razlogom, da to spada v šolski list. Vsled tega je prvi dopisnik »Edinosti« umolknil. To sklepamo iz tega, ker ni bilo nikjer čitati odgovora. — Priliko se je oglašil še en dopisnik v 20. številki »Učiteljskega Tovariša« z dne 17. maja t. l. s spisom: »Nekoliko odgovorov.« — Upam, da mu bo prvi dopisnik »Edinosti« na ta spis odgovoril, če bode gosp. urednik voljan, sprejeti dopis. — Umestno bi bilo, da se učiteljstvo oglašuje pro in kontra omenjenim dopisom, da se pojmi razbire. — Jaz se kot prvi oglašim v prilog (ali pro) prvemu dopisniku »Edinosti« in njemu enakih nazorov in ti so: 1. »Vadniški učitelji« z izpitom za meščanske šole naj postane sčasoma »glavni učitelj« v devetem in potem »profesor« v osmem razredu. 2. »Vadniški učitelji«, ki nima izpita za meščanske šole, naj sicer tudi pride polagoma v deveti in osmi razred, a brez naslova »glavni učitelj« in »profesor«. — To se mi vidi pošteno — in tudi pravično. — Sploh se mi tudi zdi nesmisel, da se imenujejo c. kr. učitelji na državnih šolah kot »vadniški učitelji«, kakaj vladica je vedno združena z učiteljstvom in dosledno pravilno je, da se taki učitelji imenujejo »vadniški učitelji«, ker se učiteljstveniki pri njih vadijo, kar se pri drugih državnih učiteljih ne nahaja, ker njih zavod ni združen z učiteljstvom. — Zeleni bi, da se učiteljstvo tudi s Kranjskega, Štajerskega, Koroškega itd. odzove v eventualnih spisih pro in kontra v tej zadevi, da se sliši glas tudi drugih zvonov. Osobito umestno in merodajno bi bilo, ako bi se v tej sporni zadevi oglašili »vadniški učitelji« brez izpita za meščanske šole, da drugo učiteljstvo zna, kako oni v tej zadevi sodijo. — Tedaj na svidenje! — Gorski.

Porotne obravnave v Trstu. Včeraj se je vršila ponovna obravnava pred tržaško poroto in sicer proti 26letnemu delavcu Josipu Gabrovcu iz Vižovelj zaradi uboja. — To je bila prva slovenska porotna obravnava v Trstu. — Gabrovca je priznal, da je dne 14. oktobra l. l. res sunil z nožem gostilničarja Franca Blažina v bok, vsled česar je Blažina v par dneh umrl. Trdi pa, da nikakor ni imel namena Blažino usmrtiti marveč, da ga je sunil v silobranu. Igrala sta namreč z Blažino biskolo. Pri igri je Blažina vedno izgubljal in vsled tega je prišlo do prepirja. Blažina je hotel Gabrovca odstraniti in pri tem je potegnil Gabrovca nož in zamahnil z njim proti Blažini. Zadel ga je v bok. Rana je bila težka in Blažina je v par dneh umrl. Zaslanih je bilo veliko prič, ki so v glavnem potrdile, da sta Gabrovca in Blažina res igrala, se pri igri sprla, nakar je sledil tepež. Porotniki so potrdili soglasno, da je Gabrovca kriv hudodelstva uboja, drugo vprašanje pa, če je Gabrovca res rabil Blažino v silobranu, pa so soglasno zanimali. Sodišče je obsodilo na to Gabrovca na 3 in pol leta težke ječe. — Včeraj pa se je vršila obravnava proti 17letnemu knjižničarju Vilhelmu Rosenfeldu iz Kaife, ki je izvršil v Trstu celo vrsto jako predrznih tatvin v hotelih. Pokradel je več ur, verižic, zaponk in denarja v dosedaj vrednosti do 5200 K. Obtoženec nekaj tatvin pripozna, ostale pa odločno taji. Sodišče je stavilo porotnikom eno samo vprašanje, če je obtoženec kriv hudodelstva tatvine, ki presega znesek 2000 K. Porotniki so vprašanje soglasno potrdili, zanimali pa so dostavek, da so se tatvine izvršile s posebno rafiniranostjo in izključili vlom v zaklenjena predala. Sodišče je obsodilo obtoženca na 18 mesecev težke ječe. Danes se vrši obravnava proti Uršuli Tomažič zaradi detomora.

Ribi trgu v Trstu je zaradi vremenske spremembe zelo slabo obiskan. Rib je silno malo, cene so zelo poskočile. Veliko vrst rib, posebno domačih in cenejših sploh ni na trgu.

Nesreča z lovsko puško. Posestnik Peter Bialol v Ronkih je pustil v sobi nabit lovske puško. V njegovi odsotnosti so prišli otroci v sobo, sneli puško s stene in se z njo igrali. Pri tem se je puška izprožila in strel je zadel Bialolovo hčerko Beatrico, ki je obležala na mestu mrtva. Bialol je bil obsojen na 10 dni strogega zapora.

Napačen župan. V podružnici Ljubljanske kreditne banke v Gorici se je zgledal te dni župan iz Bat. Predložil je v podružnici zapisnik občinske seje, v kateri je bilo dovoljeno, da najame občina 6000 K posojila

in odlok deželnega odbora, s katerimi se to posojilo dovoljuje. Ker se je zdelo uradnikom cela zadeva sumljiva so vprašali deželno hipotekno banko, kaj je s tem posojilom. Toda tam o posojilu niso vedeli ničesar. Neznane županu, ki se je izdajal za pravega župana Angreja Madona iz Bat so naročili, da naj se zgleda popoldne in so pridržali njegove listine. Toda dozdnevni župan je uvidel, da mu je nakana izpodletela in ga ni bilo. Uvedli so strogo preiskavo, toda do sedaj še niso mogli priti na sled predrznemu goljufu.

Porotna obravnava proti Kregarju.

Nadaljevanje včerajšnje obravnave ob 11.45.

Ivan Dachs,

gostilničar in posestnik v Ljubljani.

Preds. Kaj vam je znano o falsifikacijah pri volitvah l. 1909. — Dachs: L. 1909 bi imel biti kandidat, pa sem odstopil. L. 1906 sem bil kandidat in sem prišel večkrat h Kregarju, ko so se vršile volilne priprave. Takrat sta dva pisala imena kandidatov, neki Bekšek in Cvetečnik. Že takrat sem ga parkrat videl. — **Preds.** Kaj pa je bilo l. 1909? — Dachs: Takrat bi imel biti kandidat, ker je pa stvar slabo stala, sem odstopil. O tem, da sta imela Kregar in Eržen kaj med seboj, da bi kaj delala, nič ne vem. Lani sem ga srečal v Prešernovi ulici, mi je tožil, da nima službe; rekel mi je, da ima zasluge za stranko. Mogoče je, da je Kregar, ko sva glede Eržena govorila, rekel, da mu je službo skomandiral, pa da se nikjer ne drži. — **Preds.** Eržen pravi, da vam je govoril o nekih manipulacijah in vi ste mu rekli, zdaj pa hoste službo zgubili. — **Priča:** Za to nič ne vem. Rekel sem mu po zaslišanju pri preiskov. sodniku: »Kako pa morete trditi, da sem jaz bil kaj zrasen?« Priča se zaplete v razna protislovja s prvo izpovedjo pri preiskov. sodniku. — Eržen: Potrjujem, da sem govoril s Dachsom glede manipulacij z volilnim imenikom. — Dachs: Se prepira, da o tem ni nič vedel in govoril. — Dr. Kukovec: Vi, Dachs, torej nič ne veste, še sedaj tega ne, kar ste podpisali pri preiskov. sodniku! — Rojic: Ali ste bili zrasen, ko so se glasovnice izpolnjevale? — Dachs: Enkrat ali dvakrat sem bil tam, pa sem videl glasovnice. V novi Kregarjevi hiši se nisva videla z Erženom. — Dr. Vrečko: Včeraj je rekel Golob, da se je Eržen izrazil napram njemu, da ste vi bili na straži, ko so to delali z glasovnicami. — Dachs: Ne, to ni res. — Eržen: Tega jaz tudi nisem trdil.

Josip Šiška,

kanonik v Ljubljani.

Preds. Kaj veste o Erženu. Šiška: Eržen je prišel k meni, mi slikal svoje bedno stanje in me prosil za službo. Pri meni je bila tudi njegova žena. O Erženu smo razpravljali v seji »Ljudske posojilnice«, kjer sem podpredsednik. Pri tej seji je bil navzoč tudi Kregar, ki je slikal Eržena kot pridnega in sposobnega uradnika. Toda službe ni dobil pri posojilnici, pač pa sem ga priporočal pri »Zadružni zvezi«, kjer je tudi bil provizorično nastavljen. — **Preds.** Ali je vam povedal Eržen, da je delal za klerikalno stranko in da je mnogo pisaril? — Šiška: Rekel mi je, da je pisal za Kregarja neke listke in da je zaradi tega moral zapustiti službo pri trgovski zbornici. Jaz sem pripomnil, ako je to res storil, da je vreden, da se mu preskrbi služba.

Leopold Puhar,

tipograf v »Katoliški tiskarni«.

Predsednik: Kako ste se seznanili z Erženom? — Puhar: Seznanil sem se z njim pred 3 leti. Tožil je, da mu stranka neče pomagati in da se nahaja v skrajni bedi. Rekel je, da bo primoran nastopiti pot nasilnosti proti Kregarju, ki je sicer dober mož, a da bo vendar o njem izdal neke tajnosti, ki se tičejo volitev v trgovsko zbornico. — **Preds.** Kaj pa ste vi Erženu povedali? Ali niste tudi namigavali o nekih tajnostih? — Puhar: Rekel sem mu, da bi tudi jaz rad spremenil svojo službo. Eržen mi je nasvetoval, naj izrabim kako tajnost, kar sem jaz odklonil. — **Preds.** Ali ste videli Eržena govoriti z Malovrhom, urednikom »Slov. Naroda« in ali je potem res izšla v »Narodu« notica, da je bilo v trg. zbornico vloženo in odnešene glasovnice. — Puhar: Videl sem ga zaupno govoriti z Malovrhom, ne vem pa, ali je potem prišla notica v »Narodu« o vladu, ker se je prav takrat o aferi vršila polemika v listih.

Ivan Klepec, knjigovez v »Katol. knjigovoznici«.

Preds.: Kaj ste govorili z Ložarjem o falsifikacijah. — Klepec: Ložarju sem rekel, da je najbrže o falsifikacijah informiral Eržen. — Preds.: Pa kako ste vedeli, da je bil to Eržen. — Klepec: Vedel sem, da je bil Eržen vdežen pri oni stvari. — Preds.: Kdo je vam to povedal? — Klepec: Eržen sam. Rekel je, da so takrat ponarejali glasovnice in druge listine. — Predsednik: Ali je on rekel, s kom v družbi je ponarejal? — Klepec: Imenoval je opetovano Kregarja in zatrjeval, da so vsa ta dela izvrševali na Kregarjevem stanovanju. — Preds.: Ali je Eržen kaj rekel, da je bil za to plačan? — Klepec: Povedal mi je, da je dobil za to okrog 400 kron.

Margareta Klepčeva ni izpovedala ničesar bistvenega. Alojzij Ljubič je izpovedal to, kar mu je lani spomlad povedal Eržen.

Ob 1. popoldne je predsednik prekinil razpravo do 3/4 na 4. popoldne.

Obraznava se je nadaljevala popoldne ob 4.

Predsednik je prečital izpoved Martina Jančigaja, trgovskega potnika, bivšega uslužbenca v trgovski zbornici. Jančigajeva izpoved se v bistvu krije z izpovedbami ostalih uradnikov in uslužbenec trgovske zbornice. Prečitala se je tudi izjava gospe Jelke Naglasove, izpoved pokojnega sluga v trgovski zbornici Pogačnika, izpoved Jos. Drenovca, Fr. Breskvarja, Ivana Travnarja, dr. Evg. Lampeta in Frana Brozoviča.

Kot prva priča je bil zaslišan Jakob Bole, postilničar v Ljubljani.

Predsednik: Kako ste izvedeli o falsifikacijah? — Priča: Čital sem to v časopisih. Nekele sta prišla k meni dva gosta, ki sta se o onih falsifikacijah pogovarjala. Ostal je končno v gostilni samo en gost in ta je bil Eržen. Nato sva se jela razgovarjati. Eržen je tožil o gnočnih stiskah in se pritoževal, da so mu nekateri nevaležni. Potem mi je jel pripovedovati, da ga je Kregar nagovoril, da je nosil na njegovo stanovanje volilne imenice in druge listine. Vse to mu je Kregar ukazal. Med drugim je rekel Eržen: »Enkrat je hodil Kregar po sobi gori in doli in govoril: »Pravijo, da sem klerikalec. Jaz pa klerikalec! Jaz sem pristaš S. L. S. Kadar bomo pa prišli na površje, bomo pa s farji pometili!«

Kasneje sem o teh stvareh čital mnogo v časopisih. A čudil sem se, da Kregar in Stefe molčita na očitanja. Ko je bilo že znano, da sta imenovana gospoda v preiskavi, je to »Slovenec« zanikal. Z ozirom na to sem jaz na nekem shodu konstatiral, da sta Kregar in Stefe v resnici v preiskavi, in izjavil, da sem pripravljen, plačati 100 K, ako se mi dokaže neresnica, v nasprotnem slučaju pa zahtevam od njiju tudi 100 K. »Slovenec« je nato izjavil, da je mojih 100 K že zapadlo, ker bo drugi dan priobčil potrdilo od drž. pravdnika, da nista v preiskavi. Toda »Slovenec« tega potrdila ni priobčil, pač pa sem kasneje izvedel, da je bil res iste dni pri preiskovalnem sodniku ali državnem pravdniku nekdo, ki je zahteval potrdilo, da Kregar in Stefe nista v preiskavi. Toda tega potrdila ni dobil.

Nato sta se prečitali izpovedbi gosp. Ivana Hribarja in Preka.

Ivan Kastelic, uradnik »Ljudske posojilnice« pojasnjuje zadevo z Erženovim meničnim posojilom v znesku 209 K pri »Ljudski posojilnici«. Posojilo je končno — leta 1909 — prevzel Ivan Kregar in tudi plačal leta 1911. — Eržen: Ta znesek 209 K se je pri obračunu s Kregarjem upošteval.

Prečita se izpovedba ravnatelja Škerbinca od »Jadranske banke«. O ponarejenem Kregarjevem podpisu na znani menici pri »Jadranski banki«, ki jo je podpisal škof Erženu, ne ve nič. Dirigent »Jadranske banke« Avgust Tosti pripoveduje, kako je bilo s to menico. Menico je ob zapadlosti plačal škof.

Ivan Rožman, bivši ravnatelj »Zveze slovenskih zadrug«.

Predsednik: Vi ste bili ravnatelj »Zveze slovenskih zadrug«? — Priča: Sem bil. Leta 1908. ali 1909. je prišel Eržen k meni in vprašal, pri katerem zavodu bi dobil posojilo 2000 K. Jaz sem mu imenoval »Kočevsko posojilnico«. Kasneje sem izvedel, da je Eržen podpis enega poroka na zadolžnici ponaredil. Glede falsifikacij v trgovski in obrtni zbornici mi je pravil dr. Žerjav, da mu je o njih pravil Eržen. O Erženovih premoženjskih razmerah mi takrat ni bilo ničesar znanega. Pri tistem posojilu mi je rekel, da podpiše kot porok zadolžnico stric — župnik. —

Predsednik: Kaj ste pa pravili dr. Žerjavu? — Eržen: To, kar drugim, o falsifikacijah. — Kregar zahteva, naj se zasliši Rožman glede prenašanja listin iz trgovske in obrtniške zbornice v »Zvezo slovenskih zadrug«. — Dr. Kukovec se protivi, vendar se prične zasliši. — Rožman: V »Zvezi slovenskih zadrug« ni bilo agitacijskega lokala, agitacijsko delo je opravljal Žerjav za napredno stranko in ta je bil ravnatelj. Slišal sem le, da so se dali volilni imeniki za en večer zaradi prepisa na razpolago. Videl jih pa jaz nisem.

Prečita se izjava Antona Skubica, finančnega nadkomisarja v Kočevju glede posojila Erženovega pri »Kočevski posojilnici«, dalje Ivana Poloviča, profesorja v Kočevju, o isti stvari, potem izjavo Petra Mateliča glede »francoza« v trgovsko - obrtniški zbornici, izjavo Slavka Gartnerja glede afere s 40 K ravnatom, Ane Premk glede Erženovega dolga na specerijah pri njej in glede revščine v Erženovi družini, Janka Tomanja glede Erženovega posojila pri moravski posojilnici, Vojteha Vidmayerja glede posredovanja za Erženovo posojilo pri moravski posojilnici.

Izabela Lemaire, zasebna učiteljica francoščine v Ljubljani, pove, da je kupila pri mizarski zadrugi nekaj pohištva za 23 K; to je plačala v dveh obrokih, enkrat 15K, drugič 8 K. O kakem poverjenju teh 8 K nič ne ve.

Ivan Bergant, mizarski mojster v Dravljah, izpove o Erženovem službovanju in poverjenjih pri mizarski zadrugi v St. Vidu, čije načelnik je bil Bergant. Potrdi, da je škoda, ki jo je napravil Eržen, v vseh slučajih poravnana. — Dr. Kukovec konstatira, da zadruga sama ni Eržena ovdadila, ker je bila škoda poravnana, pač pa je poizvedoval za Erženom Kregar in napravil dne 14. junija ovadbo, dasi ni zadržnik. Tudi mizarski mojster Arhar iz Vižmarja, izpoveduje o Erženovem uradovanju v šetnviški mizarski zadrugi. Potrdi, da so se člani zadruge zmerjali časih v gostilnah z »lumpi« in »defravdanti« — pa le v šali. — Priča Ivan Novak, mizarski mojster v Vižmarju, izpoveduje tudi o Erženovem poslovanju v mizarski zadrugi. Bil je blagajnik v mizarski zadrugi, brati ne zna. — Marija Schweitzer, bivša knjigovodkinja pri zadrugi, izpove isto kot prejšnje priče o Erženovem poslovanju v St. Vidu. Prečita se še neka izjava Ivana Černeta, tapetarskega mojstra v Ljubljani.

Ob 8. zvečer se obraznava prekine.

Obraznava se je nadaljevala ob 9. zvečer.

Predsednik je prečital izjavo Karla Tauzherja. Po prečitani izjavi je vprašal dr. Kukovec: »G. Kregar, kdo je podal to ovadbo sodišču?« — Kregar (osuplo): Jaz! — Dr. Kukovec: »Kdo vas je k temu upravičil?« — Kregar: »Nikdo, firma mi je to povedala.« — Dr. Kukovec: Torej vi ste Eržena pri Steinmetzu v Sarajevu ob službo spravili! — Kregar (v veliki zadregi): Ne, ne, jaz nisem denunciral! — Dr. Kukovec: To je denunciacija. — Dr. Zangger: Das ist keine Denunziation, er darf ihn doch als unglaublich würdig darstellen! —

Po tej epizodi je bil zaslišan poslovođa pri trvdki Tauzher Anton Reschitz, ki je povedal to, kar je navedla trvdka sama. Prečitalo se se nato izjave Antonije Oswaldove, Edm. Kavčiča, Katarine Klopčavarjeve in Sofije Trost.

Ivan Bole, pravnik je izpovedal, da mu je Eržen pripovedoval o falsifikacijah, da so bili navzoči Kregar, njegova žena, Stetetova in Dachs, vendar pa zadnji ni aktivno sodeloval. Takrat mu je Eržen tudi pokazal listino, na kateri je s svinčnikom pripisano »komolirati«, »vse v višjo kategorijo pomakniti.« Nato je bil zaslišan

Nahlik, pomočnik pri Kregarju.

Predsednik: Eržen je trdil, da je bil večkrat pri Kregarju, ali to veste? — Nahlik (govori nemško): Natanko se vem spominjati, da je bil Eržen meseca septembra in oktobra dvakrat pri Kregarju, ob 7. zvečer pa samo dva dni pred volitvami. — Predsednik: Kako pa to veste? — Nahlik: Ker iz delavnice vedno gledam v pisarno in vidim vsakogar. Delal pa sem vsak dan do 10. in 11. zvečer. Zato lahko rečem, da bi Eržena vedno moral videti, ako bi zahajal k Kregarju. Da pa se vem tako dobro spominjati na vse to, so mi dali povod septembrski dogodki. Ich bin nämlich ein Deutscher. Kregar mi je takrat rekel: Ali se nič ne bojite? Jaz sem mu odgovoril: »Ich fürchte nicht einmal Gott, viel weniger einen Anderen.« — Dr. Kukovec:

Prav lepo, torej, vi ste delali do 11. zvečer vsak dan in ste vse videli, samo Eržena ne! Kregarjeva dekla pa je izpovedala, da je bil Eržen morda pri Kregarju celo vsak dan! — Nahlik je na to nekaj jecjal, nato pa je pripovedoval, da je skrbel gospe Stetetovi za avbo in da je delal načrte za lestenev v dežel. dvorcu...

Ivan Ogrin, zidarski mojster

ni vedel ničesar posebnega povedati, zatrjeval je samo, da je pred šestimi leti dva dni pred volitvami v trgovsko zbornico šel sebe »reklamirati« in da je tam videl pisati glasovnice. — Potem je bil zaslišan

Ivan Stefe.

Dr. Kukovec je predlagal, da se ga ne zasliši, ker je bil radi iste stvari kakor Kregar v kazenski preiskavi.

Drž. pravdnik dr. Rojic ni ugovarjal zapisogi, dočim se je dr. Vrečk o zavzemal za to, da se Stefeta zapriseže.

Sodni dvor je sklenil zapisogo.

Ivan Stefe je izpovedal, da mu je Puhar povedal o Erženovih grožnjah in da je potem šel z dr. Peganom k Erženu in mu zagrozil, da ga bo tožil radi izsiljevanja. Nadalje je izjavil: Ko sem v kritični noči hodil ob 11. ali pol 12. domov in sem videl, da gori v trgovski zbornici luč, nisem nič sumil. Potem pa mi je dr. posl. Jarc pravil, da mu je pripovedoval Ivan Rožman, da so se nosile ponoči iz trgovske zbornice neke listine v »Zvezo slovenskih zadrug«.

Dr. Kukovec: To ste samo slišali, ali veste to sami? — Stefe: Ne, ne vem, Jarc mi je pravil, temu pa Rožman. — Dr. Kukovec: Ali imate dokaze? — Stefe: Tega ne. — Dr. Kukovec: Sedaj pa vas vprašam to - le: Vi pravite, da je Iv. Kregar popolnoma nedolžen. Kako pa to, da ste nekoč šli s Kregarjem čakati na kolodvor bivšega predsednika trgovske in obrtniške zbornice Lenarčiča, ter ga prosila, da naj radi falsifikacij ne dela nobenih težav? — Stefe: Ne, se ne vem spominjati, pač bila sva na kolodvoru, toda nisva Lenarčiča ničesar prosila, marveč sva samo zahtevala, naj on afero o falsifikacijah javno pojasni. To je nama obljubil, a ne storil. — Dr. Kukovec: Slišite, g. priča, gosp. Lenarčič je včeraj prisegel, da ste ga prosili, naj vam ne dela težav. — Dr. Zangger: Er hat dann wieder rufen! — Dr. Kukovec: Saj je v zapisniku, naj pa se prečita! — Avskulnat Nend! je nato prečital dotični pasus v zapisniku, ki se glasi: »Da bi ne izvajal konsekvenc in jim ne delal težav!«

(Splošno gibanje, dr. Zangger umolkne!)

Dr. Kukovec: Ali se morda spominjate, g. priča, na to, da je g. Lenarčič takrat rekel Kregarju: »Zakaj ste bili tako nerodni! Kakih 20 do 30 glasovnic sem videl podpisanih z isto pisavo, kakor je bila na vaši glasovnici. Na to pa je Kregar pripomnil: »Saj tudi moje glasovnice nisem jaz podpisal!« Ali se spominjate? — Stefe (rezko): Ničesar se ne spominjam, pač nekaj vem, da se je govorilo o glasovnicah, drugega nič! — Dr. Kukovec: Drugače pa imate izvrsten spomin, kako da vas v tem slučaju zapuščam? (Veselosť.) Ali je vam kaj znano o katastrofu? — Stefe (ves razjarjen): Kataster, kataster, nič ne vem, danes prvič to slišim, se nikoli nisem čital (!) o tem, sicer pa izjavljam, (skakaje in s povzdignjenim glasom), da smatram za svojo življenjsko nalogo, da spravim luč v a — kataster. (Viharna veselost in smeh.) Stefe je z velikanskim patosom, vihaje si brke, odšel iz dvorane.

Kot zadnja priča je bil zaslišan dr. Šusteršičev koncipijent, znani upravitelj Bončarjeve konkurzne mase dr. Dermastija. Ta je imel celo pridigo, ki se je je gotovo učil dva dni na pamet, ker bi je sicer ne mogel tako zdrdržati, kakor jo je. Rekel je, da je najintimnejši hišni prijatelj pri Kregarju, pel je visoko pesem Kregarjevi plemenitosti in dobroti ter ob koncu koncepta priznal, da je bil on — dr. Dermastija — tisti, ki je stikal po Erženovem življenju in ga potem denunciral. — Tako je bila izstreljena zadnja bomba, a ni napravila tistega efekta, kakor ga je pričakoval dr. Dermastija.

Predsednik je nato predložil porotnikom razne dokumente, prečital nekaj uradnih poročil ter nato ob pol 12. ponoči prekinil sejo. V soboto dopoldne prično zagovori.

Krvavi počestni boji v Budimpešti.

Tudi včeraj se še ni polegla razburjenost ljudskih mas v Budimpešti. Izgredi so dobili deloma popolnoma revolucionaren značaj. Ti krvavi izgredi so najboljši dokaz, kako ne-

zdrave in neznosne so politične razmere na Ogrskem. Najboljši dokaz za to je pač dejstvo, da je bila vlada in pa parlamentarne stranke popolnoma nepripravljene. Modri državniki so vedno in povsod naglašali, da si ogrske široke mase prav nič ne žele moderne in pravične volilne reforme. In navzlic temu so se ravno v ogrskem glavnem mestu dogajale demonstracije in izgredi, kakoršnih je v novejšem času le malo videla Evropa. Začeli so se pa gibati tudi v provinci. In nihče ne ve, kaj se zgodi danes ali jutri. Vlada in njeni parlamentarni pristaši pač ne poznajo duše ljudske mase. Celo opozicijske stranke so bile zelo iznenadene. Ogrski parlament je pač zastopstvo nekaterih privilegirancev, zastopstvo niti ene šestine ogrskega prebivalstva. In kako naj potem tak parlament pozna dušo ljudsko? In še le, če se ta ljudska duša vznemiri, razburi, če da duška svoji jezi na cesti, tedaj šele čuti parlament, kako oddaljen je od ljudstva. Treba je torej, da dobi tudi ljudstvo svoj glas v parlamentu, na zakonitih tleh. Splošno in enaka volilna pravica edina more napraviti red v razburkanem političnem življenju ogrskem. Ti krvavi izgredi naj bodo ogrski vladi opomin, da izpolni kmalu ono, kar se je že tolikokrat celo z najvišjega mesta obljubilo ogrskemu ljudstvu.

Nekatera podrobnejša poročila o včerajšnjih izgredih.

O včerajšnjih izgredih so došla še nekatera podobnejša poročila. Petsto izgrednikov je skušalo vdreti v električna podjetja »Phöbus« ter je zažgati. Nekateri izgredniki so imeli s seboj posode s petrolejem. Močni oddelki policije so odšli v Novo Pešto, da preprečijo eventualni napad na Novo Pešto. Iz province so prišli policisti na konjih v Budimpešto, ki so jih tudi mobilizirali proti izgrednikom. Na Vaczi utu je orožništvo in policija razurila barikade. Policija je tudi včeraj mnogo oseb aretirala. Pri neki novi stavbi na Eegelfeldski cesti so izgredniki porušili oder, ga polili s petrolejem ter zažgali. Vozove, naložene z moko, so izgredniki ustavili, odprli vreče ter moko razmetali. Iz vozov so napravili barikade, nekaj vozov so pa zažgali. Člani vodstva socialnodemokratske stranke so prišli ob enajstih k ministrskemu predsedniku ter ga prosili, naj na to dela, da se izprte delavce zopet sprejme v delo. Ministrski predsednik je to obljubil in je tudi dovolil, da je imela socialna demokratska stranka tri javne ljudske shode. Socialni demokrati so obljubili, da bodo delovali na to, da bodo delavci zopet začeli z delom.

Do desetih se je požarni brambi naznanilo 38 požarjev: ogrsko tovarno za asfalt so včeraj zopet skušali zažgati.

Napram vojaštvu, posebno napram huzarjem so delavci prijazno nastopali in so jim celo klicali »eljen«, ko so opazili, da so ti jako prizanesljivo postopali in so pri streljanju držali puške tako visoko, da ni bil nihče ranjen. Husarji so se zahvaljevali in so odgovarjali.

Plinova razsvetljava.

Kjer so kandelabri za plinovo razsvetljavo podrti, gori plin z visokimi plameni. Na cestah gore sodi z asfaltem, ki so jih izgredniki privlekli iz tovarne ter zažgali. Izgredniki, ki so se skrivali za drevesi, so streljali iz revolverjev. Dozdaj je bilo več oseb težko ali lahko ranjenih.

Ravnateljstvo tovarne za plin poroča: Izgredniki so več nego pet tisoč cestnih svetilk porušili, več sto kandelabrov in cevi so zruvali ter zažgali plin. Povsod je skušalo ravnateljstvo napravljeno škodo popraviti. Tovarne za plin so zasedene od vojaštva. Včeraj popoldne so na Vaczi utu zopet izruvali cevi. Ko so prišli monterji, da bi škodo popravili, so jih izgredniki sprejeli s streljanjem.

Včeraj popoldne je bil skoro povsod mir. Vaczi ut so spraznili. Pri tem so intervenirali huzarji in orožništvo na konjih, ki so atakirali izgrednike. Množica se je razpršila. Kakih šestdeset oseb je zbežalo v neko hišo ter se tam postavilo v bran. Osemnajst oseb je bilo ranjenih.

Žrtve.

Težko ranjeni so bili tovarniški ravnatelj Karel Nemeth, inženir Rudolf Paul, ki je bil ustreljen v usta, razentega več žensk in otrok. Tudi neki pismonoša, ki so ga smatrali za policista, je bil težko ranjen.

V provinci.

Iz Rabe poročajo: Socialnodemokratsko delavstvo je sklenilo, proklamirati generalno stavko. Demonstranti so hodili po mestu ter prisilili delavce, da so prenehali z delom. Vojaštvo je bilo pripravljeno.

Italijansko - turška vojna.

Izgnani Italijani.

»Tribuna« poroča, da je italijanska vlada odredila, da dobe vsi iz Turčije izgnani Italijani delo pri javnih zgradbah. Kdor takih del ne bi mogel opravljati, naj dobi od države potrebna sredstva. Iz Smirne izgnani Italijani so dospeli v Brindisi in Neapol. V Smirni se nahajajo še nekateri italijanski ribiči v turški oblasti, ker se boje, da bi ribiči razstrelili položene mine v pristanišču. Ministrski predsednik Giolitti je imenoval centralno komisijo za pomoč onim Italijanom, ki so bili izgnani iz Turčije. Ta komisija ima namen, zbirati darila in jih razdeljevati ter dobiti delavcem delo. Kraljica - mati Margherita je darovala za izgnane 20.000 lir, »Corriere« 10.000 lir in milansko prebivalstvo tekot par ur 30.000 lir.

Italijanske uniforme za Turke.

Zelo neverjetno vest si je dal poslati »Corriere della serra« iz Kaira, da so namreč v Aleksandriji zaplenili 18 vreč z 900 italijanskimi uniformami, ki so jih hoteli porabiti Turki za to, da vdvo v italijanske utrdbe ter se jih polaste.

V Rdečem morju.

Višji poveljnik v Jemenu poroča turški vladi, da je neka italijanska vojna ladja bombardirala pristanišče Debo na jemenski obali. Nato sta se približali 2 barki s strojnimi puškami obali in streljali na turško vojaštvo.

Nadvojvoda Friderik v Ljubljani.

Snoči z brzovlakom ob 3/410. je zapustil Nj. c. in kr. visokost nadvojvoda Friderik naše mesto, da se vrne na Dunaj.

Zjutraj je nadvojvoda obiskal civilno strelišče pod Rožnikom, kjer se je mudil poldrugo uro ter si ogledal vse naprave in streljal na tarčo »Zlatorog«. Med njegovim obiskom je svirala vojaška godba.

Ob 1. popoldne se je vršil pri deželnem predsedniku baronu Schwarzu dejeuner, ki so se ga poleg nadvojvode Friderika in njegovega spremstva udeležili župan dr. Tavčar, grof Chorinsky, dvorni svetnik Kliment, okr. glavar grof Kungl, knezoškof Jeglič, dež. glavar dr. Šusteršič, komornik grof Barbo in baron Apfalter, izmed vojaških dostojanstvenikov pa eksc. fml. Dankl, Kusmanek, Winkler in plem. Tschurtschenthaler, gmj. pl. Stöger - Steiner, Seidler in pl. Schmidta, polkovniki pl. Szekely, Georgi, Englert, pl. Eckhardt, Zahradniczek, Marjanovič in Weber in več drugih štabnih častnikov in častnikov raznih polkov. Pri dejeuneru je svirala vojaška godba.

Popoldne si je ogledal nadvojvoda deželni muzej »Rudolfinum« ter je ostal tam celi 2 uri. Dal si je predstaviti tudi ravnatelja dr. Mantuanija, asistenta dr. Sajovica, adjunkta dr. Mala, volontarko gđc. dr. Schifferjevo, gđc. Ana Kušarjevo in preparatorja Dobovška. V Smoletovi sobi se je vpisal nadvojvoda v knjigo za obiskovalce.

Ob polu 7. zvečer je prisostvoval nadvojvoda razdelitvi daril na častnike in dvorani deželne vlade. Svečanostnemu aktu so prisostvovali poleg župana dr. Tavčarja, deželni predsednik eksc. baron Schwarz, dvorni svetnik grof Chorinsky, knezoškof Jeglič, dvorni svetnik Kliment, komornik grof Barbo, baron Apfalter in deželni glavar dr. Šusteršič in mnogo drugih odličnih civilnih funkcionarjev in dam ter vsi pri streljanju udeleženi častniki. Med razdelitvijo daril je igrala vojaška godba. Nadvojvoda si je ogledal darila ter nato nagovoril navzoče:

»Z velikim veseljem sem se letos udeležil tekmovalnega streljanja gorskih polkov. Dežela, Ljubljana in prebivalstvo so tekmovali v svoji prijaznosti do vojaštva in patriotizmu s tem, da so naklonili dragocena darila, razobesili zastave in tudi sicer s prireditvami opešali vojaško strelsko slavnost. Prava potreba mi je, da izrečem na tem mestu deželni, mestu in lokalnemu prebivalstvu za ta resnično patriotski nastop svojo najtoplejšo zahvalo. Globoko obžalujem, da nisem mogel zaradi nekega žalostnega smrtnega dogodka prisostvovati lepim patriotskim slavnostim ljubljanskega prebivalstva.

Z globokim zadovoljstvom sem se zopet prečital o veselju za streljanje in izvežbanosti gorskih polkov. Tako streljanje moštva, kakor g. častnikov je dalo izborne resulta-

te. V imenu najvišje službe se zahvaljujem vsem udeležencem častnikom in moštvo za njih negovanje te odlične panoge vojaške izurjenosti. Predno vam izročim zaslužena darila, se spomnim v stari zvestosti in v navdušenju najvišjega darovalca potovalnega darila, našega najvišjega vojnega gospoda in dobrotnega vladarja. Njega veličanstvo cesar in kralj Fran Josip I. naj živi!

Govoru nadvojvode so sledili navdušeni klici in godba je zaigrala cesarsko himno, nakar se je eksc. fml. Dankl zahvalil nadvojvodi za njegove tople besede. Sledilo je nato razdeljevanje daril, pri čemer je nadvojvoda nagovoril posamezne zmagovalce.

Občni zbor

„Slovenskega društva v Ljubljani“

se vrši

v ponedeljek, dne 3. junija 1912 ob 9. zvečer v gostilniških prostorih ljublj. „Narod. doma“.

Spored:

1. Predsednikovo poročilo.
2. Blagajnikovo poročilo.
3. Poročilo pregledovalcev.
4. Volitev predsednika.
5. Volitev društvenega odbora.
6. Volitev dveh pregledovalcev.
7. Slučajnosti.

Opombe: Vsak nasvet na občnem zboru se mora 14 dni poprej naznani odbor.

Občni zbor je sklepčen, ako je 15 društvenikov navzočih.

Občni zbor izvoli društveni odbor in dva pregledovalca.

Društveni odbor obstoji iz predsednika, 9 odbornikov, izmed katerih jih mora vsaj 6 stanovati v Ljubljani ter 2 namestnikov, od katerih mora vsaj eden stanovati v Ljubljani.

Ker društveni odbor, kar je sicer po pravilih dopustno, posluje že čez svojo opravilno dobo, prosi se zanesljivega prihoda k občnemu zboru, da se bo de tedaj lahko zopet izvolil novi odbor.

Žeteli je pa tem večje udeležbe od strani članov, ker je »Slovensko društvo v Ljubljani« najstarejše politično društvo naprednega značaja v naši belji Ljubljani.

V Ljubljani, 23. maja 1912.

Dr. ALOJZIJ KOKALJ I. r.

I. č. predsednik.

RASTO PUSTOŠLEMSK I. r.

I. č. odbornik.

Dnevne vesti.

+ Klerikalec, vedno izdajalec. V burnih dnevih meseca septembra 1908. se je zgodilo nekaj posebnega: Sila časa se je kazala, da je zblizala slovenske naprednjake in slovenske klerikalce; mahoma so bila med naprednjaki potisnjena v ozadja vsa nasprotja, čeprav so posledica življenjskih razmer in vsled tega nepremostljiva in videti je bilo, da se ustvari trajno ugodnejše razmerje med slovenskimi strankama. Roko v roki so naprednjaki in klerikalci izkazali septembrskima žrtvama zadnjo čast; Sokoli in Orli so korakali v eni vrsti in kar čez noč je bil ustanovljen združen narodni odbor, v katerem so sedeli naprednjaki in klerikalci v bratski slogi. V naprednih vrstah je zavladal duh skrajne popustljivosti — vse naj se stori, kar je le mogoče, da se ohrani in utrdi to razmerje — to je bilo načelo, ki so se ga naprednjaki držali. Odpustili so klerikalcem vse krivice in nasilnosti in samo goreli za eno idejo: da bi bilo omogočeno trajno skupno delo s klerikalci vsaj v narodnih stvareh. Pri naprednjakih je to čustvovanje izviralo iz odkritosrčne duše in poštenega srca. Tudi klerikalci so se tako vedli in so tako govorili — toda njihovo vedenje je bilo hinavsko in njihove besede so bile licemerske. Naprednjaki so to spoznali čez nekaj mesecev in bili bogatejši za eno razočaranje, da ne rečemo za eno prevaro. Vsa hinavščina in zavratnost klerikalcev v tistih časih pa se je pokazala sedaj pri obravnavi proti Kregarju pred celjskimi porotniki. Naprednjaki in klerikalci so po septembrskih časih več mesecev sedeli skupno v združenem narodnem odboru in skupno so delovali. Klerikalci so prisegli zvestobo in lojalnost — a pod plaščem so imeli zastrupljena bodala. V tistem trenutku, ko so objemali naprednjake in se navduševali za skupno delo — so sleparili pri pripravi za volitve v trgovsko in obrtniško zbornico. Od seje združenega narodnega odbora so šli v tihe prostore Kregarjevega stanovanja in tam falsificirali na debelo in na drobno, da bi napredne volitve ogoljufali. Klerikalec je pač vedno izdajalec.

+ Nemško obrekovanje. »Grazer Tagblatt« je danes razkril nekaj gorostasnega. Pogrevajoč Dobernigove klobasarije o trijalizmu, pripoveduje v posebnem članku, da je bilo te dni v Ljubljani ustanovljeno politično društvo, ki ima izključno služiti trijalističnim prizadevanjem. To društvo je že ustanovilo podružnice v Bosni, v Hercegovini in celo na Cetinju. V silnih množinah razširjena brošura pozivlje vse nezadovoljne, naj se pridružijo temu društvu in delajo za njegove namene. Drug lepak pozivlje vse profesorje in učne moči na jugoslovanskem ozemlju monarhije, naj vzgajajo vojaštvo v skrajnem slovanskem smislu in jim živo predložijo velike krivice, pod katerimi trpi Hrvaška že desetletja. Vrh tega se uvažuje načrt, sklicati na srbska ali črnogorska tla velik jugoslovanski kongres, ki se ga naj udeležijo tudi slovanski narodi balkanski in ki naj omogoči preskrbitev znatnih denarnih sredstev v svrhu politične agitacije. Končno naj gredo posebni emisariji v Petrograd, da pojasne odnotnim krogom prave razmere na Hrvaškem. Načelnik tega društva, ljubljanski profesor Janko Kos je pozval jugoslovansko dijaštvo Avstro-Ogrske, naj v dostopnih jim političnih krogih z največjo vneto agitirajo... Tako »Grazer Tagblatt«. Znano je, da se je »Grazer Tagblatt« pred sodiščem dokazalo, da je šuftarski list, »ein Schuftentblatt« in zgoraj navedeno njegovo poročilo priča novič, da je to obzodbo zaslužil. Članek »Grazer Tagblatta« je od konca do kraja zlagan. Vsaka beseda v njem je gorostasna laž. V Ljubljani se ni ustanovilo nobeno tako društvo in seveda tudi ni napravilo nobenih podružnic in ni izdalo nobene brošure in nobenega letaka in v Ljubljani tudi ni nobenega profesorja Janka Kosa. Vse je laž, kar piše »Grazer Tagblatt«. Vprašanje je zdaj samo, ali razširja »Grazer Tagblatt« te laži na lasno pest, ali pa je bil od zagrebških obrekovalcev podkupljen.

+ Znamenita pridobitev. V svoji nevtužniškrižni blagor in procvit kranjske dežele ter za umstveno in pravno povzdgo prebivalstva, se je klerikalna večina deželne odbora odločila za korak dalekosežnega pomena. Ustanoviti hoče nekaj trajnega in jako koristnega ter s tem obenem dokazati, da so bila neutemeljena vsa očitanja, da je vseučiliški fond za vedno izgubljen. Stvar je sledeča: Klerikalci hočejo izterjati svojim zavodom posojeni vseučiliški zaklad in položiti temelj bodočemu internacionalnemu katoliškemu vseučilišču s tem, da ustanove v Ljubljani zavod s stolico za denuncijantstvo, združen s dvema seminarjema, ki jih bosta vodila dva posebna lektorja. Profesor denuncijantstva bo učil teorijo in zgodovino ter pravno filozofijo denuncijantstva. Poleg njega bo nastavljen en lektor za krivo prisego — za to službo bodo smeli kompetirati samo notorični krivopri-sežniki klerikalnega prepričanja — in en lektor za vaje v hinavščini. Zavod bo podeljeval tudi doktorat; sicer bo ta doktorat rimski, a veljaven bo vseeno. V svrhu, da bi ta zavod mogel sejati dobro klerikalno seme po celi domovini, bo prirejal posebne tečaje po deželi in bo za njih dobro uspevanje skrbel poseben deželni in-spektor. Gotovi ljudje bodo sicer zopet kričali o novih koritih, a to deželne odbora ne bo motilo v njegovem vnetem delu za pravi blagor dežele.

+ »Slovenec« pritrja »Slovenskemu Domu«. Nedavno tega je pri-nesel eden najboljših tednikov »Slovenski Dom« razpravo o tem, kaj je liberalizem. Ta članek je bil tako temeljit in podoben, da ga je vsak inteligent s slastjo čital. »Slovenski Dom« pravi med drugim: »Naprednjak vse poskuša in si po lastni pameti izbere najboljšo izmed vsega. Naprednjak ničesar ne odklanja že vnaprej, predno je kaj poizkusil, on ne vpraša, če je kaka stvar stara, ali nova in od kod da prihaja, marveč le, če je dobra. Klerikalec že vnaprej zametuje in odklanja, kar ne prihaja od klerikalcev in odobri vnaprej vsako stvar, predno jo spozna in vidi, če pride od klerikalne strani.« — Ta izjavjanja so tako resnična, da se jim sam »Slovenec« ni mogel upreti in jih potrjuje. »Slovenec« z dne 15. maja št. 111 poroča namreč pod naslovom: »Parlamentarna situacija«, da je dr. Korošec protestiral, da bi se budgetni provizorij odkazal odkodu brez prvega branja in nadaljuje potem doslovno: »Mi sicer ne vemo, kakšni so nagibi, ki so naš klub od tega koraka napotili. Na vsak način so pa važni in postopanje kluba tak-tično pravilno.« Lepše bi nihče ne mogel pritrditi izjavljanjem »Slovenskega Doma«.

+ Po 45 letih. O letu 1867. piše gosp. Grafenauer v svoji »Zgodovini novejšega slovenskega slovstva«, II. del: »Leto 1867. je prineslo volitve pod pritiskom Beustove vlade v de-

želni zbor, odstavljen slovenskega župana v Ljubljani in nemškutarsko strahovlado, ki so jo britko občutili vsi narodno prebujeni uradniki, obrtniki, trgovci. Prvaki pa so na Dunaju glasovali za dualizem in molčali o nepostavnosti, ki se se godile doma, kaj šele, da bi bil zagovarjali slovenski program »Zedinjene Slovenije«, o kateri se niti govoriti niso upali. — Dolžili so jih, ne brez vzroka, da so bili podkupljeni.« — Ali se niso po čudnem naključju naše politične razmere obnovile lani in letos?

+ Poslanec Jakič za izseljevanje v Ameriko in za — uradnike. Pred kratkim je naglašal Jakič v državnem zboru, da je premalo izseljenjskih uradov in premalo uradnikov. Čudno, da zahteva pomnožitev uradov in uradnikov Jakič, pripadnik tiste stranke, ki pravi, da je povsod polovico uradnikov preveč. Še bolj čudno pa je, da zahteva izseljenjske urade, ki bodo končno vendarle izseljevanje le pospeševali.

+ Pri občinskih volitvah v Doleh nad Idrijo so zmagali z veliko večino odbornikov narodno — napredni pristaši. To pa idrijskemu c. kr. katehetu Oswaldu, ki mora v vsako stvar utikati svoj nos, ni bilo po volji. Napravil je strahovit rekurz na deželno vlado. Hotel je enostavno, da se razveljavi volitev vseh odbornikov v drugem in tretjem razredu, kjer so bili navzlic najhujšemu klerikalnemu terorizmu izvoljeni naprednjaki. Goreča želja, da bi bili mandati naprednih kmetov razveljavljeni, se ni izpolnila Oswaldu. Deželna vlada je le deloma ugodila konfuznemu Oswaldovemu rekuru in razveljavila širi mandate namestnikov. Sicer je rešitev deželne vlade taka, da se na prvi pogled spozna, kako rada bi bila popolnoma ugodila klerikalcem. Hoteli so klerikalci na vse možne načine slepariti z raznimi pooblastili. Zlasti je bilo zanimivo postopanje završkega župnika. Ta je imel za cerkev najprvo podpisano pooblastilo od naprednih cerkvenih ključarjev in je še pri volilnem aktu šilil v napredna ključarja, naj podpiseta pooblastilo za klerikalno stranko, česar pa ključarja nista hotela storiti. Čez nekaj časa je prišel župnik nazaj in predložil volilni komisiji novo pooblastilo, podpisano od novomenovanih klerikalnih ključarjev. Vlada rešitev pravi, da je župnik pravilno postopal, ker je novoimenovane ključarje potrdil dekan Arko po zatrdilu knezoškofijskega ordinarijata na dan volitve. Kdaj, bi radi vedeli. Morda jih je naknadno, toda to je bilo za dotično volitev prepozno. Volilna komisija je torej popolnoma pravilno postopala, ko je dotično župnikovo pooblastilo zavrnila. Vlada pa je rekla, da je tako postopanje pravilno. S tem je pravzaprav odobrila kršenje volilne svobode. V sredo, dne 5. junija se vrše dopolnilne volitve za razveljavljene namestniške mandate. Naprednjaki so pridno na delu, da zmagajo na celi črti. Klerikalci pa bodo lahko še dolgo časa brezuspšno stezali svoje grabežljive prste po zavedni dolski občini. Tudi idrijski Oswald ne bo mnogo pomagal.

+ Vojni minister general pehote vitez Auffenberg pride čez binškošne praznike z rodno v Ljubljano.

+ Seja magistratnega gremija se je vršila v petek dne 24. maja pod predsedstvom gospoda župana in se je sklenilo sledeče: Avgustu Ederju se podeli gostilničarska koncesija za izvrševanje gostilničarskega obrta v baraki Lattermanovega drevoreda. Melhiorju Ravtariju se podeli koncesija za prodajo vina in piva v delikatesni trgovini na Jurčičevem trgu, isto častno se reši prošnja Emila Keržišnika za podlitev gostilničarske koncesije takoj, ko ugasne koncesija Habiča, ki sedaj prebiva v Ameriki. Prošnja Leopolda Simončiča in Neže Klembas za podelitev gostilničarske koncesije se odkloni. Za snaženje in posipanje trgov in ulic se je za čas od 4. do 10. maja izplačalo 3732 K 45 v, za čas od 11. do 17. maja pa 3353 K. — Stavbno dovoljenje se je podelilo Ivanu Strusu za novo pritlično hišo v Poljski ulici št. 17.; Matej in Marija Stucin za zgradbo enonadstropne vile pod Rožnikom, Franu Poljsaku, gostilničarju na Martinovi cesti, za zgradbo betonske terase. Maksu Zalokarju za zgradbo konjskega hleva na Krakovskem nasipu 28; baronu Schwegeleu za zgradbo enonadstropne hiše na dvorišču Bleiweisove ceste št. 11; Andreju Selanu za zgradbo pritlične hiše ob Orlovi ulici; Antonu Keržiču za postavo kozolca ob Lžanski cesti in dedičem Marije Zetinovitsch za zgradbo novih stranišč v hiši na Kongresnem trgu št. 3. Uporabno dovoljenje se je podelilo tврdi Schneider & Verovšek za uporabo prodajalne in skladišča in Ivanu Žvanu za uporabo nove vile v Marmontovi ulici št. 17. Bolniškim blagajnam se za časno znižanje prispevek za prevažanje bolnikov z rešilnim vozom od 20 na 5 K za najbližje občine to je za Spodnjo in Zgornjo Šiško, Vič, Rožno dolino, Novi Vodmat, Ježico, Rudnik itd.

— Nadvojvoda Friderik za ljubljanske uboge. Njega cesarska visokost nadvojvoda Friderik je gosposdu županu dr. Ivanu Tavčarju za mestne uboge izročil znesek 400 kron.

— Darilo za mestne uboge. Poveljnik 27. domobranskega pešpolka gcsposd Zahradniček je poslal za mestne uboge vsoto 400 K — kot prebitek dobrotelne koncerta dne 18. maja t. l.

— K sokolskemu zletu v Pragi. Piše se nam iz Prage: Ponovno opozarjamo vse, ki se niso še nikjer pri-glasili za privatno stanovanje v zlatih dnevih v Pragi, da to store takoj. »Slovenski Sokolski Kroežek« jim sedaj še lahko preskrbi privatno stanovanje (hoteli so vsi že oddani), kar pa pozneje ne bo več tako lahko. Ravno tako opozarjamo za druge stvari — ne odlašajte vse na zadnje tedne. Udeležba na zletu bo velikanska in kdor bo ostal na cedilu, si bo sam kriv. Bratje, ki žele imeti privatno stanovanje, naj pošljejo 10 K, katere moramo založiti, na naslov: Fux Riko, Král. Vinohrady, Šmilovskeho ul. 6/II. Vsem dopisom je priložiti znamko za 10 v za odgovor.

— Tekmovanje vin. Na veliki ljudski veselici, ki jo prirede narodne dame v prid Narodnemu skladu dne 7. julija, bo velik paviljon, kjer bo tekmovaljevin. Slovenski vinotirčji in gostilničarji bodo tu pokazali občinstvu, kako izborno kapljico prodajajo in točijo. Da bo izbira še večja in da se spoznajo vrline slovenskih vin, prosimo slovenske gostilničarje in vinotirčje, da prijavijo svojo udeležbo v tem paviljonu in sicer če mogoče čim prej. Vse dopise in pošiljave je naslavljati na Odbor za prireditve veselice za Narodni sklad v Ljubljani.

— Uspehi tekmovalnega streljanja častnikov. Povodom tekmovalnega streljanja gorskih polkov v Ljubljani, so dosegli častniki sledeče uspehe. Na cesarjevo tarčo je streljalo 386 častnikov raznih polkov. Najboljši uspeh je dosegel poročnik Werlein, ki je vodil svoječasno reševalno ekspedicijo na Stol povodom ponesrečenja dijakov s prof. Cerkom. Takoj za njim pridejo poročnik Gomalat, stotnik Weber, praporščak Grössler, nadporočnik Goscher, nadporočnik Schmirgl, stotnik Hyža. Od domačega polka so dosegli pri streljanju na to tarčo najboljši uspehe nadporočnik Langer, poročnik Hubel in stotnik Fink. Povprečno je dosegel najboljši uspehe 4. polk, kot drugi pa je domači polk. Tako dobi torej veliko cesarjevo darilo zopet 4. polk v Celovcu. Pri streljanju s strojnimi puškami na tarčo »Nadvojvoda Evgen« si je pridobil mojstrsko nadporočnik Nowotny, za njim sta bila najboljša nadporočnika Kremlička in Feigel. Pri streljanju na tarčo »Georgi« je dosegel najboljši uspeh poročnik Koscher, za njim prideta praporščak Niedermeier in poročnik Werlein. Pri tarči »Nadvojvoda Friderik« je bil prvi major Alpi, drugi stotnik Weber in tretji stotnik pl. Friedl. Pri streljanju s pištolo na tarčo »Nadvojvoda Franc Ferdinand« je bil prvi stotnik Hyža, za njim sta bila najboljša stotnika Thalhoffer in Dobnik. Pri streljanju z revolverjem na 25 korakov na tarčo »Leithner« je dosegel najboljši uspeh poročnik Gallingner, nato stotnika Pelzl in Schenk in pri tarči »Schilofsky« s pištolami Urban, poročnik Gallingner in nadporočnik Horgmer.

— Ali Avstrija razpade? To vprašanje ni zanimivo samo za nas Avstrijce. Celo Anglije se pečajo z njim. »Slov. Dom« priobčuje članek, katerega je izšel 11. t. m. v glasilu angleškega visokega plemstva »Moderu Society«. Članek prav dobro opozarja na vir vseh homati v naši monarhiji: ogrsko državno polovico ima v rokah par madžarskih mogočnejšev, ki streme edino za tem, da bi se od Avstrije »osvobodili«, tako da bi mogli nemoteno tiranizirati vse milijone ogskega, do danes politično popolnoma brezpravnega ljudstva. »Slov. Dom« se naročuje na naslov »Slovenski Dom« — Ljubljana. — Na naročila brez naročnine se seve ni mogoče ozirati.

— Temeljnost je lastnost, katere se še mnogo premalo najde med našim ljudstvom. Posledice so čutili v zasebnem in javnem življenju. Ni temeljite strokovne izobrazbe, zato tudi ne konkurenčne sposobnosti v gospodarskem oziru. Ni pa tudi temeljitega razumevanja javnih vprašanj, zato odločajo v naši visoki politiki klerikalni kričarji in koritarji, ker misli za celo občino po tolikih farah edino le župnik. Razširjajte torej med ljudstvom »Slov. Dom«, ki skuša vplivati na svoje čitanje v samovzgojnem oziru. Naročnina znaša za celo leto samo tri krone.

— Dijaški izlet na Adrijo, ki ga, kakor znano, priredi Ljubljanska podružnica Avstrijskega mornariškega društva, se vrši v četrtek, dne 30. maja

1912., in se ga udeleži 500 učencev, učencev, učiteljev in družin učencev. Izletniki se odpeljejo iz Ljubljane s posebnim vlakom ob 5. uri 33 minut. Nato si ogledajo Prosto luko, kanal grande, Piazza grande, Corso, predor Montuza, Stabilimento tecnico, vojne ladje »Viribus unitis« (dradnought), »Tegethof« in »Panther«, potem obhod po obrežju ob lepih nasadih Sv. Andreje v notranje mesto. Vkrcaje za 3 urno vožnjo se vrši ob dveh popoldne na Molo Pescatori in se bodo lahko ogledali Koper, Gradež, ladjedelnica v Trzinu in Miramar. Tukajšni podružnici se je posrečilo dobiti znaten popust, tako da skupni stroški in sicer za vožnjo po železnici in morju, obed in večerjo in 2kratno malico najbrže ne bodo presegali 10 kron za osebo, v to je všteti tudi nameravani godbeni koncert pri obedu in na krovu.

— Kakor se nam poroča stoji ljubljansko football moštvo v pogajanju z najboljšim prvostopskim moštvo južne Avstrije Grazer Athletik-Sportklubom, radi tekme, katere naj bi se vršila v mesecu juliju. Da ljubljansko občinstvo lahko presodi, da je moštvo tega kluba v resnici prvostopsko, se razvidi iz zadnje tekme, ki jo je imelo z najboljšim angleškim profesionalnim moštvo s l. lige to je Woolwich Arsenal. Sicer je, kakor je bilo za pričakovati podleglo graško moštvo, toda jako častno 0.6. V slučaju, da se pogajanja sklenejo, bodejo imeli ljubljanski priliko videti v resnici prvostopsko moštvo in naj radi tega v kakor mogoče mnogobrojnem številu posetijo jutrašnjo tekmo katere prične ob 5 uri popoldne, da s svojim posetom pokažejo simpatije ljubljanskemu moštvo, katero ne štedi, ne truda, ne denarja, da preskrbi ljubljanskemu občinstvu v resnici športne prireditve prve vrste.

— »Narodni dom« v Ljubljani. Zbirališče Slovencev bi si mislil vsakiteri naših rojakov in Slovanov, kateri posetijo našo slovensko prestolico, a koliko presenetanja. To je le ponosno ime stavbe, ki pa niti pri merodajnih faktorjih ne zasluži tiste pozornosti, katero bi moral imeti tak narodni hram. Težko je človeku pri srcu, ako pride kak slovenski gost ali domačin v Ljubljano in poseti »Narodni dom«, trdno uverjen, da dobi gotovo stalno slovensko družbo, in kako začuden vprašuje po naši narodni mlačnosti, ko niti v takih prostorih, kakor je »Narodni dom«, ne najde družbe, katero je pričakoval, ker se žal poslužujemo marsikaterikrat raje lokalov, katerih lastniki so naši zagrizeni nasprotniki, namesto da bi podpirali naša domača podjetja in domačine. Restavracija »Narodega doma« s krasnimi prostori in velikim senčnatim vrtom nudi dobro pijačo in dobro kuhinjo po zmernih cenah, poleg tega je sedanja najemnica soproga moža, ki že skoraj 30 let deluje na narodnem polju in gotovo zaslužita, da ju podpirajo naši narodni krogi v najobilnejši meri, in naj bi se določili za »Narodni dom« gotovi večeri, na katerih bi lahko dobili v Ljubljano pri-speli rodoljubi slovensko družbo. Merodajni krogi blagovolite vpošte-vati ta nasvet in skušajte »Narodni dom« nekoliko oživeti in v družabnem oziru dvigniti.

— Škriatinka v tednu od 12. do 18. maja 1912 bila je prijavljena le v enem slučaju, ki je bil tuje pripeljan v deželno bolnico. Tekoči teden oblo-le je v Ljubljani troje otrok in eden je bil iz dežele pripeljan v deželno bolnico.

— Gremij trgovcev naznanja svojim članom, da smejo biti trgovine dne 26. t. m., to je na Binkoštno nedeljo odprte od 7 do 12 ure popoldne ter od 3 do 6 ure popoldne.

— Deželni muzej »Rudolfinum« je za prosti poset odprt binkoštno ponedeljek od 10—12 ur dopoldne. — Jutri binkoštno nedeljo pa ostane zaprt.

— Ustanova za dva revna bolna mornarja. Razpisana je ustanova vice-admirala barona Wüllerstorff-Urbaira za dva bolna revna mornarja po 140 K. Natančni pogoji so razvidni iz razpisa, ki je javno nabit na mestnem magistratu.

— Izplačevanje za tranzenalno nastanjanje gg. Častnikov v hotelih in privatnih stanovanjih povodom tekmovalnega streljanja gorskih polkov v Ljubljani se bo pričelo od torka, dne 28. maja 1912, naprej ob navadnih urah v mestni posvetovalnici na mestnem magistratu (Mestni trg št. 2/I.).

— V dveh ozirih zadostovati mora vsako blago, ki ga kupujemo. Biti mora predvsem izvrstne kakovosti, kajti le za tako blago denar ni stran vržen. Le tako blago, ki je v resnici izvrstno, nas more popolnoma zadovoljiti. Biti pa mora blago, ki ga kupimo, obenem tudi domače blago. To moramo zahtevati z našega narodnega stališča. Dognana stvar je namreč, da je podlaga vsakega kulturnega napredka in vsake politične moči vsakega naroda gospodarska samostojnost. In zato je delovanje za gospodarsko osamosvojitve naša

narodna dolžnost. Tega delovanja se mora udeleževati vsakdo s tem, da kupuje domače blago. Je sicer res, da v vsaki stroki še nimamo domačega blaga in da domače blago včasih ni tako dobro, kakor bi bilo treba, res pa je tudi, da so take besede velikokrat samo izgovori. Prav gotovo je stvar taka, kar se tiče kavne prinese. Imamo namreč kavni pridelatek, ki v najpopolnejši meri zadošča obema gori omenjenima pogojema. Ta kavna prines je predvsem izvrstno blago in si je zaradi svoje nedosežne kakovosti pridobila ime najboljšega kavnega pridelka. Obenem pa je Kolinska kavna prines tudi pristno domače blago, kar dokazuje to, da z znanimi zneski podpira vsa naša splošno narodna društva. Družba sv. Cirila in Metoda na pr. je ravno te dni dobila od Kolinske tovarne zopet prav veliko vsoto. Izvrstno in pristno domačo Kolinsko kavno prines lahko našim gospodinjstvom prav toplo priporočamo. Vsaka slovenska gospodinja naj kupuje samo Kolinsko kavno prines.

V Kandiji pri Novem mestu so zopet izvolili za župana Jos. Zurca, po dom. Štemburja.

Zagonezna smrt. Dne 8. maja t. l. je nenadoma umrla na Uršnih selih nad Toplicami v žitkarici Marija Kesner. Pravili so, da se ji je nenadoma vtila kri iz ust in nosa in da je umrla na licu mesta. Pokopali so jo kakor običajno. Ko je pa ležala dober teden v grobu, se je raznesla vest, da je umrla nasilne smrti. Pri sosedu so namreč par minut pred njeno smrtjo slišali, da sta počila pri Kesnerju zapored dva strela. Dne 20. maja je dala sodna komisija, ki je prišla iz Novega mesta, mrljico izkopati in ga je raztelesila. Kaj je dognala, se še ne ve.

Ponarejeni bankovci po 20 K v novomeški okolici. Ljudje govorijo in šušljajo, da se dobijo v novomeški okolici, posebno v Žabjevasi, ponarejeni 20kronski bankovci. Ker ima orožništvo zadevo v rokah, se bo kmalu dognalo, koliko je resnice na tej govorici. Previdoma pa le svarimo ljudi, da naj si natančno ogledajo vsak tak bankovec od obeh strani, predno ga vzamejo v roke, da ne bodo imeli potem zraven škode še nepotrebnih potov in drugih nepravil, ki so navadno združene s posestjo ponarejenega denarja. Najbrže pa so to le prazna uganjanja.

Tatvina v Črmošnjicah. Dne 16. maja ponoči so vlomili neznanzi zlikovci v klet trgovca Janeza Saverja v Črmošnjicah tako, da so vrata z drogom siloma odprli, da se je skrivil zapah. Potem so šli po stopenjah, vodečih iz kleti v prodajalno, in so odprli bavitro, dasi je bilo naloženih na bavitro (vrata, narejena v stropu kleti, oziroma v tleh prodajalne) več stotov blaga. Moralo je biti torej več zločinov. Iz prodajalne so odnesli čez 50 kositarjih škaflic sardin, šest srajc, različnih znamk za več kot 12 kron, do 15 kg slanin, 2 nahrbtnika, nad 5 K denarja in nekaj drugih malenkosti. Potem jih je vzela noč, kakor jih je noč prinesla.

Požigalca so prijeli. Dne 19. maja t. l. je pogorel znaten del žit itak siromašne vasi Uršnasela nad Toplicami. Ogenj sta zanesla menda nalašč dva delavca pri zgradbi nove belokranjske železnice, po imenu Jure Kovačič in Jože Bezeg, ki trdita, da sta doma z Gorenjskega. Orožniki so oba takoj prijeli in odvedli v zapore okroglo sodnije v Novo mesto.

Zopet vlom. Ponoči med 1. in 2. majem je vtilom nekdo okno pri hiši Andreja Wolfa v Srednji vasi nad Črmošnjicami. Odnesel je neopažen nad 60 K denarja, 11 parov nogavic, eno srajco, nekaj sveč, fig in žganja. Za storilec ni dozdaj nobenega sledu.

Z Bleda. Letos so se občinstvu zopet odprle vse poti na blejskem gradu in se bodo primerno popravile. Na gradu se je otvorila restavracija, kjer se bodo setalci lahko okrepčali, uživaje poleg tega rajski razgled na jezero in po okolici. S tem bo gotovo jako ustrezno vsem letoviščarjem, pa tudi onim, ki pridejo le za en dan na Bled, kajti, kdor ima le eno uro časa gotovo si bo ogledal s tega mesta krasno okolico.

Jesenice: Že zadnjič se je »Slovenski Narod« spomnil vseh onih kapacitet, ki so nosili največji zvonec ob škofovem prihodu na Jesenice. Danes smo radovedni le, kako in kdo je plačal vse tiste delavce, ki so že cel teden preje postavljali mlaje in druge take neumnosti. Pa ne, da bi župan Čebulj mislil, da so on in občinski uslužbenci plačani za taka dela. Naj bi šli raje tako važna dela opravljati naši katoliški občinski možje, saj za drugo rabo itak niso. — Župan Čebulj je padel v gotovih klerikalnih krogih v nemilost. Ali so morda le ti spoznali njegovo nesposobnost? Župnik Skubic je baže že določil njegovega naslednika, sav-

skega Krivca. Ubogi Čebulj, kako se nam smili! Sedaj mora tudi on čutiti, da je nevhvaležnost plačilo sveta. Tako je revež letal, agitiral in sleparil pri občinskih volitvah, da je zbolel. Ko je z nasilstvi in terorizmom dosegel klerikalno zmago, mu je šlo trda za županski stolec. In sedaj, ko že sedi na svojih lavorikah, adijo — težko bo slovo, težka bo prepustitev drugemu. Nam naprednjakom je pač vseeno, kdo nam bo županil, ali Čebulj ali Krivec, ali Črne ali magari Čuferjev — osel. Če bi morali meriti sposobnost, bili bi v hudi zadregi! Nekaterim občinskim odbornikom se pa vseeno čudno vidi, zakaj se ne uresniči fajmoštvo obljube (odprava občinskih doklad itd.). No, le počakajte še malo, bodele že se spoznali »resnicoljubnost« Skubicevo do dobrega! Hudimani, da bo res!

Umri je v Šmarju dr. Al. Brenčič, odvetnik in posestnik v Celju. Njegovo truplo prepeljejo v ponedeljek ob 12. uri iz Šmarja v Celje, kjer se vrši pogreb ob pol 5. in sicer od poštnega poslopja.

Velik špargelj. Včeraj je odrezal Rudolf Zupančič, posestnik v Dolskem, špargelj, ki je tehtal 26 kg.

Elektrodiograf »Ideal«. Spored za soboto 25., nedeljo 26. in ponedeljek 27. maja 1912: 1. Rozalija se debeli. (Velekomično.) 2. Duhovnica Manitura. (Krasno kolorirana ameriška drama.) — Samo popoldne. 3. Dobljena nevesta. (Krasna ameriška veseliga.) 4. Chong-Ki-Long ali kitajski Absalon. (Velezanimiv varijetetni film. The Japanese film.) 5. Darilo smrti. (Senzacijska umetniška tragedija v dveh delih. Predvajanje 3/4 ure.) — Samo zvečer. 6. Moric in njegov brat. (Krasna humoreska s priljubljenim Princem.)

Cirkus Schmidt. V soboto 1. junija pride v Ljubljano znani cirkus Schmidt, ki je tudi v Ljubljani že znan. Cirkus razpolaga s številnimi priznanimi artisti in izvrstno dresiranimi konji. Kot posebna atrakcija cirkusa pa sta dve dresirani človeški opici »Hansi« in »Grete«. Predstava se vrši v soboto, vstopnice se dbe v predprodaji v trafiki v Šelenburgovi ulici.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. Od 12. maja do 18. maja je bilo 20 novorojenih, 1 izmed teh je bil mrtvo rojen. Umrlj jih je 21 in sicer 11 domačinov in 10 tujcev, med temi za jetiko 4 tujci in za mrtvoudom 1, vsled nezgode 1 in 15 za različnimi boleznimi. Za infekcijskimi boleznimi so obboleli: 4 za noricami, 3 za ošpicami, 1 za škrlatino (neki otrok z dežele), 1 za mumpsom, 1 za ušenom, 2 za egipt. očesno boleznijo in 2 za dušljivim kašljem.

Izkaz mestne klavnice. V mestni klavnici so zaklali od 5. maja do 12. maja 61 volov, 4 bike, 9 krav, 133 prašičev, 168 telet, 20 kostrunov in 36 kozličev. Vpeljali so 289 kg mesa in 71 zaklanih telet, 1 govedo in 62 kozličev.

Otvoritev vrta restavracije pri Levu se vrši v nedeljo popoldne. Igra domači orkester. Več v inseratu.

Koncert Slovenske Filharmonije koncertira pod vodstvom gosp. kapelnika Tepiega, na binkoštni ponedeljek, dne 27. t. m., v Grand hotelu Union. Spored: 1. Lehár: »Zdaj prične«, koračnica. 2. Strauss: »Jutranji listi«, valček. 3. Foerster: »Obletnica«, iz opere »Gorenjski slavček«. 4. Bizet: prizori iz opere »Carmen«. 5. Bellini: »Norma«, ouvertura. 6. Nachéz: »Ciganski ples«, solo za gosli (gosp. koncertni majster Černý). 7. Mascagni: »Cavalleria rusticana«. 8. Suppé: »Lahka konjenica«, ouvertura. 9. Kotlar: »Monte Kristo«, valček. 10. Zajc: Dvospev iz opere »Zrinski«. 11. Ziehrer: »Polkovni oče«, pesem. — Začetek koncerta ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin.

Današnji list ima prilogo »Gozdni biser« brezalkoholna krepčilna pijača. Izdovalec Moritz Löw, Brno-Husovice.

Narodna obramba.

Za obrambeni sklad družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg. 1037. in 1038. Benedikt Poniž, c. kr. vad. učitelj v pok. v Gorici; 1039. Omizje pri »Roži« v Ljubljani, plačali 200 K; 1040. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Matenji vasi; 1041. Kamen Ciril-Metodovskih fantov v Kranju, plačali 200 K; 1042. do incl. 1048. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v proslavo 25letnice na ime gđ. Milke Mankočeve, poslala je podružnica za že 10 objavljenih, za teh 7, dalje za kamen gospe Mire Costaperaria številka 990 in za naslednji kamen, skupaj znesek 3800 K; 1049 Slovenke tržaške.

Veselica podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Cerkle-Čatež v nedeljo 19. t. m. pri g. Radaju na

Cerini je uspela izvrstno. Na velikem, jako lično prirejenem veseljenem prostoru se je zbralo vse polno občinstva, med tem — posebno vesel pojav — obilo število domačinov, celo iz oddaljenih krajev. K lepemu uspehu je pripomogel v prvi vrsti čili »Brežiški Sokol«, ki se je tudi ob tej priliki kakor vsikdar odzval našemu vabilu. V naših, še precej temnih in neprebranih krajih se je v zadnjih časih že precej na bolje obrnilo in polagoma se kaže tudi pri nas napredek v narodnem življenju. In pri tem delu je gotovo velika zasluga sl. »Brežiškega Sokola«, ki nam stoji pri narodnih prireditvah vedno zvesto ob strani in navdušeno vrši svojo vzvišeno nalogo. — Zato izrekamo vrlenu »Brežiškemu Sokolu« svojo najiskrenejšo hvatlo. — Na veselici smo videli vse cenj. narodno občinstvo iz Brežic, veliko posetnikov iz Vel. Doline, Krškega, Bregane, celo iz Zagreba in Samobora. Čast in hvala vsem! — Vsa ta mnogobrojna družba se je neprisiljeno zabavala ob lepem petju, pri krasni čarovnici, v »imenitni« menažeriji i. t. d. Pa tudi v gmotnem oziru je veselica dobro uspela. Glavna družba je pridobila nad 2 stotaka. Pri tej priliki izrekamo tudi iskreno zahvalo vrlenu gostilničarju g. Radaju za njegov veliki trud in izborni postrežbo.

Društvena naznanila.

Odbor veselice za »Domovino« prosi vse one, ki imajo proti nam kako terjatev, da jo naznanijo takoj na naslov Milko Naglič, Šubičeva ulica 3. v Ljubljani, ker moramo skleniti tozačne račune. Za kar ne bomo dobili računov do incl. 29. t. m., bomo smatrali kot podarjeno društvu »Domovina«.

Popravek. V zadnjem izkazu zbirke ge. Šubičeve v korist »Domovini« je pomotoma izostal dar gospe Polasekove v znesku 2 K in ge. Poganičnikove v znesku 2 K. Bodi ob tej priliki veleč. gospej ravnatelj Šubičevi za njeno zelo gorečo požrtvovalnost izrečena topla in vdana zahvala.

Opozarjamo na jutrišnji veliko pomladansko veselico pevskega društva »Slavec«, ki se vrši na lepo okrašenem vrtu in areni »Narodnega doma«. Spored je jako zabaven in raznovrsten. Vstopnina 50 vin. za osebo. Začetek ob pol 5. pop.

Revanche-footballmatch, Ljubljanski football klub — I. Klagenfurter Athletik und Fussballklub. Oziraje se na naša prejšnja poročila, dodamo še danes, da se prične tekma ob 5. na tivolskem travniku za slovenskim dirkalščem. Tekma bode na binkoštno nedeljo in to ob vsakem vremenu. Reditelji imeli bodo belo-zelene in belo-rdeče trakove na levi roki in prosimo, da se vsakdor pokorava odredbam istih. Ker ima klub »Ilirija« s to tekmo obilo stroškov, prosimo p. t. občinstvo, da tekmo v obilem številu poseti in ne glede isto kot neplačujoče občinstvo, kar je bilo do sedaj vedno slučaj. Ta tekma bode za ljubljanske športne prireditve prve vrste in najnikdo ne zamudi si jo ogledati.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Slavnost 50letnice zaključil je banket, ki se je vršil v četrtek ob 7. zvečer v dvoran hotelu Tivoli. Prvo napitnico govoril je predsednik na Njegovom Velicanstvo cesarja, spominjajoč na njegovo dolgo vladanje, pod katerim se je v Avstriji močno razvila medicinska veda. Med živahnimi živjo-klici sklenilo se je odposlati vdanostno brzojavko slovenskih zdravnikov na kabinetno pisarno. Hrvaškimi gostom nazdravil je primarij dr. Jenko, srbskim dr. Oražen. V vnešenih besedah slavil je državni poslanec dr. Jankovič skupno kulturno delo. Mestni fizik dr. Krajec tolažil je pozdrav ljubljanskega župana, mestni fizik zagrebški dr. Rihtarič pa je napil častnemu predsedniku, prof. dr. Alojziju pl. Valenti, kot vzor-zdravniku, ki se je vključil svoji visoki starosti z mladeniškim veseljem udeležil slavlja društva, za kojega se je žrtvoval vse svoje življenje. Predsednik kluba štajerskih slovenskih zdravnikov, dr. Rakež naglašal je zasluge odbora, ki si jih je ta stekel z lepo prireditvijo 50letnice in z ureditvijo slavnostne številke »Lječniškega Vjesnika«. Po oficijelnem delu banketa sledi je zabavni, ki ga je spretno vodil gospod Rakež. Po mnogih letih smo zopet enkrat čuli krasni bariton dr. Stuhca iz Ptuj. Banket je restavrater Eder izvrstno priredil, za godbo je skrbela ciganska kapela Sarkoški.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani priredi ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 2. junija skupno z društvenim pevskim zborom poučen-zabavni zlet v Trzic na Gorenjskem. Izletniki si bodo pri tej priliki ogledali tamkajšnje predelnice in tovarno za čevlje tvrdke Peter Kozina & Co. Odhod iz Ljubljane ob 6. uri 52 min. zjutraj z južnega kolodvora.

Vožnja stane tja in nazaj 3 K 40 vin. Za izlet vlada veliko zanimanje ter prosimo gg. člane in prijatelje društva, ki se nameravajo izleta udeležiti in še niso svojo udeležbo prijavili, da to store najkasneje do srede, da moremo urediti vse podrobnosti glede izleta.

Društvo vpk. učitelstva je ustanovljeno in šteje že lepo število udov. Dragi tovariši, cenjene tovaršice, vabimo vas vrljudno, da blagovolite vsi pristopiti društvu, kajti čim večje število članov, tem večji bode podpora dedičem. Po § 6. b. prišteva mo društvu tudi podporne in častne ude. Prosimo torej vse naše in prijatelje šolstva, da blagovolijo s poljubnimi prispevki nas v tem podpirati. Članarina za prave ude, 1 K pristop, 2 K za prvi slučaj smrti in event. druge prispevke poslali je g. S. Punčuh (blagajniku), n. u. v p. Marmontova ulica 18, Ljubljana. Druga pisma pa tajniku J. Bozju, n. u. v p. Rakovniška ulica 5, Ljubljana.

Ljubljanskim in okoliškim društvom v ravnanje naznanjamo, da priredi C. M. podružnica na Viču dne 14. julija t. l. veliko vrtno veselico.

Narodna čitalnica v Kostanjevici. Zahvala. Velečeni člani splošno priznanega salonskega orkestra v Novem mestu so blagovolili prirediti 16. t. m. svoj koncert v Kostanjevici v okviru našega društva. Dasi ravno jim je mnogobrojna udeležba s strani najboljšega občinstva iz Novega mesta, št. Jerneja, Krškega, Brežic in Kostanjevice lahko v veliko priznanje in zadoščenje, se vendar čuti podpisani odbor poklicanega, slavnemu salonskemu orkestru v Novem mestu za trud, požrtvovalnost in umetniški užitek izreči svojo odkritosrčno zahvalo. — V Kostanjevici, 20. maja 1912. — Odbor narodne čitalnice.

Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju si je izvolilo za letni tečaj sledeči odbor: predsednik: Rupert Brovet, cand. ing. for.; podpredsednik: Rude Wisiak, cand. ing. cult.; tajnik: Bogdan Ferline, cand. ing. agr.; blagajnik: Alfonz Pirc, stud. ing. cult.; knjižničar: France Mikuz, cand. ing. agr.; gospodar: Frice Kuttin, cand. ing. cult.; namestnika: Mirko Šušteršič, stud. ing. for. in Ivan Zupančič, stud. ing. agr.; preglednika: Viktor Slavovašnik, cand. ing. fer.; Ivan Domicelj, cand. ing. cult. — Društvo se je preselilo v XVIII. Schopenhauerstrasse 75./I./8. in prosi pošiljanje časopisov na ta naslov.

Književnost.

»Slovenska Žena«. 4. in 5. številka tega zanimivega lista izide v par dneh. Opozarjamo slovensko ženstvo, naj se naroča na ta edini slovenski ženski list. Naročnina znaša 8 kron na leto. Uredništvo in upravnništvo je v Spodnji Šiški št. 208.

Kratka zgodovina slovenskega naroda. Slovenski mladini spisal Pavel Poljanec. Mariborski Sokol je 1. 1908. ustanovil posebno knjižnico poučnih spisov, namenjeno najširšim krogom in je kot prvo delo izdal »Kratko zgodovino slovenskega naroda«. To grobno, a lepo delo je našlo vsestransko pohvalo in občinstvo je s takim veseljem seglo po knjižici, da je bila v najkrajšem času razprodana. Zdej je izšel drugi natis te zgodovine. Knjižica velja samo 1 K s poštnino 1 K 20 v. Delo je vredno, da se kar najbolj razširi zlasti med priprostim ljudstvom in med mladino.

Vse tu naznanjene knjige se dobe tudi v »Narodni knjigarni« v Ljubljani.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Žrtev klerikalnega hujskanja. Kakor smo že včeraj poročali, se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem obravnava proti 14letni učenci meščanske šole Alojziji Počkarjevi iz Postojne zaradi krivega pričevanja in proti posestniku Luki Leskovcu, njegovi ženi Mariji in proti šivilji Mariji Dolencovi zaradi napeljevanja in zapeljevanja h krivi prisegi v svojo korist. Vsi obtoženci so zagnjeni klerikalci in le strast do ščuvanja in škodaželjnost jih je spravila na obtoženo klop. Stvar se je vršila sledeče: Drugi dan po občinskih volitvah v Postojni, pri katerih so klerikalci pogoreli, se je vračalo več deklic od pevske vaje. Med temi sta bili tudi današnja obtožena Alojzija Počkarjeva in njena tovarišica Marija Mitrijeva. Pogovarjale so se dekleta od volitev. Vse deklice so bile napredne, le Počkarjeva se je trdovratno izdajala za klerikalko. Ko je prišla Počkarjeva domov, je doma pravila o tem dekliskem pogovoru in dostavila, da je Mitri rekla: »Živeli

liberalci, hudič naj vzame kaplana.. Ta izmišljena laž se je hitro razširila po klerikalnem taboru in eden za drugim so hodili klerikalni klečepalci h kaplanu Kapšu tožiti zločinko. Ko je Mitri to izvedela, je tožila tri take junake zaradi obrekovanja. Obsojeni so bili vsak na 14 dni zapore. Med tem pa je Počkarjeva, ki se je zbila posledic in ker je bil obsojen tudi njen dedek, preklicala svojo trditev in priznala, da se je samo iz maščevalnosti zlagala. Toda obsojeni so zahtevali od nje, da naj priča pred sodiščem, kot je govorila v prvič, kljub temu, da je bila to laž. In res so neizkušeno deklet spravili ti brezozirneži tako daleč, da je po vzklizni razpravi, ki se je vršila na predlog obsojenec in v kateri je vzklizno sodišče dovolilo zaslišanje priče Počkarjeve, Počkarjeva pred sodiščem ponovno potrdila zlagane besede, da bi s tem rešila obsojence. Počkarjeva prizna svojo krivdo, priznala jo je že drugi dan v posebni vlogi na sodišče in pove tudi, da je bila v krivo pričevanje zapeljana. Tako govori, so ji rekli, le trdo se drži mi in gosp. Pegan te bomo že rešili, če bo kaj hudega. Ostali trije obtoženci zanikajo da bi deklico nagovarjali k krivi prisegi. Zaslišanih je bilo veliko prič, ki pa v bistvu niso mogli izpovedati ali niso vedeli nič posebnega. In konec te žalostne afere je bil ta, da imajo klerikalci zopet novo mlado žrtev na vesti. Učenka Počkarjeva je bila obsojena na 14 dni zapore, zapeljivci pa so bili oproščeni in sicer Marija Dolencova na predlog državnega pravdnika, ker je Počkarjeva tudi sama priznala, da jo ta ni nagovarjala k krivemu pričevanju ostala dva pa sta bila oproščena radi pomanjkanja dokazov.

Razne stvari.

* **Največja ladja na svetu.** Iz Hamburga poročajo: Včeraj so izpustili v ladjedelnici Vulkan največji parnik sveta »Imperatorja« v morje. * **Atantat v šoli.** V Baku je neki sekundant med poukom dvakrat ustrelil na učitelja nemškega in francoskega jezika, grofa Mihaela Apraxana, ter ga nevarno ranil.

* **Velika dedščina.** Iz Lipske poročajo: vojak Denker 107. pešpolke je dobil sporočilo, da mu je njegov stric v Južni Ameriki zapustil 125 milijonov mark. Takoj bo dobil šest milijonov.

* **Mednarodni tat.** Z Dunaja poročajo: Pred par dnevi so prijeli Amerikana Mac Clellanda, ki je izbiral pri nekem juvelirju dragocenosti ter pri tem ukradel jako dragoceno brošo. Dognali so, da je mednarodni tat, ki je prišel iz Amerike na Dunaj. Pri njem so našli za 30.000 kron dragocenosti.

* **Stavka transportnih delavcev na Angleškem.** Iz Londona poročajo: Zdej stavka kakih 80000 transportnih delavcev, ki so večinoma zaposleni po pristaniščih. Kakih 150 ladij, od katerih je mnogo obloženih s sadjem, se nahaja na Tenzi. Če stavka ne bo v 48 urah končana, tedaj bodo začeli zviševati ceno živlom in sploh bo nastopilo pomanjkanje svežih živil.

* **Grozno maščevanje goljufanega sopraga.** Iz Madrida poročajo: V Alcudie je poslovodja Ulala zapazil, da ga njegova žena goljufa z nekim ljubimcem. Vzel je dinamično patrono, jo pritril v sobi nezveste žene ter jo zvezal z električno baterijo. Ko je bila žena zopet skupaj s svojim ljubimcem, je Ulala s pomočjo elektrike zažgal patrono. Vsa hiša je bila razrušena in pod razvalinami so našli grozno razmesarjeni trupli žene in njene ljubimca.

* **Cvetke na grobu »Titanica«.** Na krovu parnika »Fermania« se je pred nedavnim časom odigral šalosten prizor. V tih, mrzli noči je prišel parnik ravno na mesto, kjer se je parnik »Titanic« potopil. V tem trenutku so se ustavili stroji in s krova so vrgli velik venec spominčic in rože so se vsule v morje. Cvetlice je metala v morje vdova Loringova iz Londona, ki je pri katastrofi utonil in ki je le v ta namen odpotovala iz Londona. — »Okraši« mrzli grob svojega sopraga. Loringova je hči znanega poljskega virtuosa Wienraskagega.

* **Neprijetno iznenadenje.** Pod naslovom »Potrežljivi deček« pripoveduje »Harpers Magazine« sledečo šaljivo dogodbo: Starejši gospod je sedel v lepi črni obleki na klopi ter se veselil lepega razgleda. Nedaleč od njega je ležal majhen deček ter ga neprenehoma gledal. Mož se je temu čudil in ga vprašal: »Zakaj vendar ne vstaneš ter se ne igraš s svojimi tovariši?« »Se mi ne zljubi.« »To pa vendar ni prav; deček v tvojih letih ne sme tako mirno ležati. Kaj pa vendar premišljuješ?« »Čakam«, je odgovoril deček, »hočem samo videti, kaj bo, ko vstanete. Klop so pred četrte ure nanovo prebarvali.«

Vzemite si, ako imate nahod in ste hripavi, zaslezeni ter težko dihat, Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«. Mi sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj blažečem, osvežujočem učinku. Tucati za poizkušnjo 5 kron, 2 tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga samo lekarnar E. V. Feller v Stubici Elzin trg 238 na Hrvaškem

Porotniška obravnava proti Kregarju.

Današnja obravnava se je začela ob pol 11. Sodni dvor je stavil na porotnike sledeča vprašanja:

Prvo glavno vprašanje: Ali je obtoženec Ivan Eržen kriv, da je kot diurnist kranjske trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani pred 18. decembrom 1908 v svoji službi zlorabljal svojo službeno moč s tem, da je povodil njemu poverjenih predel za sestavo zaznamka volilcev za volitve v trgovsko in obrtniško zbornico, razpisane z odlokom c. kr. deželne vlade na Kranjskem z dne 31. avgusta 1908 št. 19.583 v občinskem katastru zbornice pri nekaterih trgovcih in obrtnikih iz predpisov c. kr. davčnih uradov vzetih davčnih postavk ponaredil in s tem, da je dal prednost eni politični stranki oškodoval državo v njeni pravici, da se izvrše volitve v trgovsko in obrtniško zbornico po zakonu?

Drugo glavno vprašanje: Ali je obtoženec Iv. Kregar kriv, da je pod 1. navedeni zločin namenoma povzročil in pripomogel k njega gotovi izvedbi s tem, da je v svrhu izvedbe ponaredil dal na razpolago svoje stanovanje in šel vanu Erženu z navodili in z zaznamki na roko.

Tretje glavno vprašanje: Ali je obtoženka Franciška Štefotova kriva, da je povodil izvedbo pod 1 in 2 označenih zločinov Ivanu Erženu in Ivanu Kregarju namenoma pomagala s svojim sodelovanjem pri korekturah v občinskem katastru?

Četrto glavno vprašanje: Ali je obtoženka Elizabeta Kregarjeva kriva, da je namenoma pripomogla k zločinom, označenim pod 1., 2. in 3. s tem, da je po nasvetu Ivana Kregarja Ivana Eržena, Ivana Kregarja in Franciško Štefotovo zapeljala z odobravanjem k izvršitvi zločina in jih v njihovih namerah, naperjenih na omenjeni zločin potrdila.

Peto in šesto glavno vprašanje se nanašata na razne malverzacije, ki jih je Ivan Eržen zagrešil pri Mizarški zadruzi v St. Vidu in tvrdki Tavčar in Czuber v Ljubljani.

Sedmo eventualno vprašanje se nanaša istotako na neko malverzacijo.

Osmo eventualno vprašanje se bavi z nadaljnjimi malverzacijami. Zagovornik Ivana Eržena stavi dodatno vprašanje, ki meri na to, ali je Eržen vse zgoraj navedene zločine in pregreške storil pod vplivom neodoljive sile.

Obravnava bo končana najbrže šele med 4. in 5. popoldne.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kriza v ogrskem kabinetu. — Politično obzorje na Ogrskem.

Dunaj, 25. maja. Danes ob 10. dopoldne je bil ogrski ministri predsednik Lukacs sprejet od cesarja v daljši avdienci ter mu poročal o dogodkih v Budimpešti.

Najbrže je šlo tudi za rešitev volilne reforme, ki naj se reši v sporazumu med kabinetom in združenimi opozicijskimi strankami. Med opozicijskimi so izgubili Justhovci v zadnjih dneh svoj pomen zaradi svoje nesrečne taktike. Včeraj je prišlo med opozicijskimi strankami do združenja, ki si je naredilo ime »Nova koalicijska«. V tej koaliciji so Kossuthovci, Justhovci, Ljudska stranka in stranka iz l. 1848. Formalno se bo ta stranka še le danes konstituirala na podlagi protokolarčnega udeleževanja medsebojnih zahtev. Stranke so se zedinile proti terorizmu novega predsednika Tisze. Opozicija je opustila za dogleden čas tehnično obstrukcijo. Pač pa se bo udeleževala brambne debate. V opozicijskih krogih velja Lukacsevo stališče za omajano. Kot njegovi nasledniki se imenujejo politiki Zichi, Baseviczi ali pa Naway. Vendar je gotovo, da Lukacs še ne bo tako kmalu odstopil.

Zenta, 25. maja. Pri včerajšnjih volitvah v državni zbor, ki so trajale celo noč do 6. zjutraj je zmagal Justhovec Ferenbach s 1071 glasovi, med tem, ko je dobil vladni kandidat in. minister Telesky samo 975 glasov. Poraz člana kabineta je tem občutnejši, ker je bil ta okraj doslej zastopan po vladnem poslancu.

Krvavi dnevi v Budimpešti.

Budimpešta, 25. maja. V Budimpešti vlada mir, tudi Váci ut in Ujpesti ut sta popolnoma mirni. Nad 6000 mož je zasedlo ceste ter zaprlo vse dohode. Zvečer so vojaki zajeli kakih 300 demonstrantov ter aretirali 140.

Morilec Toman.

Brno, 25. maja. Sorodniki morilca Tomana so bili izdelali dva načrta

za njegov beg, in sicer drugega za slučaj, da se prvi ponesreči. V tem slučaju so namreč hoteli pozvračiti med obravnavo paniko ter Tomanu omogočiti beg. Sodišče je dalo njegove skrivnice bolj strogo nadzorovati in izmenjalo tudi stražnike.

Nova opera.

Milan, 25. maja. V umetniških krogih je razširjena vest, da izdelujeta Mascagni in D' Annuzino novo opero: »Roža cipriska«.

Konkurz vsled vojne.

Milan, 25. maja. Ekspozitna firma »Bena« in konkurzni upniki so sklenili pogodbo, da se zagotovi upnikom 30% bančno pokritje, nakar ti odstojajo od svojih terjatev.

Za avstralske šole.

London, 25. maja. Vdova po znamenit milijonarju Hallu je darovala za avstralsko šolstvo 20 milijonov kron.

Maroko.

Fez, 25. maja. Včeraj zjutraj so natiem usmrtili 48 Maročanov, ki so bili od vojnega sodišča obsojeni na smrt.

Berolin, 25. maja. Dva brata Mannesmann sta v Tarndantu obkoljena od pripadnikov pretendentu Haibe. Nemška vlada je pri francoskem poslaniku v Tangerju posredovala.

Berolin, 25. maja. Od bratov Mannesmann je prišla iz Tarandanta zadnja vest dne 8. t. m.

London, 25. maja. »Morningpost« poroča, da so v Tarandantu izvolili za sultana Muley el Haiba. Novo izvoljeni sultan ima 4000 Mavrov, ki so vsi oboroženi s puškami. Niemu so se pridružili tudi še drugi rodovi iz juga in v kratem se bodo njegove čete početvoriile. Tudi vodje rodov ob Atlasu priznavajo Muley el Haiba za svojega sultana in so mu dali na razpolago svoje moštvo. Novi sultan bo zasedel ves Tarandant in tudi Marakeš.

Italijansko-turška vojna.

Dardanele.

Carigrad, 25. maja. Odkar so Dardanele odprte, je pasiralo 209 ladij morsko ožino. Včeraj so začele pasirati ožino ladje iz Egejskega morja.

Solun, 25. maja. Ko je parnik »Nev York« paroplovne družbe Hadži-Dand pod amerikansko zastavo plul mimo kapa Karaburnu, se je obrnil proti obali kljub temu, da je bila pot zastavljena z minami. Samo neka pilotna ladja ga je obvarovala katastrofe.

Smirna.

Atene, 25. maja. Mesto Smirna je zaščiten od 60 topov, med njimi se nahajata dva 18centimeterska topova, ki so jih demontirali z vojnih ladij in postavili za močnejše okope na nekem polotoku. Iz drugih krajev je dospelo v Smirno več polkov s strojnimi puškami.

Gospodarstvo.

— Mestna hranilnica ljubljanska je izdala za svoje 22. upravno leto, to je za čas od 1. januarja 1911 do 31. decembra 1911 računski zaključek, ki je zopet verna slika, kako vstrajno napreduje ta naš največji slovenski denarni zavod. Iz poročila o poslovanju in računskem zaključku posameznemu nastopne važnejše in za javnost zanimive podatke:

Gospodarski položaj, ki že l. 1910. za naše hranilništvo vohče ni bil ugoden, se tudi naslednje leto ni izboljšal, marveč še poslabšal. To se zrcali tudi v nekaterih postavkah našega računskega zaključka. Pri poglavitnih panogah pa imamo uprav minulo leto zaznamovati zopet znaten napredek.

Hranilne vloge, ki so začetkom leta 1911. z vložki iz domačih hranilnikov vred znašale 39.485.572 K 04 v so se do konca leta povzpale do vsote 42.201.759 K 72 v. Prirastek znaša torej 2.716.187 K 68 v. Odbivši kapitalizirane obresti v znesku 1.667.568 kron 66 v dobimo čisti prebitke vlog, znašajoče 1.048.619 K 02 v. Ako vpoštevamo, da so l. 1910. vloge presežale dvigle le za 173.046 K 52 v, nas mora letošnji za 875.572 K 50 v večji presežek hranilnih vlog tem bolj vzradostiti, ker se je pojavil v času hude denarne krize in izredne dragine vsakdanjih življenjskih potrebščin.

Kako splošno da je bilo pomankanje denarja in kako velike da so bile kreditne potrebe okoliša hranilnice, o tem pričajo številne prošnje, ki so preteklo leto došle za hipotečno in občinska posojila. Vsem prošnjikom, katerih je bilo 889 in ki so zahtevali za 10.493.632 K novih posojil, ni bilo mogoče ustreči. 707 prošnjikom je bilo dovoljenih posojil za 6.574.305 kron. Skupni saldo hipotečnih in občinskih posojil je koncem l. 1910. znašal 31.717.211 K 81 v. L. 1911. se je nanovo izplačalo na ta

dva računa 4.200.839 K 06 v skupaj 35.918.050 K 87 v, vrnilo pa se je 1.189.124 K 30 v tako, da znaša skupni končni saldo teh posojil 34.728.926 K 57 v, kar daje pokritja za 82,3% vseh hranilnih vlog. Od ostalih 17,7% hranilnih vlog pa je bilo ob koncu l. 1911 naloženih: V založnih in meničnih posojilih 538.070 kron, pri Kreditn. društvu 766.595 K 31 v, pri raznih bankah in drugih dobro stoječih denarnih zavodih v tekočem računu 1.343.767 K 06 v, v vrednostnih papirjih 4.656.589 K 20 vin, in v blagajnični gotovini 154.579 kron 02 vin. Skupaj torej 7.459.609 K 59 v. Vrednostnih papirjev se je preteklo leto dokupilo skupaj v imenski vrednosti za 440.200 K. Prodanih in izžrebanih pa je bilo skupaj v imenski vrednosti za 203.400 K. Zaloga vrednostnih papirjev se je torej povečala za imensko vrednost 236.800 K in je do konca l. 1911. narasla od 5.614.600 K na imensko vrednost 5.851.400 K. Po kurzu dne 30. decembra 1911 pa znaša vrednost teh papirjev 5 milj. 480.310 K 20 v. Glede nato, da je med temi papirji za 4.612.000 K zastavnih pisem in drugih izžrebnih obveznic, ki se po izvršenem žrebu vnovčijo v polni imenski vrednosti (al pari), ne znači v bilanci izkazana, za hranilnico neugodna kurzna razlika nika-ke dejanske izgube, ampak le v knjigah izvedeno valovanje vrednosti v hranilnični posesti nahajajočih se vrednostnih papirjev. Ta kurzna razlika znaša po odbitku kurznega dobička skupaj 72.860 K 58 v. Poslovni dobiček upravnega imetja, ki bi bil v normalnih razmerah — brez kurznih razlik — znašal 114.081 K 17 v se zmanjša za 45.554 K 45 v, tako, da ga ostane le 68.526 K 72 v. Čisti dohodek splošnega rezervnega zaklada bi znašal 41.541 K 03 v, a po odbitku kurzne razlike v znesku 11.900 K 70 v ga ostane le 29.640 K 33 v. Pri pokojninskem zakladu izkazani čisti donos v znesku 1849 K 36 v pa se iz istega razloga skrči za 94 K 40 v tako, da znaša le 1754 K 96 v. Skupni čisti dobiček za l. 1911 znaša potemtakem 99.922 K 01 v. Ko bi bili kurzi vrednostnih papirjev ostali vsaj na višini, ki so jo zavzemali koncem l. 1910, bi končni uspeh za l. 1911 znašal 157.471 K 56 v. Vsakoletni dobiček občutno zmanjšujejo čezdalje bolj se množijo davčna bremena, ki so minulo leto z dokladami vred znašala že nad 40.000 kron. Od čistega dobička upravnega imetja v iznosu 68.526 K 72 v se je odmenilo za dotacijo pokojninskega zaklada 3300 K, ostalih 65.226 K 72 v pa se je odkazalo splošnemu rezervnemu zakladu. Čisto imetje tega zaklada znaša poslej 1.265.506 K 98 v, t. j. 3% vseh hranilnih vlog. Pokojninski sklad je z letošnjo dotacijo narasel na 23.309 K 53 v. Prištevši tu sem še imetek posebne hipotekne rezerve v znesku 25.000 K vidimo, da si je hranilnica tekom svojega 22letnega obstoja prigrisnodela lastnega premoženja 1.313.816 K 51 v. Celokupno imetje vseh skladov, katere hranilnica upravlja, pa je do konca leta 1911 naraslo na 44.459.911 K 46 v. Začetkom leta je to premoženje znašalo 41.393.084 K 83 v. Tekom leta se je torej povečalo za 3.066.826 K 63 v. Denarni promet, ki je prejšnje leto znašal 47.768.566 K 80 v, se je leta 1911. povzdignil za 1.321.862 K 01 v in dosegel vsoto 49.090.428 K 81 v.

Hranilnični upravni odbor je imel v pretekli poslovni dobi 17 sej, ravnateljstvo pa 55. vložni zapisnik pa izkazuje 11.233 opravljenih zadev proti 9544 l. 1910. Kakor dosihdob vsako leto tako so se tudi zadnje leto vršile običajne, nenapovedane skontracije hranilničnih blagajnic. Skontraciji dne 6. decembra 1911 je prisostoval tudi cesarski komisar, c. kr. deželne vlade svetnik g. Ivan Kremenšek. Pri teh skontracijah se je vsakokrat ugotovilo, da se nahajajo vrednostne listine, menice in gotovina polnoštevilno v pokladnicah in v popolnem soglasju z vknjižbo v poslovnih knjigah. Že v drugi, kar obstoji hranilnica, je neizprosna smrt ugonobila mlado in marljivo uradniško moč. Dne 29. septembra smo namreč spremlili k večnemu počitku nenadno umrlega hranilničnega oficijala, gospoda Janka Colnerja. V nadi, da se bode število vlagateljcev, ki je do konca l. 1911. naraslo že na 28.949, množilo tudi še nadalje, se ravnateljstvo iskreno zahvaljuje vsem pospeševalcem zavoda za dosedanj naklonjenost ter jih prosi, da ohranijo hranilnici svoje zaupanje tudi v prihodnje. Na Mestno hranilnico ljubljansko in njen vsestranski napredek in razvoj moramo biti Slovenci, posebno pa Ljubljanci, od srca ponosni. Saj pride skoraj čas, ko se bo njen čisti dobiček smeš uporabljati v človekoljubne in narodne namene. Zgoditi se to, ko doseže rezervni sklad 5% vseh hranilnih vlog.

Darila.

Upravi naših listov sta poslala: za „Tekmovalni sklad S. S. Z.“ Gosp. I. Kramar, tu K 10-56. Na zdar! Za „Narodni sklad“ gosp. Rajko Arce, poštni blagjnik v pok. v Ljubljani K 50.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.

Današnji list obsega 20 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrlí so v Ljubljani:

Dne 21. maja: Matevž Skubic, železniški uslužbenec v pok., 81 let, Sv. Petra cesta 79. — Neža Jurca, postrežnica, 58 let, Stara pot 4.

Dne 22. maja: S. Lucija Eker, usmiljena sestra, 58 let, Radeckega cesta 11.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domaćega zdravlila, katero se da tako mnogostранsko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se nanaša ž njim, kadar koga trga, kako to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepljeno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica K 2-.-. Po poštnem povzetju pošilja to zdravlilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je zahtevati izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 18

Resnično poljudno domače zdravlilo ki ga po več rodbinah imajo že več nego 50 let pri rokah, je praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja c. kr. dvor. dobav. v Pragi. To je najboljši dokaz za njega uspešno porabnost za pokrivanje vseh ranitev in preprečenje nevarnih vnetij. Praško domače mazilo se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. X b.

V mrzlejšem letnem času je ves svet hripav ali kataralno obolen. Da se teh nadležnih znamenj čimprej odkrižate in odvrnete resnejše obolenje, rabite blagoslastni točno učinkujoči. Thymomel Scitae iz lekarne B. Fragner v Pragi. Le malo je lekarn, ki bi ga ne imele. Cena je K 2-20. Pri nakupu strogo pazite na ime izdelka in izdelovalca. X. b.

Nič ni boljšega

za hitro prireditev jako okusne goveje juhe kot

MAGGI JEVE kocke za govejo juho

1910 à 5 vin.

MAGGI-jeve kocke za govejo juho, so čista, najboljša goveja juha v trdi obliki, in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave.

Prave samo z imenom MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križem.

Kdor svoj želodec ljubi, ne pije drugega, kakor

želodčni liker

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: „FLORIAN“ Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300'2 Srednji zračni tlak 30-76 mm

maja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
24.	2. pop.	726-1	20-4	p. m. jvzh.	del. jasno
„	9. zv.	728-3	13-3	brezvetr.	oblačno.
25.	7. zj.	728-5	13-2	sl. jvzh.	„

Srednja včerajšnja temperatura 15-0°, norm. 15-1°. Padavina v 24 urah 8-2 mm. Včeraj popoldne nevihta.

Načelnístvo posojilnice v Celju naznanja žalostno vest, da je umrl njegov dolgoletni član, gosp.

dr. A. Brenčič

odvetnik v Celju

v petek, dne 24. t. m. — Blag mu spomin.

Načelnístvo.

Ravnateljstvo Južnoštajerske hranilnice v Celju naznanja žalostno vest, da je umrl njen dolgoletni član, gospod

dr. A. Brenčič

odvetnik v Celju

v petek, dne 24. maja 1912. Blag mu spomin.

Celje, 25. maja 1912.

Načelnístvo.

Vsegamogočnega volja je bila, da je po dolgi in mučni bolezni poklical danes ob 2. uri zjutraj k sebi našega predragega očeta, gospoda

dr. Alojzija Brenčiča

odvetnika in posestnika v Celju.

Pozemski ostanki predragega rajnika se prepeljejo v pondeljek, dne 27. maja iz vinograda v Šmarju v Celje, da jih polože v rodniško rakev na okoliško pokopališče v Celju.

Sprevod se vrši v Šmarju ob 12. uri opoldne in v Celju ob pol 5. uri popoldne od poštnega posloplja na okoliško pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo darovale dne 28. maja v Šmarju ob 7. uri in v mestni županijski cerkvi ob 8. uri zjutraj.

Predragega rajnika priporočamo vsem prijateljem in znancem v blag spomin.

1935

CELJE, dne 25. maja 1912.

Zaljubljeni otroci:

Radevan, Lojze in Marica Brenčič.

☒ ☐ ☒
Cementne cevi
 v vseh dimenzi-
 jah, barvaste
 plošče itd.
 ☒ ☐ ☒

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

☒ ☐ ☒
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasni itd.
 ☒ ☐ ☒

prejemem za svojo trgovino z meš. blagom
trgovskega sotrudnika

ki je izvežban manufakturst in spre-
 ten prodajalec. Vstop takoj. Ponudbe
 je pošiljati na naslov: 1879

J. Elsner, Litija.

Zajamčen uspeh

ali denar nazaj.
Zdravniški izkaz
 o izvrstnem učinku.
Bujne, lepe
prsi
 dobite ob rabi med.

Dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
 vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi
 se zunanje. Polzkušna pušica K 3, ve-
 lika pušica, zadostna za uspeh K 8—
 Razpošiljanje strogo diskretno. 1626
 Nos dr. A. Rixa, Laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

- Za birmanska darila -

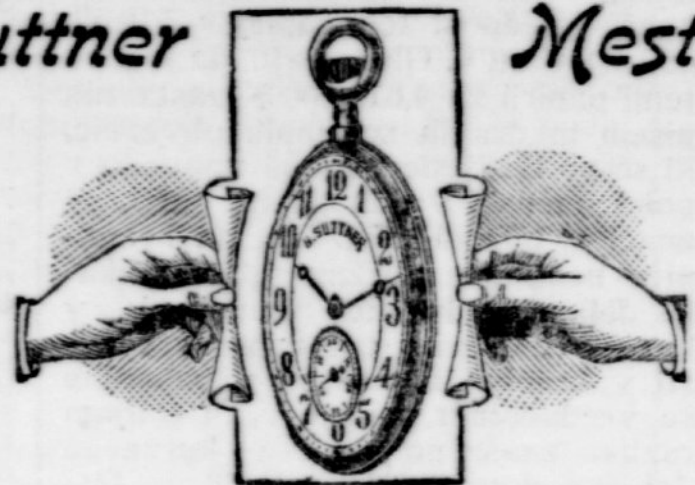
si dovoljuje

turdka H. Suttner

Mestni trg št. 25

svoje cenjene odjemalce
 opozoriti

na svojo najbogatejšo za-
 logo vseh vrst ur, kakor
 tudi draguljev, zlatnine,
 srebrnine in sploh vseh v
 to stroko spadajočih pred-
 metov, katere je tako uvr-

stila, da bode lahko vsak
 cenj, odjemalec popolnoma
 postrežen po svojem okusu
 in se bo vsako naročilo
 rešilo v popolno zadovoli-
 nost. Za solidno, realno in
 točno postrežbo jamčim. ::
 Za obilen obisk se pripo-
 roča z velespoštovanjem

turdka H. Suttner :. Mestni trg šteč. 25.

Kontoristinja

z daljšo prakso, stenografinja, stro-
 jepiska, ki služi pri velepodjetju
želi premeniti službo
 1843 Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj
 boljših pšeničnih mok in krčnih izdelkov.
 ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih
 vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
 v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
 pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
 kavske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 34

V Ljubljani, Cerkljici, Trnovem,
 Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Za-
 dru, Spletu, Ercegnovem, Kotoru,
 Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu,
 Inomestu, Bolcanu in Tridentu.
 Brzo javi: Valični mlin, Kranj.

AVTOMOBILI

Laurin & Klement

d. d. v Mladí Boleslavi

svetovno znani!

Zastopnika: Nikodem & Wetzka — Gradec

4 tedne na poizkušnjo

in v pogled pošiljam svoja pre-
 izkušena kolesa oz. pnev-
 matiko »Bohemia« in sestavine
 koles ceno. Zmerni plačini po-
 goji. Ilust. cenovnik zastoj. F. Dolak
 Ivarna Greda na st. št. 2105, Čelak.

Vodne elevatorje

(črpalnice na
 vrtilu)
 za vodnjake
 kakor tudi
 črpalnice
 za vodo, ročni in
 strojni obrat.
 motorje
 na veter, topli
 zrak, plin, petro-
 lej in bencin
 izdeluje najceneje
 I. K. Rudol
 t. kr. dver. zal. v Pizna

Za birmo!

dobite najcenejše, fine in precizne
 ure, zlatnino, srebrnino
 ter ure z
 : znamko „Tup“
 pri tvrdki

Lud. Černe

zlatar in trgovec,
 Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Ceniki zastoj.

Ceniki zastoj.

Združeni čevljarji

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

Odlikovani na mednarodni raz-
 stavi za Dunaju leta 1900.

priporočajo svojo bogato zalogo obuval za poletno sezijo.

Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev

lastnega in tujega izdelka.

Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd.

vedno v največji izbiri.

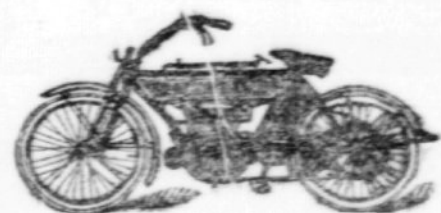
Specialisti za prave gorske in lovške čevlje.

Izdelujejo se po meri v lastni delav-
 nici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
 naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenike.

Zastopstvo le prvovrstnih to-
 varen in priznano najboljših
 koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
 mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za
 vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnevma-
 tikov za avtomobile, motorje in kolesa
 Popravila pnevmatikov potom
 vulkaniziranja. Bencin in olje za
 vse uporabe. Izposojevalnica ko-
 les. Sola za vožnje z vsemi vo-
 zili. Interesentom smo s strokov-
 nimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Priporočamo

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

LJUBLJANA, STARI TRG 9.

Velika izbira, posebno:

fini kostumi, prašni plašči in krila

izdeluje tudi po meri.

KRASNE BLUZE

nočne halje, predpasnike, perilo, moderce, šporine čepice in klobučke.

Potrebščine za otroke in novorojenčke
 v največji izbiri.

➔ Pošilja na izbiro tudi na deželo. ➔

Zacherlin

pomaga čudovito kot nado-
 sežni „uničevalec mrčesa“.
 ➔ Pristen samo v steklenicah.
 Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

Dijaški vestnik ob priliki 10 letnice „Ilirije“ v Pragi.

1902 — 1912.

V petek 31. t. m. poteče prvo desetletje obstanka našemu društvu »Iliriji«. Z velikim veseljem pričakujemo trenotko, ko otvorimo v Pragi slavnostni občni zbor »Ilirije« pod zbranimi reprezentanti velikega češkega naroda, med katerim smo preživeli prvo desetletje. Obhajali bomo svojo prvo veliko slavnost v bratski zvezi s češkim narodom, ki je vsikdar pripravljen, da se z jekleno vztrajnostjo bori za materijalni in moralni napredek vsega slovanstva. Obhajali bomo svoje slavnosti z znamenju boja za idejo, ki jo hoče doseči naše društvo — združitev vse napredne slovenske mladine v veliko bojno falango.

Narod smo, ki živi v skrajno neugodnih okoliščinah, navezan sam nase, ki je primoran, da vse svoje sile, ves svoj trud vloži v žilavo in uporno narodno borbo; narod, ki bi se, če dosežemo svoj cilj lahko naslanjal na svojo deložljivo napredno akademsko mladino. Tak narod se mora potem osvoboditi suženstva, v katerem se nahaja, mora doseči to, po čemur stremi in mora prejeti ali sleje izvajati uspeh.

In tak narod bi lahko bili Slovenci, če bi imeli veliko napredno bojno mladino ...

To je naš cilj in za ta cilj se hočemo žrtvovati in delati!

V petek se pričenejo naše slavnosti v Pragi. Ob tej priliki se hočemo zahvaliti našim vrlim ustanovnikom, ki morda niso vedeli, da bo »Ilirija« preživela toliko bojev, kot jih je, ki morda niso vedeli, da bo »Ilirija« obhajala svojo desetletnico. Zahvaliti se hočemo onim tovarišem, ki so pripomogli k temu, da »Ilirija« ni propadla, zahvaliti spoštovanim dobrotnikom društva v naši domovini. Spominjali se bomo onih dragih tovarišev, ki nam jih je kruta smrt ugrabila iz naših vrst. Iskreno pa se hočemo zahvaliti narodu češkemu, katerega gosti smo bili tekom deset let in kateremu ostane »Ilirija« trajno hvaležna!

VANE RADEJ,

predsednik slov. akad. društva »Ilirija« v Pragi.

Slovenska univerza.

Zahtevate od mene, da se izrazim o potrebi slovenske univerze. Zdi se mi to tako — oprostite —, kakor da bi zahtevali od mene mnenje, je li potrebno, da hodijo Slovenci v obleki, ki je v Evropi običajna. Narod, ki se ne trudi doseči vsaj ene visoke šole, odreka se svoji pravici, da se šteje med olikane narode. Radi tega smatramo mi Čehi kot samo ob sebi umevno stvar, da Slovencem gre pravica do univerze in da jo morajo tudi kar najhitreje dobiti. Izpovedoval sem to misel in jo tudi utemeljil na spomladanskem sestanku jugoslovanskega dijaštva v Pragi in nimam ničesar več o tej stvari pripomniti. Želim tedaj vsemu stremelju, da se doseže slovenska univerza v Ljubljani, skorajšnjega uspeha in ker se nahajam ravno pri konferenci rektorjev visokih šol na Dunaju, izrekan nado, da na kateri izmed najbližjih konferenc pozdravimo ob svoji strani tudi rektorja slovenske univerze v Ljubljani.

Jaromír Čelakovský,
rektor češke univerze v Pragi.
Na Dunaju, 21. maja 1912.

Opomba: Zgoraj priobčeno pismo je dosloven prevod iz češčine, ki ga je iz posredne prijateljnosti oskrbel gospod Anton Trstenjak, kontrolor »Mestne hranilnice ljubljanske«.

Desetletnica „Ilirije“

31. maja, 1. in 2. junija 1912.

Protector slavnosti: Kralj, glavno mesto Praga. Častni predsednik:

dr. Karel Kramář. — Častni podpredsedniki: dvor, svetnik rektor češke univerze dr. Čelakovský, župan praških mest dr. Groš, — dvorni svetnik rektor češke tehnike dr. Stoklasa, — predsednik »Nar. rady« dr. Podlipný. —

Predsednica damskega odbora: mil. gospa soproga praškega župana Božena dr. Groševa.

Častni odbor: prof. dr. Chodounský, ekselencia dr. Fiedler, dr. Scheiner, dr. Ivan Tavčar, Ivan Hribar, dr. Tuma, prof. Stritar, dr. Ravnihar, dr. Kukovec, dr. Slanc, dr. Rybář, dr. Rosina, dr. Hrašovec, Andrej Gabršček, dr. Starý, dr. Masaryk, dr. Kadlec, Horbaczewsky, dr. Kraus, župan Bureš, podžupan Bilek, podžupan praški Kasalický, Seifert, dr. K. Triller, dr. Preis, ekselencia dr. Randa, dr. Hráský. —

Dne 31. maja slavnostni občni zbor v staromestni radnici; govore rektor dr. Čelakovský, dr. Kramář, Ivan Hribar itd.

Dne 1. junija: Slavnostna akademija v veliki dvorani na Žofinu. Koncert »Jugoslovanskega akad. pevskega društva«, opernega tenorista Noe Matošića, operne pevke gđ. Marije Peršlove, virtuozna na čelo Ferdo Herzoga, vojaške godbe, pod vodstvom dr. Čerina itd. Po koncertu ples.

Dne 2. junija popoldne velika ljudska slavnost na Žofinu.

Naslov: Slov. akad. društva »Ilirija« v Pragi. Kralj. Vinohradý, Tatarská ulica 14/I.

Društveno življenje slovenskih akademičarov v Pragi pred ustanovitvijo „Ilirije“.

Govoriti o kakšnem društvenem življenju slovenskih dijakov pred letom 1896 sploh ni mogoče. Tu in tam podal se je že kak pojdini posebno podjeten dijak na praške visoke šole — a to bile so le redke bele vrane.

Leta 1896 ustanovil se je v področju češkega akademičnega društva »Slavije« takozvani »Hrvaško-slovenski klub«, a ta štel je komaj dva Slovence za ude. Društveno se pa ta klub sploh ni pospel dalje, nego da je preskrbel svojim članom nekaj hrvaških in slovenskih časopisov. Leta 1897 poskočilo je gori navedeno število Slovencev na 9. Tudi ti akademiki so vstopili v »Slavijo«, društveno življenje pa je ostalo isto. Krivda na tem ležala je v prvi vrsti na vodstvu osrednjega društva, katero sploh ni kazalo posebnega zanimanja za v njegovem področju se nahajajoči klub — nasprotno. Čeh — ali ne Čeh. To bilo je vprašanje. Žid in Slovenec bila sta mu enako blizu.

Pod temi razmerami ni kazalo drugega, kot izstopiti. Ostali so le Slovenci — realisti.

Poskus, dobiti potrjena pravila za slovensko društvo, razdrl se je na zahtevi namestnije, da mora biti poslovni jezik edinole češki ali pa nemški. Stopilo se je zato v zvezo z nekaterimi Srbi, kateri so čuvali arhiv takrat spečega srbskega društva »Sumadije«.

Ko se je drugo leto število Slovencev podvojilo, vstopili so skoraj vsi v »Sumadijo« ter privabili v njo izjemno vseh Srbov še lepo število Hrvatov. V okoliščini tega društva, kateremu je predsedoval Slovenec, se je prav lepo razvilo društveno in družabno življenje. Zraven pevskih in čajevih večerov se je pridno predavalo v klubih.

Z ozirom na to, da se je društvu stalno približalo lepo število Bolgarov, živela je v lepi slogi in prijateljstvu skoraj cela praška Jugoslavija.

Najlepši izraz te sloge in skupnega delovanja bila je velika akademija »Zofinu« pod pokroviteljstvom rajnega barona Ladi-

slava Riegra, akademija, katere se je povzdignila po soglasni kritiki vseh praških listov na višino slične prireditve. Poleg društvenega zbora, slovenskih solistov Kersnika in Germa nastopil je tudi Kubelik, ravno izhajajoča zvezda.

Več kot 2000 K čistega dohodka odposlalo je društvo naši Ciril in Metodovi družbi. Dame znanih imen kakor Preissova, Maturova, Lauermannova iztekle so si srčno hvalo slavlajoče Jugoslavije.

Toda po dvehletnem lepem delovanju zavela je tudi v te kroge nesloga, nesloga prinesena po novih elementih. In tako najdemo leta 1901 zopet Slovence same kot klub akt. čten. spolka.

Priporili so si sicer lepo stališče med češkimi dijaki, bili iskani pri vsaki slavnostni priliki, zastopali Slovence pri raznih obiskih in svečanostih, a pravega društvenega življenja ni bilo.

Dr. MILAN GORIŠEK.

Organizacija svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva

ob 10letnici slov. akad. društva »Ilirija« v Pragi.

Živimo v slovesnem, za nas veselim času. Lani smo proslavili 35letni obstoj našega »Triglava« v Gradcu, letos je 10 let odkar je bila v Pragi »Ilirija« oživljena, prihodnje leto nam prinese jubileje obeh »Sav« in končno zaključiti to vrsto jubilej »Klub naprednih slov. akademikov v Celju«. Ne toliko te slovesnosti, ki nam kažejo tolikoletni obstoj naših društev, kakor dejstvo, da smo ravno v tem času v vseh teh društvih dosegli tako mogočen napredek, da je že samo to najveselejša proslava, je povod našega samozvestnega razpoloženja. Šli smo pa tudi oni korak naprej, ki je ob takem položaju potreben in podlaga prihodnjemu razvoju in pogoj zmagovitosti naših idej. Idejna skupnost, reprezentovana po O. s. n. n. d., ki je napravila naše dijaštvo enotno in močno je najlepši spomenik naših jubilejev in garancija ter novo polje našega prihodnjega razvoja. To spoznanje je privedlo naša društva v najbližji krog, kjer prenehajo vse meje ravnotako glede raznih provincij, stanov in strok, kakor glede na subtilne tradicionalne difference provzročene po krajevnih vplivih naših visokošolskih mest.

O. s. n. n. d. si je pri vseh svobodomiselnih akademskih društvih pridobila simpatije in ugled, a tudi O. s. n. n. d. si je znala zagotoviti prijateljske stike z vsemi društvji, ki stoje na pozitivnem svetovnem nazarju.

Tako segajo naše vezi od juga do severa avstrijske monarhije in veseli smo, da ob jubilejnih slavnostih naših društev preveča taka zavest naše dijaštvo.

Narodna skupnost, prosta vseh ozkosrčnosti, gospodarska neodvisnost in svoboda mišljenja so paladi našega narodnega prospeha. V dosegi tega je naša »Ilirija« enako kakor mi svojo prvo nalogo in v znamenju te naše skupnosti slavi vsa O. s. n. n. d. z veseljem 10letni jubilej naše akademske kolonije v zlati Pragi.

MILKO NAGLIČ,

predsednik O. s. n. n. d.

Listnica uredništva. Vsled tehničnih ovir pri listu, je bilo neizogibno potrebno, da smo drugi del članov ob jubileju »Ilirije«, in sicer članek gosp. dr. Stareta, dalje sestavek o dijaških podpornih fondih ter razpravi gosp. dr. Milka Hrašovca o »Janu Legi« in gosp. stud. pharm. Fedorja Gradišnika o »Klubu slovenskih farmacevtov« odložili za »Dijaški vestnik« prihodnjega tedna.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“.

Kako se blešči ves svet vonja in solnca.

kako prekrasen in divoten je majnik! Ali pa nimate prijatelja, ki je tudi sedaj prehlajen in nič ne ve od kod? Prehladi se človek lahko pač vsak letni čas in mora vedno stati na straži in pripravljen za obrambo. — Oramba, ki se je že 25 let poslužuje, so pa Payeve pristne sodenske mineralne pastilje, ki se dobivajo v vsaki lekarni, drogeriji ali trgovini z mineral. vodami škatljica po K 1'25

Najboljša osvežilna pijača

MATTONNEV

GISSHÜBLER

naravna alkalična kislina

Čistost okusa Šumeča ogljikova kislina

lahko prebavno, ves organizem poživlajoče.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za preganje peg ter za pridobitev in ohranitev nečrne, mehke polti ni boljše mila nego svetovnoznano **Iliriskomlečno milo s konjickom**, znamenka konjček tvrdke Bergmann & Co., Dečín n. L. — Komad po 80 vinarjev se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in vseh enakih trgovinah. — Istotako se Bergmannova lilijska krema „Manera“ čudovito obnaša za pridobitev nežnih, mehkih damskih rok. V puščah po : : 70 vin. se dobiva povsod. : :

Berson

GUMI PODPETNIKI

trpežni, lahki in elegantni ter najcenejši.

Proti 18

zobobolu in gnijlobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blaginje v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katere je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Zakaj so mornarji tako čvrsti.

Ste imeli večkrat priložnost občudovati čvrstost mornarjev in ribičev. Oni žive na morju med viharji in valovi in tako jih vidite vedno z razgaljenimi prsi; toda nihče od njih ne trpi ne na revmatizmu, ne na bronhitih ali katarju. Redkokdaj se sliši koga kašljati in med njimi ne boste našli nikogar tuberkuloznega ali jetičnega.

In to zakaj? Vzrok je znan iz najstarejših časov. Zdravniki so vedno nanašali to na dejstvo, da mornarji dihaajo vedno katran, ki je jako razširjen na ladjah.

Sedaj vsak ve, koliko pomaga katran za bronhite in za prsi. Najmanjši zanemarjeni revmatizem lahko povzroči bronhite in ni težjega kot oprostiti se zastarelih bronhitov.

Nikdar ne moremo zadosti priporočiti bolnim, naj si pomagajo takoj v začetku; in najnavadnejše, najgostejše, najbolj preprosto in najcenejše sredstvo je, piti vodo iz katrana med jedjo. Toda ona, ki se navadno izdeluje je malo uspešna, ker se navadno katran ne raztopi v vodi.

Danes, hvala gospodu Guyotu, lekarnarju v Parizu, ki je iznašel sredstvo, potom katerega, se lahko katran raztopi. V

Mlad mornar.

vseh lekarnah se lahko dobi pod imenom »Goudron - Guyot« katranovo zdravilo, ki je zgoščeno v najvišji meri, ki dovoli vodo zredčiti in ki je jako uspešno.

Zaporedno uživanje zdravila »Goudron - Guyot« v vseh jedilih, v množini kavne žlice na vsak kozarec vode ali kakršnibodi pijače ki se navadno pije, zadostuje, da ozdravi najhujši revmatizem in najbolj zastarele bronhite. Večkrat se namerava ustaviti najhujše obolenosti sopil, ker katran ustavi razdelitev tuberkelnov in pljučnih uničujočih bacil, ki so vzrok te razdelitve.

Najmanjši zanemarjeni revmatizem ima lahko za posledico bronhite in zato ne moremo nikoli zadostno priporočiti bolnim, naj si v začetku pomagajo z zdravilom »Goudron - Guyot«.

Ako bi Vam se hotelo prodajati ta ali oni produkt namesto pravega »Goudron - Guyot« ne zaupajte, ker se gre edinole dobiček. Je brezpogojno potrebno, če hoče kdo ozdraviti od bronhitov, katarjev, starih in zanemarenih revmatizmov itd., da zahteva pravi Goudron - Guyot. Dela se iz katrana, neke posebne obrežne smreke, ki raste na Norveškem in je napravljeno od izumitelja raztopljivega katrana; in to zadostuje v dokaz, da je uspešnejše kot vsaka podobna sredstva. K zaključku, da preprečite vsake zmešnjave, pazite na znamko. Pravi »Goudron - Guyot« ima ime Guyot natisneno v velikih črkah in svoj podpis v treh barvah: v vijoličasti, zeleni in rdeči počez kot naslov: Maison Frère, 19, rue Jakob, Pariz.

Zdravljenje stane samo 10 vin. na dan in tudi ozdravi.

P. T. — Oni, ki se ne morejo privaditi okusu katrana, lahko nadomestijo »Goudron - Guyot« s »Kroglicami Guyot« iz norveškega katrana obrežne smreke, vzemši po dve ali tri kroglice pri vsaki jedi. Na ta način si lahko pridobite iste zdravstvene učinke in tudi enako zdravje. Zavzete pred jedjo in tudi vmes, te kroglice so lahko prebavljive skupno z jedmi in delujejo kar najbolj na želodec in telo sploh. Prave »Kroglice Guyot« so bele in podpis Guyot je črno natisnjen na vsaki kroglici.

Glavna zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Pariz. Nadalje se še dobiva v lekarnah: Gabriel Piccoli, Sušnik, Ub. plem. Trnkoczy in Ph. Mr. Jos. Čizmař in v vseh boljših lekarnah.

Josip Gregorin

krojačnica prve vrste za
gospode in dame

» se nahaja na »

Dunajski c. 20

nasproti kavarni »Evropa« — Tramvajska postaja.

Zaloga inozemskega in
pristno angleš. blaga.

Cene solidne. :: Postržba točna.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Gregorin, krojač.

Samo kratak čas!

Vsak dan zvečer ob pol 9. uri:

elitna predstava

Ob četrtkih, nedeljah in praznikih

2 vel. predstavi

ob 4. popoldne in ob pol 9. zvečer.

Zavarovano proti vsem vremenskim
neprilikam.

1909

CIRKUS

M. Schmidt.

Največje, najkrasnejše in najmočnejše
podjetje Avstro-Ogrske.

Ljubljana, Lattermannov dvored.

Soboto 1. junija t.l.

Otvoritvena predstava.

Cene prostorom:

Loža za 5 oseb K 15.—; zaklopni sedež 1. vrste K 3.—; zaklopni sedež 2. vrste K 2.40; 1. prostor 3. do 4. vrsta K 1.60; 2. prostor 5. do 6. vrsta K 1.20; 3. prostor 7. vrsta K 1.—; galerija K —40. Otroci pod 10 leti in vojski imajo znižano ceno na vseh prostorih razven ložnih in zaklopnih sedežev 1. vrste.

Predpredaja vstopnic v trafikah
A. Ščarkovi v Šelenburgovi ulici.

Uradno dovoljena, že 20 let obsto-

joča najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Poljanska cesta št. 6, pritličje

2 minuti od tržnega prostora

(preje Gosposka ulica št. 6),

priporočila in nametila le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje

izbira različnih služeb, zlasti za ženske

Vestna in holikar možno hitra postrežba

zagotovljena. 1911

Pri vsajih vprašanjih se prosim za odgovor

V boju proti alkoholu so brezalkoholne šumeče limonade pripravljene z Maršnerjevimi šumeči limonadnimi bonboni najpreizkušenejše sredstvo. — Pristni samo ako so s to varstveno znamko.

s katero je opremljena tudi vsaka vrečka in vsaka pastilja. Letna poraba več neg. 60 milijonov komadov. Edina izdelovalnica:

Prva češka delniška družba orient. sladkorin in čokoladne tovarne

na Kralj. Vinograd. — Dunaj VI., Theobaldgasse št. 4.

Majhno posestvo

in sicer hiša s tremi sobami, velik vrt z lepim sadnim drevjem blizu velike ceste in kolodvora se prodaja za 3200 kron. Ješovnik v Poljčanah, Štaj.

Vdovec

33 let star 1927

želi znanja z dekletom ali mlado vdovo bolj nizkega stanu v svrhu ženitve.

Pisma je pošiljati v Trst, pošto ležeče, pošta Stadion pod „Triestino“.

URADNIK

izvežban v vseh uradniških poslih, vešč slovenske in nemške stenografije, strojepisec, želi službe v kaki tovarni ali večji pisarni. Ponudbe pod »Juni 200« — na upravnitvo »Slovenskega Naroda« 1931

Najfinejše rokavice

pravi francoski parfumi in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najfiniši kakovosti. 948 Za obila naročila se priporoča

OTILIJA BRAČKO
Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Mleko

najfinejše kakovosti 1926

se dobi vsaki dan sveže zjutraj in zvečer v špecerijski trgovini

Vinko Sušin, Rimska cesta št. 16. Priporoča tudi

čajno maslo, vsake vrste olja in drugo v to obrt spadajoče sveže blago.

Otvoritev gostilne.

Slavnemu občinstvu vladno naznanjam, da sem otvoril dobro poznano gostilno bivšega gostilničarja g. Balija

v Rožni dolini št. 97 (pri železn. prelazu št. 643A).

Točil bodem fino in sveže pivo, pristna bizeljska vina, na razpolago ob vsakem času mrzla in gorka jedila. — Točna postrežba. Primerne nizke cene. Za mnogobrojne obiske se priporoča z velespoštovanjem 1934

Mihael Paulin,
gostilničar.

Razglas.

Dne 4. junija t. l. ob 10. dop. se prodaja v Metliki na prostovoljni javni dražbi enonadstropna

hiša št. 125

z vsemi gospodarskimi postopki in lepim vrtom

nekdanja „Pezdirčeva gostilna“. V hiši, kjer se izvršuje že veliko let gostilniška obrt, je novo urejena lede-nica — in zlasti sedaj, ko se gradi belokranjska železnica, bo imela gostilna najlepšo prihodnost. — Kdor želi natančnejša pojasnila, naj se obrne na lastnico 1928

Kranjčano in posojilnico v Semiču.

BAŠKA morsko kopališče

na krasni peščeni obali. Dolgo 1650 m. Dnevna zveza z Reho. Prospekte na zahtevo pošilja Uprava kopališča. 1933

PIPIK

Slavonija

PRVE VRSTE

ZDRAVILIŠČE

ZANESLJIVO ZDRAVI:

Alkalične-muriatni topli vrelci. Radioaktivni!

Rumatizem, ischias, motenje presnavljanja, diabetes, konstitucijske bolezni, otroške bolezni, kostne bolezni in eksudata. Poletno in zimsko zdravljenje. Na željo prospekti zastoj.

2 čevljarska pomočnika

sprejme takoj 1932

Ivan Kavčič, čevljarski mojster, Idrija 161.

Poštar

1907 priprava za zdravilnika ki hoče izvrševati svoj poklic in imeti lekarno se odda v najem. V hiši so bili nad 50 let vedno zdravilnik. Kraj je prijeten, ob železnici

Kje, pove upravnitvo »Slov. Naroda«.

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, Pod tranco 1
priporoča svojo bogato zalogo naočnikov, št. palnikov, daljnogledov in vse v to stroko spa-dajoče predmete. ::

Leté:
so si moja Herbsova ko-lesna osvaja svet. Motor-na kolesa, stvarni stroji, gramofoni, vrtalnice, segne svetilke.
Oblastveno varovano. Kolesa od 90 K naprej. Najcenejši nakup za kolesarske potrebščine. Cevi K 8—, plati K 429, gornji plati K 500, svetilke K 220, senčnik 6 vrt. pedali K 3—, verige K 3—, evanci 36 vin. in naprej. — Krasen katalog 1911.
Juri Herbst, Dunaj VI., Mariahilferstr. 11, nizki parterre.

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj kavičkovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20. Ceniki franco. 235

V okolici Ljubljane se prodaja vsled bolezni pod zelo ugodnimi pogoji manjša hiša z gostilno in trafiko.

Pojasnila v posredovalni pisarni Peter Matelič, Ljubljana, Skofja ulica št. 10. Telefon 155. 1929

Železnato kina-vino

lekarnarja **PICCOLIJA**
v LJUBLJANI, Dunajska cesta. obsega navedeno množino železa v nasprotju z drugimi železnimi kina-vini, ki obsegajo samo toliko železa kakor navadna namizna vina in nimajo torej nobene zdravilne vrednosti. To dokazuje več kemijskih analiz in tudi ona, ki se je izvršila po odredbi c. kr. ministrstva notranjih zadev. Železnato vino lekarnarja Piccolija jači slabokrvne, nerazvite, vsled bolezni oslabele osebe, slabe in bolezo izjedajoče otroke. Steklenica s 1, 2 K, 3 steklenice K 6-60. Voznina in zavojnina prosta.

Kavarna
vse noč odprta
LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

POZOR! POZOR!
Naznanjam cenj. damam tu in na deželi, da prodajam do 8. maja vse blago, nahajajoče se v moji trgovini in sicer
slamnike, otroške kapice, športne kape kakor tudi vse potrebščine za modiste zaradi preselitve po globoko znižani ceni.
Opozorjam obenem cenj. dame, da bodem moj salon znatno povečala in se bode nahajal od 8. maja nadalje na **Starem trgu št. 21.**
Minka Horvat, modistinja.

Iz proste roke se prodaja **VILA** v KAMNIKU

z 9 sobami in pritlikino, lepim sadnim vrtom, parkom in kopališčem, even. se odda stanovanje za poletje s tremi sobami, popolnoma opremljeno. Natančnejše povedo 1842 Ane Soss dediči v Ljubljani.

Žadejte Polo v pleh.
lahvih jen se zák. ochr. úsporným ústrojem kapkovým.

Polo
nejlepší tekutý cididlo kovů
Fritz Schulz jun. ZAPS. spol. s ruč. obm. v Lipsku
Žadejte vzorkové lahvičky zdarma, v steklenih in plečevinastih posodah različnih velikosti.

Otvoritev vrta!

V nedeljo, 26. maja 1912

KONCERT

domače godbe v restavraciji pri „Levu“ na Mariji Tereziji cesti st. 16.

Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost. Vstop prost. K obilni udeležbi vjudno vabi

BETI KOS, restavratorka

1930 Sprejemem takoj dva krojaška pomočnika in enega učenca. Peter Rus, krojaški mojster na Bledu.

Prodajalka

mešane stroke išče službe v večji trgovini do 15. junija. Naslov pove uprav. »Slov. N.«
Sreča te išče, um ti je dan, porabi to priliko, dobro ti bode vsak dan!
V lepem prometnem trgu slovenskega Štajerja so krasni prostori za trgovino mešanega blaga po ceni jo odda. — Jako veliki promet. — Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda« 1735

Vino, jabolčnik

droženka slivovka } šele zdaj zgana prodaja
Jvan Malus na Bizeljskem. Cene primeroma nizke, ker so vina izborna.

Pisarniški vodja

spreten korespondent, zmožen slov., hrvašk., nemšk. in laškega jezika, stenograf in strojepisec, vešč knjigovodja, 29 let star, ne-čezjen, doslej v tujini, želi primerne mesta v domovini. Cenjene ponudbe pod šifro „Sreča 100“ na upravnitvo »Slovenskega Naroda« 1922

Kavcije zmožna oseba

se išče takoj 1920 za modno in konfekcijsko trgovino v komisiji. Zasiguran dober zaslužek. Naslov pove upravnitvo »Sl. Naroda«.

Iščem**pisarniško pomočnico**

izurjeno posebno v strojepisju, deloma v stenografiji. Ponudbe s fotografijo na: Advokat Müller, Celovec

Dve hiši naprodaj.

Ena pri farni cerkvi v Srednji vasi, zgrajena leta 1905 za hotel in trgovino, na jako ugodnem prostoru za promet, z 11 prostori in oprav, kakor tudi okrog 2 orala travnika. Druga poleg Bohinjskega jezera z dobro urejeno gostilno za tujski promet, poleg velik vrt in njive za stavbne prostore. 6352 m² pravico poleg svojega sveta ob jezeru za kopališče itd. Zemljišča, gozdov in pašnih pravic nad 18 oralov. Velika prihodnost na obeh straneh čaka kupca, kateri ne bode zamudil prilike, ki ni vsak dan na razpolago. Pojasnila daje M. Grobete v Bohinjski Bistrici. 1874

Naznanilo.

Podpisana zadruga naznanja slavn. občinstvu, da bodo 1915

trgovine

v nedeljo in ponedeljek t. j. 26. in 27. ob času birmovanja odprte dopoldan in popoldan tako, da je cenj. botrom in botricam dana prilika, si nakupiti potrebnih daril.

Zadruga urarjev in optikov v Ljubljani. Milko Krapeš, t. č. načelnik.

Prodajalka želi službe

v trgovino z raznim blagom. Govori slovensko, nemško in italijansko, 1878 Naslov pove upravnitvo »Sl. Naroda«.

Trgovski pomočnik

mešane stroke — dober manufakturst, želi premeniti službo. Ponudbe s pogoji pod »Moč« — na upravnitvo »Slov. Naroda« 1877

priznana najboljše kakovosti pri-poroča Franc Weinberger, posestnik apnenic Zagorje ob Savi. 1801

Notar dr. Jos. Barle v Kozjem sprejme uradnika

(uradnico) 1913

veščega strojepisja in zmožnega obeh dež. jezikov. Stenografi imajo prednost.

Odvetniški koncipijent,

3½ leta odvetniške in 1 leto sodnijske prakse, išče mesta. Cenjene ponudbe pod »Dr. N. N.« na upravnitvo »Slov. Naroda« 1876

Kontoristinja

ki je dovršila trgovski tečaj z dobrim uspehom, želi primerne službe. Nastop 1. junija. Naslov pove upravnitvo »Slovenskega Naroda« 1898

Prodaja se dobro idoca in lepo urejena brivnica

nasproti kolodvora v zelo prometnem trgu na Gorenjskem. Mesečni dohodki 240—280 K, po leti do 360 K. Proda se zaradi prevzetja druge brivnice. — Naslov pove upravnitvo »Sl. Naroda«.

Sprejmejo se takoj dva kovaška pomočnika in dva učenca

1899 s hrano in stanovanjem.

Mihael Weiss, Ljubljana, Konjušna ul. 13

V Šent-Vidu nad Ljubljano je naprodaj

hiša

z gospodarskim poslopjem in vrtom, v sredini vasi ob glavni cesti. — Naslov pove uprav. »Slov. Naroda« 1894

Sprejme se takoj 1 kleparski pomočnik in 1 vajenec

s hrano in stanovanjem 1893

Vinko Belc, kleparski mojster, Kranj.

Knjigovodkinja

z večletno prakso 1868

se sprejme v stalno službo pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe pod »Stalna knjigovodkinja« sprejema upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

Slovansko Sokolstvo.

Zletne priprave.

(Marathon. — Ruski Sokoli. — Igre šolske mladine. — Sokolski sprevid. — Malo več samozvesti.)

V Atenah po bitki pri Marathonu. Pri prvih pripravah za to krasno dramatično sceno je bila še avtorom samim cela snov nejasna, danes pa, po prvi skušnji v nedeljo, dne 12. maja ima cela stvar že določene oblike. (O prvi skušnji smo že poročali.) »Pokynej, ki jih izdaja maratonske odseke, so izšli že v 2. številki, ki prinaša besedilo in napev glasbenih točk. Besedilo je napisal brat K. Domorazek, napeve in sploh glasbo je zložil skladatelj Ladislav Prokop. Pri celem tem delu sodelujejo tudi profesorji češke univerze, dvorni svetnik Král in r. profesor Peroutka, dalje pa u. r. »Narodnega divadla« (gledališča), ki je prevzela celo režijo v svoje roke. Na pomoč maratonski komisiji sta pristopila pisatelj Kvapil, inšpicijent g. Zintl in brat Kučera, vsi od »Narodnega divadla«. Podrobno se je predelal celi spored od daritve bogovom do prihoda zmagovalnih Grkov, ki po izvršeni tekmi znova odidejo braniti svojo domovino proti Perzom, ki so medtem dobili na pomoč svoje močno brodoge. Pregledalo se je celo sceno po historični, dramatični, glasbeni in scenični strani. Članstvo praških in okoliških društev se je z veliko vneto radovoljno priglasilo za sodelovanje. S tem je omogočeno komisiji, da predela delo tudi na večablišču samem v vseh podrobnostih. Tudi vloge nadzornika in njegovega spremstva bodo v rokah priznanih umetnikov, ki bodo gotovo celi glasbeni del (razven zborov) izvedli s pravim razumevanjem njene glasbene vrednosti. Razdelilo se je vrsto scen po skupinah med člane istega društva, ki lahko vadi isto doma. Pri skupnem nastopu se pa spoji vse skupine v eno celoto. Pri tem pozivlja odbor posamezna društva, da naj se izročijo vlogarjem in stark v resnici starejšim članom društva (podpornim); ti lahko že s svojimi obrazy in gibi izražajo svojo vlogo starih ljudi. Ne motimo se, meni odbor, da se bo priglasilo mnogo »bratov Vratislavov« (eden izmed najstarejših Sokolov, ki tudi sodeluje), ki bodo pomogli sceni do najlepšega in najkrajšega uspeha. Verujemo v naše članstvo, vdanu sokolski misli in upamo, da se bodo priglasile tudi starejše članice, da nam ob boku njih hčere pomagajo pri celi, krasni zgodovinski sceni. Društva dbe svoje vloge po seji voditeljev prihodnji teden.

Ze danes se zanima za maratonsko sceno ne le češka javnost, ampak tudi inozemstvo. Upajmo, da bode dostojni pendant k prostim vajam, kar tudi po svoji krasoti in umetniški vrednosti zasluži. Dostojno bo stala na strani šahovega turneja ob V. zletu.

Dmk.

Iz Petrograda nam poroča naš neutrudljivi boritelj za Sokolstvo, br. Erben, načelnik petersburškega »Sokola I.« in ruske zveze. Samo iz tega mesta se je priglasilo 105 bratov in 103 sestre, med temi pa 82 telovadcev in 82 telovadk. Primeroma je obisk jako velik. K tekmi priglaja eno vrsto v višjem oddelku, dve pa v nižjem oddelku.

»Spolek pro pěstování her české mládeže« (Društvo za gojitev otroških iger) priredi v predzletnih dneh dne 9. junija javno vežbanje. Telovadišče se spremeni ta dan v igrišče najmlajšega naraščaja in upamo, da se bo tudi občinstvo v obilnem številu udeležilo javnega nastopa svoje mladine. Tehnično vodstvo tega dneva ima v rokah br. Ag. Heller.

Sokolski sprevid se bo letos pomikal tudi mimo zibelke našega mišljenja, mimo praškega »Sokola«. Tako se bo izkazala čast našim ustanoviteljem in njih naslednikom. Pojde iz Kraljevskih Vinogradov po Karlovi trdi, odtod po Sokolski na Vavlski trg. Od tam pa na Staromeški trg, kjer se Sokolstvo pokloni protektorji zletu, kraljevemu glavnemu mestu Pragi.

Stavba telovadišča rase takorekoč vidoma in budi vseobčno pozornost, saj je to vežbališče prvo svoje vrste v Avstriji. Vstop na vežbališče je med tednom in v dneh skušenj popolnoma prepovedan, ker je stavbeni odsek že izročil stavbo slavnostnemu odboru, da ta lahko razpolaga z njo. Na tribune vstop še ni dovoljen, ravnotako je tudi prepovedano kajenje.

Petdesetletniki na čelu sprevida. Slavnostni odbor VI. zleta je pozval vse brate, ki so od leta 1862. nepretrgoma člani Sokolstva, da javijo s posredovanjem društev, ako se

udeležijo zleta in sprevida v kroju. Ako se jih prikladi zadostno število, bodo korakali na čelu sprevida. (Mogoče tudi v kočijah.)

Petdeset let je minulo, odkar se je ustanovilo Sokolstvo in le pihlo število je ostalo onih, ki so ostali iz tiste dobe. Malo jih je od prvih čet, ki so na besede Tyrša vstali, da s svojim delom povzdignejo češki narod iz ponižanja, katero ga je doletelo pred poltretjim stoletjem. Samo nekoliko izmed teh je bilo privoščeno, da dočakajo prvo petdesetletje sokolske organizacije, ko so bili navzoči pri zibelki in so pozneje prinašali vse vesele in žalostne dogodke v Sokolstvu.

Te sokolske starejšine se gotovo udeležijo zleta, da si ogledajo naše mogočne vrste, da so priče mogočnega razvoja sokolske misli in organizacije in da se zopet zamislijo v krasne dni njihove mladosti. Potrebno pa je, da se jih vidi, da se ne izgube v morju rdečih srca, tvorijo naj svojo četo in naj bodo živ dokaz vztrajne zvestobe k sokolskemu praporu.

Spored »Narodnega divadla« (gledališča) v slavnostnih dneh. V dneh od 26. junija do 1. julija se bo v gledališču igralo dvakrat na dan, določene so sledeče igre: Dne 26. junija popoldne baletna pantomima »Princezna Hyacinta« od Oskarija

Nedbala; zvečer pa zgodovinska igra »Kralj Vaclav IV.« — Dne 27. junija popoldne drama »Maryša«; zvečer opera »Pogostavljeni« od Kovačevica (za ta dva dneva so vstopnice razprodane). — Dne 28. junija popoldne se igra opera od Dvořaka »Čert a kača« in zvečer zgodovinska igra »Jan Hus« od Jiraska. — Dne 29. junija popoldne: baletna pantomima »Pravljica o Honzi«; zvečer pa na čast VI. zleta »Prodana nevesta« od B. Smetane. — Dne 30. junija popoldne zgodovinska igra »Noč na Karštejnu« od Jar. Vichlickega; zvečer je pa slavnostna predstava na čast odkritju spomenika Palackemu slavnostna opera »Libuša« od Smetane. — Dne 1. julija popoldne zopet »Prodana nevesta«; zvečer pa simfonična basen »Praga« od Jos. Suka, potem pa zgodovinska igra »Jan Žižka« od Alb. Jiraska. Vstopnice se že prodajajo in se jih dobi pri dnevnih blagajni. — Bratom Slovincem naznanjamo, da se pošiljajo vstopnice proti povzetju in pozivljamo vse one, ki se hočejo udeležiti kake predstave, da takoj pošljejo znesek za vstopnico na »Slovenski Sokolski Krog«, Praga, Lucerna, Vodičkova ul., ki jim preskrbe vstopnice. Naznaniti je, kateri prostor se želi (ali v slučaju, da je že razprodano za določeno predstavo, drugo predstavo, ali drugi prostor.) Cene so sledeče:

Opera.

Sedeži:	Večerna predstava kron	Popoldanska predstava kron
Loža v parterju in I. nadstropju ...	24	12
Lože v II. nadstropju, št. 5—8 ...	18	10
» » » » » 1—4 ...	12	8
Sedeži v loži (parterni in I. nadstrop.)	7	3
» » » » » (II. nadstropje 5—8) ..	5	2
» » » » » 1—4) ..	4	2
Fotelj v parterju I. vrsta ...	7	3
» » » » » II.—III. vrsta ...	6	3
Sedež v parterju I. oddelke (32—108)	5	2
» » » » » II. » (109—158)	4	2
Sedež I. balkon fotelj ...	6	3
» » » » » (I. vrsta) ...	5	2
» » » » » (II.—III. vrsta) ...	4	2
Fotelj II. balkon ...	5	2
Sedež » » » » »	4	1
Sedež na I. galeriji (I. vrsta) ...	3	1
» » » » » (II., III. in IV. vrsta)	2-40	1-40
» » » » » I. »	2	1-20
» » » » » II. » (I. vrsta) ...	1-60	1-20
Stojališče:		
V parterju ...	2	1-40
Na I. galeriji ...	1	0-80
» II. » ...	0-40	0-40

Župa srednječeška nastopi namesto srednješolcev dne 16. junija. Kakor je že znano, je prepovedal češki deželni šolski svet javno telovadbo srednješolskega dijaštva. Zato nastopi na ta dan Srednječeška sokolska župa, ki je ena najsijsih in največjih v Č. O. S. V to župo so včlanjena med drugimi sledeča društva: Vinograd, Žižkov, Višegrad itd. — Može nastopijo z vajami s kladami, žene pa s krožki. Oboje nam predstavlja razvoj prostih vaj, ki se goje. Glasbeni sprevid je sestavljen br. Pospil. Vaje so izborna karakterizovane v tej kompoziciji.

S kladami bo telovadilo 640 moških, žen nastopi pa okoli 300.

Žurnalistični listki. Zastopniki žurnalističnih organizacij v slavnostnem odboru so imeli pred kratkim sejo, na kateri se je sklepalo o časnikarskih prostih vstopnicah. Pred vsem se je gledalo tudi na razširjenost posameznih listov; ker je pa bilo jako mnogo priglasičen, se je moralo marsikatero prošnjo odkloniti. Vsem prosilcem se v najkrajšem času pismeno naznani in dobe obenem vse redakcije časnikarske vstopnice.

Praški »Sokol« proslavi svojo petdesetletnico z javno telovadbo, ki se bo vršila dne 6. junija na Razstavišču. Ob tej priliki se bodo izvajale proste vaje še iz Tyrševih časov, iz leta 1865., in posebne proste vaje, nalašč zato sestavljene, ki naj pokažejo sedanje stanje materskega društva celega Sokolstva. Telovadbe se udeležijo poleg ženskega odseka tudi šolski, obrtni naraščaj in jezdnji oddelek. Po javni telovadbi je promena koncert in prosta zabava.

Sokolska deputacija na Dunaju. V dneh preteklega tedna se je mudilo na Dunaju zastopstvo České obce sokolské, da uredi še pri posameznih ministrstvih stvari, ki se tičejo neposredno zleta samega. Poslanec Maštal, ki jim je šel povsod na roko, je peljal Sokole najprvo k naučnemu ministru vit. Hussareku. Ta je sprejel povabilo na zlet in je obljubil, da se ga po možnosti udeležijo. Kar se tiče stanovanj v šolah, bo skrbel, da se bo zaveda ugodno rešila. Ravnotako je tudi minister notranjih zadev baron Heinold jako ljubezno sprejel naše zastopnike in je proglasil, da ima o Sokolstvu iz

lastne skušnje najlepše mnenje. Daje so bili zastopniki pri železničnem ministru vit. Försterju; posredovali so radi velikega prometa v zletnih dneh, ki bo delal mnogo težav. Že sedaj se zbira v celi državi železnične vozove in porabiti se bo moralo tudi vojaške osebne vozove, ako se bo hotelo ustreči vsem tem množicam, ki bodo prišle v zletnih dneh v Prago. Radi tega se je že obrnil slavnostni odbor na župe, da naj naznanijo število udeležnikov, da bo promet olajšan. Večina žup je na to odgovorila v smislu slavnostnega odbora.

Tudi obisk pri ministru deželne brambe in v skupnem vojaškem ministru je bil dovoljen. Tu se je izreklo mnogo lepih besed na Sokolstvo. Zagotovilo se je zastopstvu, da je tudi vojaškemu ministru znano in visoko cenjeno petdesetletno delovanje Sokolstva na polju ljudske vzgoje. Ministrstva bodo kolikor mogoče ustregla Sokolstvu, kar se stanovanj in ostalih stvari tiče. Deputacija je pozvala na zlet ministrskega predsednika grofa Stürgkha in notranjega ministra barona Heinolda.

V času okrevanja.

Povsod, kjer je treba, da se moči nekoliko zvečajo, torej posebno za časa okrevanja po prestopu bolezn, se je obnesla

Scottova emulzija

že večkrat in sijajno. Scottova emulzija, ki je že sama na sebi bogata na redilnih snoveh, napravi istočasno tek, kar je glavna stvar. Pritem je Scottova emulzija čisto lahko prebavljiva in tako okusna, da jo odrasli in kakor otroci jako radi uživajo in dobro prenašajo.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka »Scott« je, ki je vpisana na črno 35 let in jantni na dobro kakovost in učinkovitost.

Cena izvirni steklenici 3 K 50. Dobi se v vsaki lekarni

Ustna veda
KALODONTI
Zabna kroma

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakašna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

prvi in edini slovenski uglaševalec in trgovec glasovirjev

Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Glasovirje, pčline in harmonije iz prvovrstnih dvornih in komornih tvrdk imam v lastni zalogi bogato izbiri po solidnih cenah. Jamčim pismeno 10 let! Tudi stare glasovirje imam vedno v zalogi. Vglaševanje vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter vsa popravila izvršujem precizno in ceno. Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Glasbeni Matici in drugim slovenskim zavodom uglašuje glasovirje izključno le

koncesijonirana tvrdka G. F. Jurásek.

Svoji k svojim!
Zastonj

dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Automati že od 80 K naprej
tudi na prav primerne mesečne obroke.

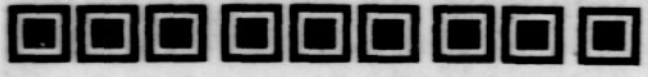
Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Josip Stupica

jermonar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

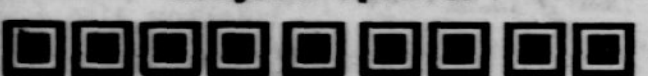
konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebne učine, že obrabljene vozove in konjske oprave.

Specialna trgovina

Hah

ročnih del
TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Glasovir

tvrdke Kern, skoro nov, 1064

se takoj po ceni prodaja na Poljanski cesti 13/I. desno, Ljubljana.

Slavn. občinstvu se priporočam

za posredovanje nakupa

antikvitetnih stvari

ter raznih premičnin in nepremičnin. ::

Albert Derganc

brivec in posredovalec, 1210

Dunajska cesta 6, Fran Jožefa cesta 1.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1912.

En kupon 3'10 m dolg za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, in 1 kupon 15 kron
telovnik) stane samo 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko suknjo 20 K, d-je blago za površnike turistovski loden, svilnate kamgane itd. razpoloža po tvorniških cenah za solidno in resno dobro znana tvorniška zaloga sukna

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorci gratis in franko. 541

Prednosti, ki jih imajo privatni odjemalci, ako blago naročajo naravnost pri firmi Siegel-Imhof na kraju tvornice, so velike. Stalne najnižje cene. Velika izbira. Tudi najmanjša naročila se izvrše s popolnoma svežim blagom natančno po vzorcu.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — lasulje, brade in druge potreščine za maskiranje vse po zmernih cenah priporoča

Stefan Strmoli,

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Tranco št. 1,

(zraven čevljarškega mostu).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K. Kupuje zmedene in rezane ženske lase po najvišjih cenah. 1788

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanična pletilna industrija in trgovina

za površne in spodnje jopice, moderke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje pletilni material i. t. d. na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej;

pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, poduk brezplačen, trajno delo zagotovljeno; ker se ne poslužujem agentur so cene veliko nižje. — Stare nogavice se ceno podpletujejo. 232

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

Ranitve

vseh vrst naj se skrbno varujejo vsakega onemoglosti.

ker se s tem lahko najmanjša ranitev razvije do prav hudih, težko celjivih ran. Ze 40 let se praviše zdravilo mazilo obnaša kot omecujoče zdravilno sredstvo, ki vleče iz rane. Varuje rano, lajša vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaraščanje in zacelitev.

Po polti se poltijo vseh dan.

Cel lonček 70 hel. Kdor poltijo po polti naprej s K 15 h dobi 4, kdor 7 K pa 10 lončkov poltine pristo na vsako postajo Avstro-Ogrske.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in vzorce uznanke. Pristno samo po 70 h.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. t. dvorni dobavitelj,

lekarna pri »Glasnik« Praga. Hala obrata opel Burdovo ul. št. 205.

Zaloga po vseh mestih Avstro-Ogrske.

V Ljubljani: lekarna Jos. Hays, An. G. Plesni, Jos. Glavica.

4026

To briga vsakega!
Najboljše in najtinejše 569
svilnatogumaste specialitete
3, vzorci K 1—, 6 vzorcev K 1-80, 12 vzorcev K 3-40 — tudi v pisanih znamkah — poučna ilustrovanja z zdravniškimi nasveti opremljena brošura gratis in franko (zaprt 20v.) Higijenična nanufaktura I. Singer, Dunaj I., Wiesingerstr. 6 F.

Advokat dr. Josip Wilfan
v Trstu, Nova ulica 11,
"išče"
koncipijenta.
Vstop takoj. 1908

Botricam in botrom
se najtopleje priporoča 1919
Jakob Zalaznik, pekarna, slaščičarna in kavarna, Stari trg 21.

Fran Sax, elektrotehnik
Ljubljana, Gradišče 7
oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelkovodne naprave! Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blaga prve vrste, proračuni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najnovejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Vedno krasne novosti, dobro blago
in po že znano najnižjih cenah dobite
v modni trgovini Peter Šterk
Ljubljana, Stari trg št. 18.
Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, kako-
vosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših
moških klobukov, slamnikov in čepic, dalje čepic za dame, deklice itd.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje
Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz 1
se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas
vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.
Zavarovana glavica koncem leta 1910 okoli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov.
Gener. zastopstvo za Stajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40,
kjer strogo reelni, delavni sotrudniki vsak čas dobe dobre službe.
Nadzornik za Kranjsko: 611
Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta 4.

Fran Burger v Sp. Šiški.
Znižane cene. — Prospekti zastoj in poštne prosto
Velika zaloga patentovanih železnih in lesenih
skladnih stolov,
klopi in miz,
ki jih izdeluje in zalaga
parna tovarna lesenih
izdelkov 1186

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri
A. KUNC
Ljubljana
priporoča svoje izberne izdelke vsakovrstnih
pomladnih oblačil.
Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.
Ilustrovani ceniki na razpolago.

Ni več beganja
kadilcev cigaret „Ottoman“
ker so s sodbo upravnega sodišča na Dunaju od 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

Spretna prodajalka
špecerijske stroke, večja slovenskega in nemškega jezika 1887
se sprejme za takojšnji vstop pri trdki
J. & A. Majdič v Kranju.

Zahtevajte zastoj in poštne prosto
ilustrovani glavni katalog z 4000 slikami ur, zlatih, srebrnih predmetov, godbenih potrebščin, jeklenih in usnatih predmetov, potrebščin za kadilce, manufakturnega blaga, gospodarskih potrebščin, orožja itd.
Prva tovarna ur
Jan Konrad, c. kr. dvorni dobavitelj, Most, št. 1143, Češko.
Prava švicarska niklasta remontoarka na sidro, sistema Roskopf pat. 5 K, Registrirana Adler-Roskopf, niklasta remontoarka na sidro K 7. Prava srebrna remontoarka, odprta K 8-40. — Nikah riziko! — Zamena dovoljena ali denar nazaj

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi prodajo stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

Moderno pohištvo za pisarne in sobe za gospode.
Glogowski & Co.
c. in kr. dvorni dobavitelji
Gradec, Joanneumring 8. Telefon 384.
Prezema izdelovanje vsesplošnega pohištva, izdelovanje načrtov po lastnih arhitektih. Dobavljajo se tudi na udobna delna odplačila.

Naprodaj je radi odsotnosti lastnika krasno posestvo
(letovišče)
v Smartnem ob Savi poleg Ljubljane.
Pripravno za zasebnika z lepimi sobami, senčnatim, sadnim in zelenjadnim vrtom. Razgled na divne kamniške planine. — Zemljišča, kakor najlepših travnikov, njiv in gozda je 30 orolov v neposredni bližini domovanja, torej za živinorejce in mlekarstvo zelo ugodno. — V hiši se nahaja ljubljanskim izletnikom priljubljena gostilna in zaloga piva z ameriškimi ledenicami. Velike, lepe vinske kleti za trgovce z vinom na debelo. Hiša z gospodarskimi poslopji se proda tudi sama, brez zemljišča. — Cena in drugi kupni pogoji se zvedo pri lastniku 1866

Mat. Dolničar,
restavratel na juž. kolodvoru St. Peter na Krasu.

Izposojevanje koles.
Ana Gorec
Ljubljana, Rimska cesta št. 11
podružnica 1207
Marije Terezije c. 4 (Pri novem svetu).
Trgovina s kolesi in njih deli.
Izposojevanje koles.
Najboljše pneumatike.

Obvestilo.

Podpisani obvestim vse moje dajalce in odjemalce, da se nobene stvari ne daja na moj račun moji nevesti Emiliji, ker jaz zanjo ničesar ne odgovarjam. 1914

Ivan Stemberger,
trgovec in posestnik, Zabiče 41/69.

Na prodaj so jako lepe stavbne parcele

z lepim sadnim vrtom v obsegu nad pol ora. Leže med Javornikom in Koroško Belo, tik državne ceste in železnice, in par minut od kolodvora Javornik. — V bližini velika železna industrija. Tri četrt ure oddaljeno od slapa Vintgarja. Stavbišče je na jako lepi, zdravi solnčni legi in na lepem razgledu in je priprazno za letoviščarje ali penzioniste, pa tudi za trgovino, ker je na prometnem kraju. — Prodajo se posamezne parcele ali event. s hišo in gospodarskim poslopjem vred po ugodni ceni. Natančna pojasnila daje 1855

Primož Molej, Koroška Bela 66 pri Javorniku.

Marxov email in glazure za pode,

izvrstne specialitete, ki se hitro suše in jih lahko vsak vporablja. Zaloga tovarne lakov Ludvika Marxa. Depot: 1041

Brata Eberl v Ljubljani.

Potniki in izletniki v Trst
dobišo snažna in primerno cena

prenočišča

pri Hinku Kosiču, voditelju gostilne članov N. D. O. 1852

v ulici Carradori št. 15.

MATEJ OBLAK
Ljubljana, Kongresni trg št. 6.
Velika zaloga domačih in tujih čevljev
Naročeni čevlji se izdelujejo v lastni delavnici.

Št. 12.868.

1924

Razpis.

Za zgradbo železobetonskega mostu čez Krko pri Straži

na 92.000 K proračunjena dela in dobave se

bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do

17. junija 1912

ob 12. uri opoldne podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, dopolniti je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe mostu čez Krko pri Straži.“

Ponudbi mora biti dodana izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5%, stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo, ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg) v uradnih urah.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 24. maja 1912.

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medica naročil sem bil za poskušno 1 zavoj Vašega „Sladnih čaj“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim „Sladnim čajem“ (znamka »Sladine«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas vljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljavi takoj še 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal. Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec mlj., lesni trgovec,

Skofljica, 10. II. 1912.

Varčne gospodinje!

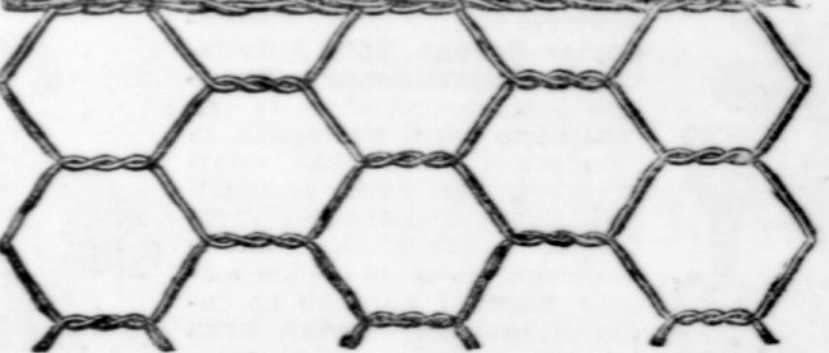
Dočim daste za vsa druga redilna sredstva 1—3 K, velja „Sladnih“ ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 v tudi pri trgovcu. Na tisoče ljudi ga zavziva z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy; VIII, Josefstädterstrasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdnja. — Preizkušeno lekarnarsko blago. — Drogijske cene. — Maslin za živinorejce. — Tel. 190.

Edina zaloga 3142
izvirnih ameriških čevljev.
 Avstr.-Ameriška zaloga čevljev
 Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
 Telefon 154.

Brata EBERL
 črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
 Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
 Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

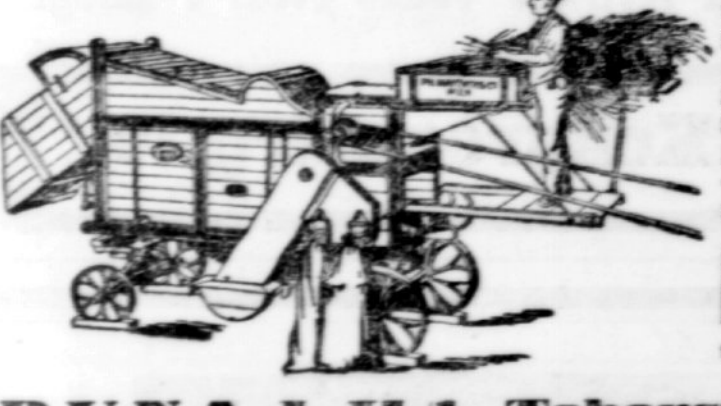
Večkrat sukane, šesterooglate, v ognju potinkane žične strojne pletenine
 s 13—120 mm širokimi petljami različnih debelosti

priloge za ograditve parkov za divjačino, vinogradov, drevnic, kot varstvo proti zalcem, za pasjake, varstvo proti toči, fazanerije, voliere in kletke, za igrača lawn-tenisa do 3 m širokosti v zalozih, za Rebitzovo steno, monirake gradnje itd. Te pletenine se šele po spletenju v ognju potinkajo in zato so vse žične pletenine v ognju potinkane. Hite napravljen pletenine, dalje štiriooglate žične strojne pletenine za ograditve vseh vrst, okenske mreže in mreže za pesek in gramoz, vse ogradilni materiali, jeklena bodeča žica za plotove, žicaste in litoželezne ograje, stopniške, okenske, grobne, grobniške, pročelne in balkonske ograje ter vse druge izdelke dobavljajo po najnižjih cenah.

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 23
 trgovina sitarskega in klobučevinskega blaga.
 Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in franko. 985—II
 Dobiva se v vseh večjih železninskih trgovinah.

Zahtevajte brezplačno!
 1596 ilustrirani katalog št. 284a o
mlatilnih strojih **gepljih**
 z okroglimi ležišči za mazaanje za ročni motor ali gepljev pogon, za vozno živino, kosilnih strojih za travo, deteljo in žito, obračalnih za seno, grabalnih za seno in žito, čistilnih za žito, trijerih, robkalnih za koruzo, strojih za rezanico, krhalnih za repo, drobilnih in vseh drugih poljedelskih strojih najnovejše odlikovane konstrukcije od

Ph. Mayfarth & Ko.
 trgovina poljedelskih strojev, kolesarstva in parne koline
DUNAJ III., Taberstrasse št. 71.
 Ustan. 1872. 1500 delavcev.
 Zelo povečano, najmodernejše urejeno trgovsko podjetje. Odlikovano z nad 700 darili. Zelo se preprodajalci in zastopniki.

Ljubljana Fr. Ševčik Zidovska ul. 7.
 puškar
 priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
 lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, salskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke troceve in puške Beck & Kruppovi cemi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi
 veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
 po najnižjih cenah.
 Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
 Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne preste.

Ključavničarstvo
 Ig. Faschinga vdova
 Poljanski nasip št. 8.
 Reichova hiša.
 Velika zaloga
štedilnih ognjišč.
 Izvrsno in solidno delo.
 Cene zmerno. Popravila se
 točno izvršujejo.

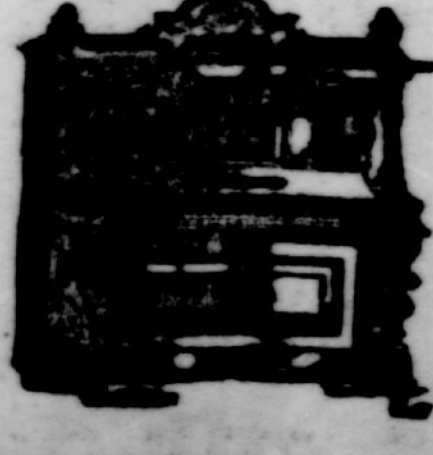
Največja zaloga navadnih do najfinejših
otroških vozičkov
 in navadne do najfinejših
žime.
M. Pakič
 v Ljubljani.
 Neznanim naročnikom se
 pošlje s povzajem.

Josip Rojina
 krojač prve vrste
 se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
 konkurira z največjimi tvrdkami
 glede finega kroja in elegantne izvršitve.
 Tovarniška zaloga najfinejših angl.
 in franc. specijaliteta blaga.
 : Zavod za uniformiranje. :

Najboljši kosmetičski predmeti
 za olepšanje polti in telesa so:
da milo po 80 h.
 : cream po 1 K;
da : Menthol :
 : ustna voda po 1 K;
 : zobni prašek po 60h;
 : za ohranitev in rast las:
da : lasna voda po 1 K;
 : lasna pomada 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmar
 v Ljubljani.
 Kupujte zapno te domače izdelke!

Prva kranjska
tvornica klavirjev
 Ljubljana
 Hitšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBIK
 Jamstvo šest let.
 Ekspert v vse delo.
 Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samoigravne
 za gotov denar, na dolga odplačila ali naposoda.
 Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje.
 Največja tvornica na avstrijskem jugu

Ustanovljeno 1862. 1335 Telefon št. 584.
Najstarejša tvornica pečl in ognjišč
Rudolf Geburth, Dunaj
 VII. Kaiserstrasse 71, na oglu Burggasse.
 c. in kr. d. v. stroj. Skladišče štedilnih, kuhalnih in stroj. ognjišč, ognjišč za kavo, kopečnih in pečl za likanje.
 : Vse vrste kurilnih in trajnogorilnih pečl. :
 Plinove pečl in plinovi kamini.
 Specialni katalogi gratis in franko.

FERNET-BRANCA 6572
 Specialiteta tvrde Fratelli Branca, Milan
 je vsled svojih silno dietetskih in odlično želodce
 : : krepečih lastnosti : :
Najboljša želodčna grenčica sveta.
 Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
 Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 237
Največja zaloga pohištva
 za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
 sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti
 žimnati modroci, otroški vozički itd.
 Najnižje cene.
 Najsolidnejše blago.

Po najvišjem naročilu Njegovega ces. in kr. apostolskega Veličanstva.
Žredna c. kr. državna loterija
 za dobrodelne namene c. kr. domobranstva in orožništva.
Ta denarna loterija,
 edina v Avstriji zak. dovoljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 K.
Glavni dobitok 200.000 K.
 Javno žrebanje bo 4. julija 1912. — Srečka stane 4 krone.
 Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju, III, Vorderer Zollamtsstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupovalce srečk zastoj. — Srečke se dopoljujejo poštne prosto.
 Od c. kr. loterij. dohod. ravnateljstva (odd. za drž. loterije).

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“
 iz 2911
Bremna
 v
New York
 s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.
 Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.
 Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri
EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35
 nasproti občezani gostilni „pri Starem Tišlerju“.
 Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, resna in solidna.
 Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Balveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.
 u se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo, itd.

CERESIT dela mokre kleti vlažna stanovanja z jamčeno suha

Avst. ceresitna družba z. z. Dunaj, XVIII, Martins-Strasse 71. / T. Tel. 22288.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priloga svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremoljivih havelokov itd. itd. Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priloga

klobuke slamnike

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd. Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH
tovarna dožnikov
Ljubljana, Mestni trg 15

Za nabavo vsakovrstne železnine se priporoča
veletrgov. z železnino Merkur

Peter Majdič :: Celje

1887 — 1912

1887 — 1912

Prosiva, pošljite po vzorce.

V. J. Havliček in brat, kopališče Poděbrady, Češko.

Predobro znana, leta 1887 ustanovljena izvozna tvrdka.

Modno blago — cefirji — pomladne in poletne novosti 1912.

Kanafas, brisalke, žepni robci, platnine, namizne in kavne garniture, batisti, pralna svila itd., itd.

! Damasti — opreme za neveste !

zavoj s 40 metri sortiranih ostankov pralnega blaga v kosih po 2—8 m pošljamo za 18 K s poštnim povzajem franko, od teh ne pošljamo vzorcev. Havličekove tkanine 1 kos 23 metrov za K 12—, 13—20, 16—, 17—50, 20—40, 22—40.

Izboren nakupni vir.

XXV. poslovno leto.

Alfonz Breznik

sočni izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalij.

C. hr. avstrijski pošto-
branični konto št. 114.993.

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

Naslov brojavkam
KLAVIR - BREZNİK, Ljubljana.

(nasproti nunske cerkve).

Klavirje dvorne tvrdke Bösendorfer, Czapka, Höhl & Heitzmann, Stelzhammer in Morgel (amer. harm.) imam le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navidezno cenem, vsiljivem blagu, osebno, ker nudim vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji ceni ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument z resnično

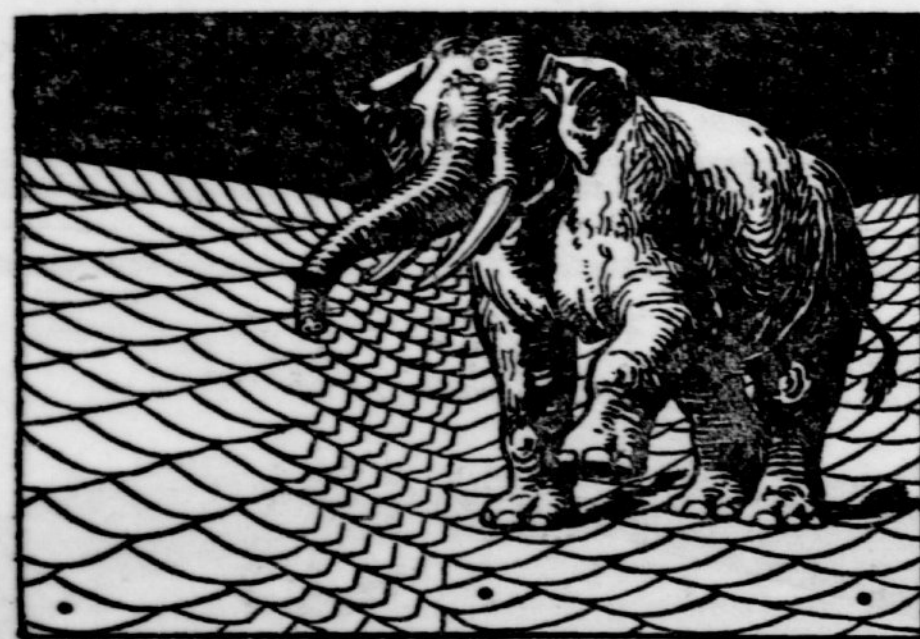
pismeno 10letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnica najnižja. Popravila in uglaševanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v zalogi. Viole, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov, rogovji in strune po tovarniških cenah. — Ves dan odprto!

Mihael Kastner

Najcenejši¹⁸² nakup za:

špecerijsko blago, kuhinjsko in živinsko sol. Petrolej, tudi v originalnih pločevinastih kanglijah, obdavčeni in neobdavčeni bencin (za motorje in avtomobile). Gasolin, ligroin (za razsvetljavo). Kurilno olje za Dieslove motorje. Vseh vrst strojna olja. Parafin. Vse mineralne vode in vsi proizvodi izvirkov vedno sveži v zalogi.

Ljubljana, Kongresni trg 10.

:: Najboljši strešnik je ::

kamenita asbestno-cementna skril

Najbolj trpežna in proti ognju varna streha.
OTON WITHALM, LASKI TRG.

Zastopstvo v Ljubljani:

Mihael Prestenjak in dr.

krovec, Kolodvorska ulica šte. 28.

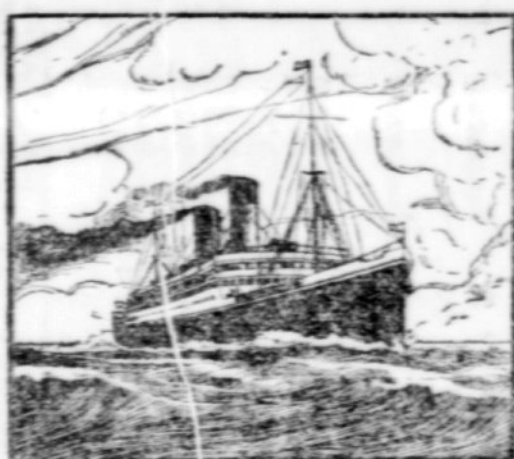
Prevzemanje kritja streha in prodaja blaga po nizki ceni.

Od dobrega najboljše!

Singer Ko. deln. družba šiv. strojev

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4. Kranj. Kočevje. Novo mesto.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezničnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobijo dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopeljo itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Slav. občinstvu v mestu in na deželi
vjudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere

FR. IGLIČ Ljubljana
Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Najnovejša iznajdba!

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjšanjem ravnotežem nove sestave, ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno.

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva: Hrško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroška Bela Hrušica, Zgornja Siska, Dravice, Spodnja Idrija, Predoslje, Sora, Stob Trzin, Žabnica, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stozice, Valta vas št. Peter na Dolenjskem.

R. A. SMEKAL

v Zagrebu

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih mlinov.

Odplačevanje na obroke.

129 odlikovanj!

Zdravilišče Toplice Dolenjske.

Železniška postaja Straža-Toplice. 1715

Toplice vroči 55° C, pitje in kopanje zdravilno. Izrednega učinka pri reumatizmu, revmatizmu, tuberkulozi, nevralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopališni bazen, posebne kopeli in mazarinova kopel. Udobne sobe, kopalnice, igralne in družabne sobe. — Zdravo podnebje. — Godovita okolica. — Dobra in cema restoracija. —

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Prospekti in pojasnila zastoj pri kopališki upravi.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 5-10 K; kg velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, monankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 13 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

August Repič

soder v Ljubljani v Trnovem,

izdeluje in popravlja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Kupuje in prodaja stare vinske sode.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priloga

klobuke, slamnike

cilindre, čepice itd.

najnovejše fasone

po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si mojo bogato zalogo pravih, najfinejših švicarskih ur iz zlata in srebra, ure za dame z diamanti in briljanti, zapestnice, uhane, vratne verižice, poročne in druge prstane, krasne nastavke iz kina srebra, namizna orodja itd. **Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoj!**

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno.

Teodor Korn

(poproj Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patentir. Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Nižnja in kuhinjska oprema. Posteljična posoda.

Poprave točno in ceno. Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Revmatizem Protin Ischias

Otvorjeno od 1. aprila do 1. decembra.

Niske cene kakor dotedaj v ljub. času primernim novostim, od 1. septembra do 1. junija 25 % popusta.

Čudoviti zdravilni uspehi u Radioaktivne termalne kopeli 35-44° Celzija.

KRAPINSKE TOPLICE.

== Pitno zdravljenje s termalno vodo. — Razpošiljanjs termalne vode. — Obisk 6000 oseb. ==

HRVASKO (Hrvaška Svica).

Basenske, marmorne, prične, lučne kopeli, fango, sudariji. — Prospekte in pojasnila daje topliško ravateljstvo

Krapinske toplice, Hrvaško. — Zdravilni dom, 200 udobnih sob, prekrasen park, terasa, zdraviliški salon. Stalna

vojaška zdraviliška godba, Lift. — Telefon. Avtomobilska garaža.

Od 1. maja do 1. julija na železniški postaji Rogatec (stranska postaja proge Južne železnice Dunaj-Trst) avtomobilni omnibus pri vlaku ob 5. uri 25 minut popoldne. Julija, avgusta avtomobilni omnibus iz Rogatec Slatine k

vlak ob 6. popoldne. Od 1. septembra do 1. oktobra zopet iz Rogatec kakor maja in junija. — Na železniški postaji Zabol-Krapinske Toplice konjski omnibus pri vlakih ob 10. uri 34 minut popoldne in 4. ur 11 minut popoldne. — Poleg navedenih časov se vozovi ali avtomobili v vseh mesecih od 1. aprila do 1. decembra in k vlakom

na prejšnje naročilo priskrbe od ravateljstva Krapinskih Toplic.

Prevzete gostilne!

Slavnemu občinstvu iz Ljubljane in okolice vljudno naznanjam da sem

prevzela znano Goršičevo gostilno

na Sv. Petra cesti šte. 59

Čočila bočem dobra bizelijska vina in izborno Puntigamsko marčno pivo

na razpolago bodo tudi vedno razna gorka in mrzla jedila po primernih meščanskih cenah.

Priporočam se vsem bivšim Goršičevim gostom, vsem svojim prijateljem, znancem in gostom, ter bilježim, vabeča jih k obilnemu obisku

z odličnim spoštovanjem

1848

ANA PUA, gostilničarka.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line

Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zealand, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odsej stev. 26,

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“

130 lastnih podružnic doma in v inozemstvu

957

Prve vrste elegantna in po niski ceni so naša

obuvala

Alfred Fränkel kom. dr.

Največje podjetje svoje vrste v monarhiji.

Prodajalnica v Ljubljani;

Stritarjeva ulica

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA

PREJE

KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY

Dinamo stroji in električni motorji. == Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. == Električni obrat vseh vrst. == Ventilatorji. == Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. == Obločnice in žarnice vseh vrst. == Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). == Točna, ceno in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. == Vse potrebe za instaliranje. ==

ŽGANJARNA ROBERT DIEHL CELJE

Prigreja svojo doma žgano
štajersko slivovko, bo-
rovničev, brinjevec,
tropinovec,
vinsko žganje in konjak.

Veliko, lepo, suho skladišče
se odda v Kolodvorski ulici 7 s 1. oktobrom; po dogovoru tudi prej.

SOKOL -sko in modno blago
za gospode in dame razpolaga
Karel Kocian,
tvornica sukna v Humpolcu.
Vzorci franke. Tvorniške cene

Iščem krojača,
samca, popolnoma izvežbanega, dobrega
delavca in 1873

natakarico
dobro v računstvu, v slov. in nemškem
jeziku. Nastop takoj, plača po dogovoru.
V. D. Gradac 13. Belokrajina.

Varstvena znamka:
Sidrom. 3329
Siniment. Capsici comp.
Nadomestilo za
PAIN-EXPELLER s sidrom
priznana izborna, bolečine tolaže in
odvajajo mazilo ob prehlajenju itd. po
80 h, K 1-40 in 2- se dobiva v vseh
ekarnah. Pri nakupu tega splošno
riljubljenega domačega zdravila
naj se jemljejo le originalne stekle-
nice v škatljicah z našo varstveno
znamko „sidrom“, potem je vsakdo
prepričan, da je dobil originalni
izdelek.
Dr. Richterjeva lekarna
pri „Zlatem levu“
v Pragi, Eliščina št. 5 nova.

Dolinska kislá voda.
Grajski studenec (Thalheim).
Cisto naravna alkalijska.
Priznana najboljša 1836
zdravilna in namizna voda.
Ta kislá voda, pomešana z vinom, ne
izpremeni vinu prvotne barve, zato je za-
hlevajta po vseh gostilnah to vodo, ka-
tero priporočajo zdravniki pri raznih
notranjih boleznih. — Dobiva se v vseh
večjih prodajalnah in boljših gostilnah.
Glavna zaloga:
Ant. Krisper, skladišče, Ljubljana.
Zastopnik: **E. Rooss v Kranju.**

Močni salon
M. Sedej-Strnad

prigreja cenjenim damam
klobuke le najfinije izdelave.
Satni klobuki vedno v zalogi.
Jecšernova ulica. — Jatača mestne hranilnice.

A. Hauptmann-a nasledniki
A. ZANKL SINOVI
LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

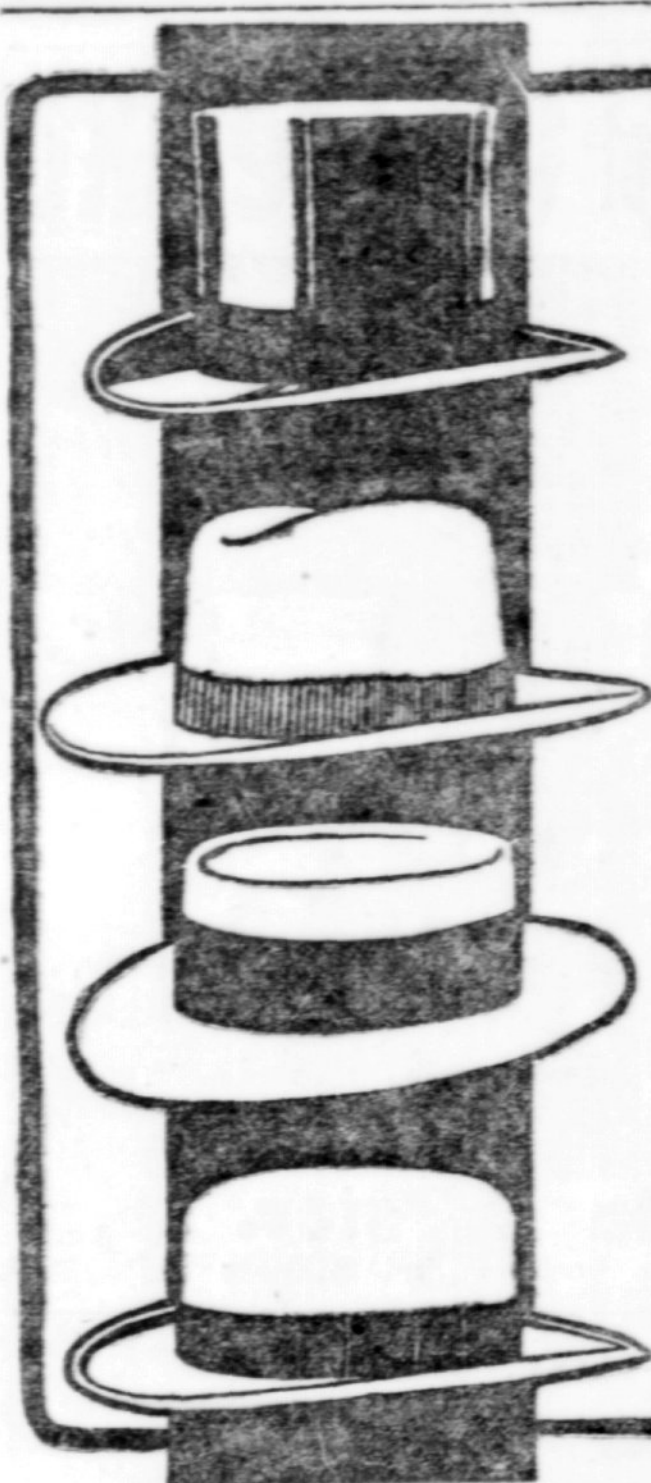
Vse vrste:
firnežev, ::
čopičev, ::
lakov, ::

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:
A. Zankl sinovi v Ljubljani.
Ceniki zastonj! Ceniki zastonj!

Klobuki

najmodernejše oblike in
barve vsake cene. ::

Cilindri, čepice,
kravate

vedno najnovejši vzorci
in barve. ::

Rokavice

iz usnja in sukanca la
kakovosti. ::

Srajce

bele in barv. vsake izvršbe.

Palice, dežniki, noga-
vice, žepni robci, ::
naramnice itd.

Modna in športna trgovina

P. Magdić

Ljubljana, Franca Jožefa c.
nasproti glavne pošte.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 8,000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun **4 1/2 0** Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
:: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih :: **4 2 0** :: vseh vrst po dnevnem kurzu. ::

Trgovina s špecerijskim blagom.

Na drobno in na debelo!

Trgovina z moko in dež. pridelki.

A. ŠARABON = LJUBLJANA

glavna
zaloga rudninskih voda.

Velika pražarna za kavo in mlin za dišave
z električnim obratom.

Točna in solidna postrežba!

Zaloga brinja za žganjekubo.